

610 . ๗343

๗ 875 ๗

๕.3

การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มีต่อจิตลักษณะ
ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

ปริญญาโท

ของ

ร.ต.อ.หญิงสุรภภา รอดมณี

๑๔ ส.ค. 2540

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

เมษายน 2540

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

68578

S 12253

๑๒-๑๗-๗

๒ ๑๕-๑๕

๗ ๑๒-๑๗

ฉบับ ๑

การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มีต่อจิตลักษณะ
ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

บทคัดย่อ

ของ

ร.ต.อ.หญิงสุรัมภา รอดมณี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ

เมษายน 2540

การวิจัยเรื่อง "การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4" เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งตัวแปรจิตลักษณะที่ศึกษามี 6 ตัวแปรคือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน และผลการปฏิบัติงาน

วัตถุประสงค์สำคัญของการวิจัยครั้งนี้มี 4 ประการคือ 1) เพื่อเปรียบเทียบจิตลักษณะ 6 ประการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน 2) เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มีต่อจิตลักษณะ 6 ประการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน 3) เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายจิตลักษณะ 6 ประการ ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของจิตลักษณะ 6 ประการ ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2539 จำนวน 65 คน ได้มาโดยการสุ่มอย่างเจาะจง การเก็บรวบรวมข้อมูลได้ให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวตอบแบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม แบบวัดการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แบบวัดการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แบบวัดทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน แบบวัดผลการปฏิบัติงานโดยทำการวัดก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนและมีการวัดหลังภายหลังที่ได้มีการฝึกปฏิบัติงานมาแล้ว 8 สัปดาห์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ และการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยที่สำคัญมีดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน และผลการปฏิบัติงานสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .001$)

2. ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนกับลักษณะทางชีวสังคมที่ส่งผลต่อจิตลักษณะทั้ง 6 ประการ

3. สถิติปัญญาและระดับเศรษฐกิจ เป็นตัวทำนายทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

4. ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ปรากฏว่า จิตลักษณะแต่ละตัว ต่อไปนี้ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการปฏิบัติงาน ส่วนการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเชื่ออำนาจในตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

นอกจากนี้ยังพบผลการวิจัยอื่น ๆ คือ

5. นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผู้อุปการะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

6. นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ ประเภท 2 (เกษตรกรกรรม รับจ้าง) มีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพ ประเภท 1 (รับราชการ ค้าขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

7. นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำมีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .01$)

8. นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาปานกลางมีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีสติปัญญาสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < .05$)

AN EVALUATION OF COMMUNITY NURSING PRACTICAL TRAINING EFFECT
ON PSYCHOLOGICAL CHARACTERISTICS OF FOURTH YEAR
POLICE NURSING STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

POL. CAPTAIN SURAMPA RODMANEE

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Development Psychology
at Srinakharinwirot University

April 1997

The present research study on "An Evaluation of Community Nursing Practical Training Effect on Psychological Characteristics of The Fourth Year Police Nursing Students" was an experimental study. Six psychological characteristics used in this study consist of moral reasoning ability, future-orientation and self - control, internal locus of control, achievement motive, attitudes on community nursing job and job performances. The research aiming of the examination of the six major objectives as follows : (1) To compare the results of six psychological characteristics on the fourth year police nursing students at pre and post - community nursing practical training. (2) To study the interaction effects between the biosocial variables and the community nursing practical training on six psychological characteristics. (3) To predict the six psychological characteristics band on the biosocial variables characteristics at the post - community nursing practical training. (4) To examine the relationships among the six psychological characteristics.

The sampling groups used in this research consisted of 65 fourth year police nursing students of The Police Nursing College (Class of B.E. 2539). The subjects were purposive sampling. They were asked to respond seven sets of questionair : biosocial questionair, moral resoning ability test, future - orientation and self - control test, internal locus of control test, achievement test, attitudes on community nursing job test and job performances test.

The statistics used for analysed the data were t-test, Two-way Analysis of Variance, multiple regression and Pearson's Product Moment Correlation Coefficients.

The major findings in this study were:

1. The post - community nursing practical training police nursing students performed better on moral reasoning ability, future - orientation and self - control, internal locus of control, achievement, attitudes on community nursing job and job performances than the pre-community nursing practical training students.

2. There were not interactive effects between the community nursing practical training with the biosocial variables on six types of psychological characteristics.

3. Intelligence and economic status were the best predictor of the attitudes on community nursing job. ($P < .05$)

4. The results showed that (1) moral reasoning ability, achievement motive, attitudes on community nursing job each variable was positively correlated with job performances (2) future - orientation and self - control was positively correlate with internal locus of control, achievement motive.

Furthermore, something was found in this study as follows:

5. The fourth year police nursing students whose parents' guardian showed significantly higher score on achievement motive than those whose others' guardian. ($P < .05$)

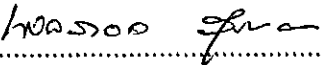
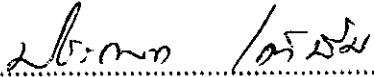
6. The fourth year police nursing students whose parents were officials, businessman showed significantly higher score on internal locus of control than those whose parents were farmer, employee. ($p < .05$)

7. The fourth year police nursing students who were lower economic status showed significantly higher score on attitudes on community nursing job than those who were higher economic status ($P < .01$)

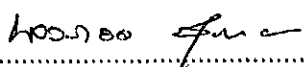
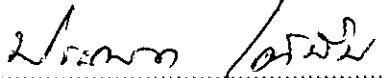
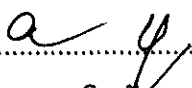
8. The fourth year police nursing students with average intelligence showed significantly higher score on attitudes on community nursing job than those with high intelligence. ($P < .05$)

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

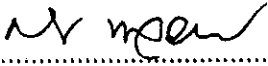
คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(ผศ.ดร.นวลละออ สุภาพล)
..... กรรมการ
(ผศ.ประณต เก้าฉิม)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(ผศ.ดร.นวลละออ สุภาพล)
..... กรรมการ
(ผศ.ประณต เก้าฉิม)
..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(พศ.หญิง รังภา บุรณกลัศ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่ เดือน พ.ศ.

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จเรียบร้อยด้วยดี เนื่องจากผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จาก ผศ.ดร.นวลละออ สุภาผล ประธานที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และ ผศ.ประมต คำจิม กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่กรุณาให้โอกาส ความรู้ คำแนะนำและตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของเนื้อหาทางวิชาการ รวมทั้งกระบวนการวิจัยทุกขั้นตอนด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของอาจารย์ทั้งสองเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ พ.ต.ท.หญิงวัลภา บุรณกลัศ ที่ได้ให้ความกรุณาเป็นกรรมการ การสอบปริญญานิพนธ์และช่วยชี้แนะข้อผิดพลาดต่าง ๆ ตลอดจนแนวทางแก้ไข ที่เป็นประโยชน์ ทำให้ปริญญานิพนธ์เล่มนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ พ.ต.ท.หญิงพิมล พันธุ์วิไล ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการให้และเก็บรวบรวมข้อมูล และขอบคุณนักศึกษาพยาบาลตำรวจ รุ่นที่ 24 ที่ให้ความร่วมมือ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทำให้สามารถดำเนินการวิจัยได้ตามวัตถุประสงค์

น้อมรำลึกถึง พระคุณบิดา มารดา ตลอดจนอาจารย์ทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการศึกษา แต่เบื้องต้น

ท้ายสุดนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ พี่ ๆ น้อง ๆ ผู้ร่วมงานทุกท่าน ที่ให้โอกาสและ คอยช่วยเหลือให้กำลังใจตลอดมา

ร.ต.อ.หญิง สุรัสมิภา รอดมณี

สารบัญ

บทที่		หน้า
1	บทนำ	1
	ภูมิหลัง	1
	จุดมุ่งหมายของการวิจัย	5
	ประโยชน์ของการวิจัย	7
	ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	7
	นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	นิยามปฏิบัติการของตัวแปร	11
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	การประเมินโครงการ : ความหมายและความสำคัญ	13
	ความสำคัญของการประเมินโครงการ	14
	โครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 .	15
	วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	16
	ความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ของการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษา พยาบาลตำรวจ	16
	เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกกับจิตลักษณะบางประการ และผลการปฏิบัติงาน	17
	การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	17
	การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ...	28
	การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง	34
	การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	37
	การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มทัศนคติต่อการทำงาน	44
	การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงาน	52

ปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อจิตลักษณะภายหลังการฝึกปฏิบัติงาน	59
ตัวแปรทางชีวสังคมที่สามารถทำนายผลของโครงการ	60
ความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม	60
สมมติฐานของการวิจัย	60
 3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	63
กลุ่มตัวอย่าง	63
รูปแบบการประเมิน	63
เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล	64
ลักษณะของเครื่องมือ	65
วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล	72
การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	72
 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	73
ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง	
ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	73
ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน	75
ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 - 6	75
ขั้นที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 7 - 11 ...	82
ขั้นที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 12 - 17 ..	116
ขั้นที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานข้อที่ 18	122
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	123

5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	125
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 1	125
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 2	126
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3	127
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4	127
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5	128
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 6	129
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 7	130
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 8	131
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 9	132
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 10	133
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 11	134
การอภิปรายผลเพิ่มเติมของสมมติฐานที่ 7 - 11	135
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 12 - 17	135
การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 18	136
ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย	138
ข้อดี	138
ข้อจำกัด	138
ข้อเสนอแนะ	139
บรรณานุกรม	140
ภาคผนวก	149
ประวัติย่อของผู้วิจัย	171

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละที่จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4	74
2 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน	76
3 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย การมุ่งอนาคตและการควบคุม ตนเองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน	77
4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ความเชื่อมั่นในตน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน	78
5 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน.	79
6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ทักษะคิดต่อการทำงาน อนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและ หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	80
7 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติงานของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	81
8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการให้เหตุผล เชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน กับผู้อุปการะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	82

9	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคตและ การควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน กับผู้ปฏิบัติการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	84
10	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้ปฏิบัติการ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	85
11	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้ปฏิบัติการ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	86
12	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทักษะคิดต่อการทำงาน อนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้ปฏิบัติการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	87
13	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้ปฏิบัติการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	88
14	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	89
15	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชนกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4	90
16	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพ ของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	91

17	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพ ของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	93
18	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทักษะคิดต่อการทำงาน อนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	94
19	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	95
20	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	96
21	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคตและ การควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชนกับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	97
22	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่อทางใจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	98
23	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	99
24	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทักษะคิดต่อการทำงาน อนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	100

25	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	102
26	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ..	103
27	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคตและ การควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชนกับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษา พยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	104
28	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน การศึกษา ของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	105
29	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน การศึกษา ของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	106
30	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทักษะคิดต่อการทำงาน อนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ..	107
31	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน การศึกษา ของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	108
32	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผล เชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	109

33	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	110
34	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญา ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	111
35	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญา ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	112
36	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติต่อการทำงาน อนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	113
37	ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4	115
38	เปอร์เซ็นต์การทํานายและตัวทํานายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษา พยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	116
39	เปอร์เซ็นต์การทํานายและตัวทํานายการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ...	117
40	เปอร์เซ็นต์การทํานายและตัวทํานายความเชื่ออำนาจในตนของนักศึกษา พยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	118
41	เปอร์เซ็นต์การทํานายและตัวทํานายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา พยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	119
42	เปอร์เซ็นต์การทํานายและตัวทํานายทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนของนักศึกษา พยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	120

43	เปอร์เซ็นต์การทํานายและตัวทํานายผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล ตัวตรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	121
44	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจิตลักษณะ 6 ประการภายหลังการฝึก ปฏิบัติงานอนามัยชุมชน	122

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบความคิดในการประเมิน	9
---	-------------------------------	---

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พยาบาลเป็นอาชีพที่มีหน้าที่ให้บริการที่จำเป็นแก่สังคม บทบาทของพยาบาลที่สำคัญ มีอยู่ 4 ด้านคือ ด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย การป้องกันโรค การดูแลรักษาพยาบาล และการฟื้นฟูสมรรถภาพเพื่อป้องกันความพิการทั้งทางร่างกายและจิตใจ (สุปราณี พันธน้อย. 2529 : 5) บทบาทของพยาบาลดังกล่าวสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาสำหรับพยาบาลที่ว่า "ต้องการให้นักศึกษาพยาบาลมีความรู้ความสามารถที่จะให้บริการแก่ผู้ป่วยทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้ป่วยในด้านของอายุ เพศ เชื้อชาติ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเชื่อและพฤติกรรมของผู้ป่วยที่มีต่อการเจ็บป่วยของเขา (เพียรดี เปี่ยมมงคล. 2527 : อ้างอิงมาจาก สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย. 2516 : 174) จากจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาดังกล่าวทำให้สถาบันที่ทำหน้าที่ในการผลิตพยาบาลต้องมีการปรับปรุง มีวิธีการจัดการเรียนการสอนทั้งในด้านทฤษฎี และการปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษาพยาบาลได้ประสบผลสำเร็จในการเรียน ดังที่ จินตนา นพวงศ์ (2514 : 6 - 7) กล่าวว่าในการจัดการศึกษาสำหรับนักศึกษาพยาบาลนั้นมิได้มีจุดมุ่งหมายที่จะให้นักศึกษาทุกคนประสบผลสำเร็จในการเรียนอย่างเดียวกัน แต่ยังมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญอีกอย่างหนึ่ง ได้แก่ การส่งเสริมให้นักศึกษาได้เจริญงอกงามในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ และสังคมไปพร้อม ๆ กัน กล่าวคือ ให้นักศึกษาเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง มีความรู้ความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อการดำรงชีวิต มีสุขภาพจิตดี มีอารมณ์มั่นคง รู้จักปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม สถาบันที่ผลิตพยาบาลจึงมีหน้าที่ในการพัฒนา และสร้างความรู้ความสามารถ ทักษะ ทศนคติ และพฤติกรรม อันมีคุณค่าให้กับนักศึกษา สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้นอกจากจะทำให้ นักศึกษามีความรู้ดีแล้วยังสามารถจะทำให้ นักศึกษาสามารถรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างดีในทุก ๆ ด้านด้วย

วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เป็นสถานศึกษาในสังกัดกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย ซึ่งได้ทำการผลิตพยาบาลวิชาชีพ หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ออกไปเพื่อใช้ในราชการ กรมตำรวจและรับใช้ประชาชน โดยมีความเชื่อว่า พยาบาลวิชาชีพสามารถให้บริการแก่สังคม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และผลสัมฤทธิ์สูงนั้น จะต้องมีความรู้ทั่วไปและความรู้ด้านวิชาชีพอย่าง เพียงพอในการที่จะสามารถรับผิดชอบทั้งทางด้านร่างกาย และจิตใจ เกี่ยวกับการป้องกันโรค ส่งเสริมฟื้นฟูและดำรงไว้ซึ่งอนามัยที่สมบูรณ์ของประชาชน ซึ่งรวมทั้งการจำแนก วิเคราะห์ และวินิจฉัยปัญหาทางด้านการพยาบาลและการให้การรักษารโรค ภายในขอบเขตที่กฎหมายกำหนด ไว้ นอกจากนี้พยาบาลวิชาชีพจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในทางที่ดี มีคุณสมบัติของพลเมืองดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสมรรถภาพ (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. 2532 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับความหมายของคำว่าพยาบาล (Nurse) คือมีความลึกซึ้งและมีเอกลักษณ์ที่บ่งชี้ ให้เห็นกับคุณธรรมของพยาบาลที่พึงมี และพึงปฏิบัติต่อผู้อื่นอย่างไรบ้าง ดังนั้นผู้ที่จะเป็นพยาบาล ได้ย่อมเป็นผู้ที่มีคุณธรรมและจริยธรรมสูง ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และความประพฤติ (สุภาณี วคินอมร. 2532 : 17) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้ตระหนักถึงหน้าที่นี้จึงมุ่งมั่นในอันที่จะสร้าง พยาบาลที่ดี คือเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการงาน มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม มีคุณสมบัติของพลเมืองดี

นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ต้องศึกษาในหลักสูตรทั้งสิ้นเป็นเวลา 4 ปี โดยศึกษาทั้งหมด 6 หมวดวิชา ซึ่งได้แก่ (1) หมวดวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิชาการตำรวจ (2) หมวดวิชา การพยาบาลพื้นฐานและสาร์ตละ (3) หมวดวิชาอายุรศาสตร์ศัลยศาสตร์ (4) หมวดวิชาจิตเวช (5) หมวดวิชาแม่และเด็ก (6) หมวดวิชาอนามัยชุมชน

สำหรับภาควิชาอนามัยชุมชน ซึ่งเป็นภาควิชาสุดท้ายที่เรียนในชั้นปีที่ 4 มีวัตถุประสงค์ ให้นักศึกษาใช้ความรู้จากการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงานที่ผ่านมาประกอบในการเรียน และการฝึกปฏิบัติงานในช่วงนี้ กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลจะต้องใช้ความรู้ที่เล่าเรียนมาทั้ง 4 ปี เบื้องต้นภายในขอบเขตที่หลักสูตรกำหนดไว้ ให้มีความรู้ความสามารถในด้านต่าง ๆ เช่น การคัดกรองผู้ป่วย การวินิจฉัยโรคจากข้อมูลประกอบผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ สามารถให้ คำแนะนำรักษา ตลอดจนการส่งต่อผู้ป่วยได้ถูกต้อง ใช้เครื่องมือในการตรวจวินิจฉัยช่วยใน การตรวจร่างกายได้ถูกต้อง สามารถตัดสินใจในการให้การรักษายาบาลโรคที่พบบ่อย ๆ

ได้ตามขอบเขตที่กำหนด สามารถบันทึกรายงานได้ถูกต้องตามความเป็นจริง มีมนุษยสัมพันธ์ จรรยา ทักษะ และพฤติกรรมที่ดีต่อชุมชน เป็นต้น

จากวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ในเรื่องการฝึกปฏิบัติดังกล่าว ข้างต้น เมื่อเสร็จสิ้นภาคปฏิบัติงาน ได้มีการวัดผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานนั้น ซึ่งถือว่าเป็นการวัดผล การเรียนประการหนึ่ง อย่างไรก็ตาม นับตั้งแต่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้ก่อตั้งจนครบ 26 ปี ในปี พ.ศ. 2539 นี้ ยังไม่ปรากฏว่ามีการประเมินผลโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มี ต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาล ในส่วนที่เป็นคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม หรือคุณสมบัติที่ดี ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปหรือไม่ ทั้งที่ในปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน จะมีเรื่องความมีคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม ทักษะ และพฤติกรรมที่ดีต่อชุมชนรวมอยู่ด้วย ก็ตาม

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้ จึงเห็นความสำคัญของการประเมินผลด้านจิตลักษณะที่สำคัญ บางประการว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นเพียงไร ภายหลังการเสร็จสิ้นการฝึกปฏิบัติงาน ดังกล่าว โดยใช้แนวคิดการประเมินจากทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธุพานิช, 2531 : 12 - 14) ที่แสดงถึงสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีและของคนเก่ง ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึง ลักษณะพื้นฐานและองค์ประกอบทางจิตใจที่จะนำไปสู่พฤติกรรมทางจริยธรรมคือ พฤติกรรมดี ละเว้นชั่ว ซึ่งได้แก่พฤติกรรม 3 ประเภท คือ (1) พฤติกรรมของพลเมืองดี หมายถึงพฤติกรรม ชื่อสัตย์ พฤติกรรมการรับผิดชอบต่อตนเอง ผู้อื่นและสังคม พฤติกรรมเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เป็นต้น (2) พฤติกรรมที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ หมายถึงพฤติกรรมการปรับตัวให้สามารถทำงานที่ แปลกใหม่ได้เป็นอย่างดี เช่น พฤติกรรมอาสาพัฒนา เป็นต้น (3) พฤติกรรมในหน้าที่ราชการ คือการใช้ความรู้ ความชำนาญในการทำตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ เพื่อประโยชน์ของ ประเทศชาติโดยส่วนรวมมากกว่าจะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน หรือพวกพ้อง พฤติกรรมทาง จริยธรรมทั้ง 3 ประเภทนี้ เปรียบดัง ดอก ใบ และผลของต้นไม้ ผลที่ออกมาเป็นพฤติกรรม ต่าง ๆ ที่น่าปรารถนานี้ มีสาเหตุอยู่ 2 กลุ่ม กลุ่มแรกคือ สาเหตุทางจิตใจที่เป็นส่วนลำต้น ของต้นไม้ ซึ่งประกอบด้วยจิตลักษณะ 5 ด้านคือ (1) เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) การมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่อมั่นในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทักษะ คุณธรรม ค่านิยมต่อการทำงานนั้น โดยจิตลักษณะทั้ง 5 ประการ ซึ่งเป็นลำต้นของต้นไม้ ดังกล่าวนี้นี้จะมีลักษณะพื้นฐานทางจิตใจ 3 ประการ คือ (1) สติปัญญา (2) ประสพการณ์ทาง

สังคม (3) สุขภาพจิต เป็นส่วนราก ซึ่งเป็นฐานของจิตลักษณะ 5 ประการที่เป็นลำดับของต้นไม้ แต่อย่างไรก็ตามทั้งส่วนรากและลำต้นก็เป็นสาเหตุของพฤติกรรมของคนดีร่วมกัน

ฉะนั้นการประเมินผลโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนครั้งนี้ จึงมีวัตถุประสงค์ ต้องการทราบว่าภายหลังการฝึกปฏิบัติงานนี้แล้วมีการเปลี่ยนแปลงของจิตลักษณะ (Characteristics) ที่สำคัญ ๆ ตามทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมหรือไม่ โดยทำการวิจัย เปรียบเทียบก่อนและหลังการฝึก

ผลของการประเมินโครงการดังกล่าวข้างต้นจะได้ทราบว่าการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนส่งผลให้จิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจก่อนและหลังการฝึก ว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างไรหรือไม่ นอกเหนือจากการประเมินผลของวิทยาลัยซึ่งประเมินด้านการปฏิบัติงานเพียงประการเดียว การประเมินผลทางด้านจิตลักษณะ นับว่าเป็นประโยชน์และมีความสำคัญมาก ดังเช่น เจมส์ (สุพาณี วศินอมร. 2532 : 17 ; อ้างอิงมาจาก James. n.d.) นักจิตวิทยาผู้หนึ่งได้กล่าวไว้ว่า "พฤติกรรมต่าง ๆ ที่แสดงออกจะอยู่ภายใต้การบังคับหรือควบคุมของจิต" ดังนั้น นักศึกษาพยาบาลตำรวจจะเป็นพยาบาลที่ดี มีคุณธรรมและจริยธรรมมากน้อยเพียงไร ย่อมจะต้องมีองค์ประกอบทางจิตใจเข้ามามีส่วนร่วมด้วยโดยเฉพาะองค์ประกอบทางจิตใจที่เป็นแกนของพฤติกรรมตามทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม ซึ่งได้แก่ เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติต่อการทำงาน การประเมินผลโครงการครั้งนี้จะได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์มาก ซึ่งจะช่วยวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ และผู้มีส่วนร่วมการจัดโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนได้พิจารณาผลของโครงการนี้หลาย ๆ ด้าน เพื่อประโยชน์ต่อการปรับปรุงการดำเนินโครงการและการปรับปรุงหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ที่จะมีในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น และสามารถนำข้อมูลนั้นมาสร้างวัตถุประสงค์ใหม่ในโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนต่อไปอีกด้วย

นอกจากนี้ยังเป็นการศึกษาว่าการเตรียมตัวประกอบอาชีพของเด็กวัยรุ่นตอนปลาย ก่อนที่จะเข้าสู่การประกอบอาชีพจริง ในวัยผู้ใหญ่ตอนต้นนั้นมีผลต่อจิตลักษณะในการทำงานอย่างไร

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

จุดมุ่งหมายทั่วไป

1. เพื่อเปรียบเทียบจิตลักษณะ 6 ประการ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
2. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อจิตลักษณะ 6 ประการ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
3. เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายจิตลักษณะ 6 ประการ ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของจิตลักษณะ 6 ประการ ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

จุดมุ่งหมายเฉพาะ

1. เพื่อเปรียบเทียบการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
3. เพื่อเปรียบเทียบความเชื่ออำนาจในตนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
4. เพื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
5. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติต่อการทำงานของนักศึกษาพยาบาลตำรวจก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
6. เพื่อเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลตำรวจก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
7. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

8. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
9. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อความเชื่ออำนาจในตนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
10. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
11. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อทัศนคติต่อการทำงานของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
12. เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลตำรวจหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
13. เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
14. เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
15. เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคม ที่สามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตนภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
16. เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
17. เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายทัศนคติต่อการทำงานภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
18. เพื่อศึกษาลักษณะทางชีวสังคมที่สามารถทำนายผลการปฏิบัติงานภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
19. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการทำงาน ผลการปฏิบัติงานภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ประโยชน์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประโยชน์ที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. ผลที่ได้จากการประเมินทำให้ทราบถึงจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ว่ามีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงประสงค์เพียงใด ซึ่งผลส่วนหนึ่งย่อมนำไปปรับปรุงโครงการให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นหรือเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุง หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิตของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
2. เป็นครั้งแรกที่มีการประเมินผลโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในด้านจิตลักษณะต่าง ๆ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ซึ่งแต่เดิมมีเพียงการประเมินผลเพียงด้านเดียวคือ ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน การวิจัยครั้งนี้จึงนับว่าเป็นแนวคิดใหม่ในการประเมินผลโครงการนี้ได้กว้างขวางและครอบคลุมองค์ประกอบต่าง ๆ ได้มากขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตของการศึกษาในครั้งนี้ มุ่งศึกษาผลของโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ซึ่งเป็นการฝึกตามโครงการและหลักสูตรที่จัดทำไว้ก่อนการวิจัย แต่ได้นำมาศึกษาผลของโครงการให้ละเอียดมากขึ้น
2. ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
3. กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มี 65 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างเจาะจงจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ปีการศึกษา 2539
4. ตัวแปรที่ทำการศึกษาค้นคว้า
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่
 - 4.1.1 การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
 - 4.1.2 ผู้ประกอบการ
 - 4.1.3 อาชีพของบิดา หรือผู้ปกครอง
 - 4.1.4 เศรษฐกิจของครอบครัว
 - 4.1.5 การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง
 - 4.1.6 สติปัญญา

4.2 ตัวแปรตาม คือ จิตลักษณะ 6 ประการ ซึ่งได้แก่

- 4.2.1 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
- 4.2.2 การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
- 4.2.3 ความเชื่ออำนาจในตน
- 4.2.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- 4.2.5 ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน
- 4.2.6 ผลการปฏิบัติงาน

กรอบความคิดในการประเมิน

กรอบความคิดในการประเมินสรุปได้ตามภาพประกอบ 1 ดังต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

โครงการ/ลักษณะทางชีวสังคม		ผลของการประเมินโครงการที่มีต่อจิตลักษณะ
โครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน		
ผู้ประกอบการ	บิดามารดา-ผู้อื่น	การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
อาชีพ	ประเภท 1-ประเภท 2	การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
เศรษฐกิจ	ค่อนข้างสูง-ค่อนข้างต่ำ	ความเชื่อมั่นในตน
การศึกษาของบิดา	ค่อนข้างสูง-ค่อนข้างต่ำ	แรงจูงใจไม่ล้มเหลว
สติปัญญา	สูง - ปานกลาง	ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน
		ผลการปฏิบัติงานตามจุดมุ่งหมายของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

ภาพประกอบ 1 กรอบความคิดในการประเมิน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ หมายถึง นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ซึ่งกำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2539 ทั้งเพศชายและหญิง ทั้งสิ้นจำนวน 65 คน

2. โครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน หมายถึง โครงการซึ่งอยู่ในหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยนักศึกษาที่จะเข้ารับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนั้นต้องได้รับการศึกษาในภาควิชาต่าง ๆ ของหลักสูตรวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 4 ได้แก่ หมวดวิชาวิทยาศาสตร์พื้นฐานและวิชาการตำรวจ หมวดวิชาการพยาบาลพื้นฐานและสารัตถะหมวดวิชาอายุรศาสตร์-ศัลยศาสตร์ หมวดวิชาจิตเวช หมวดวิชาแม่และเด็ก และหมวดวิชาอนามัยชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาใช้ความรู้จากการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติงานที่ผ่านมาประกอบในการเรียนและการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนี้

3. อาชีพ หมายถึง อาชีพหลักของบิดาหรืออาชีพหลักของผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่าง แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

3.1 กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 ได้แก่ รับราชการ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

3.2 กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ได้แก่ รับจ้าง เกษตรกรรม

4. ระดับเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้รวมของครอบครัวที่ได้รับในแต่ละเดือน ซึ่งรายได้นั้นมาใช้จ่ายในการเลี้ยงดูกับจำนวนสมาชิกในครอบครัว แบ่งเป็น 2 ระดับ คือ

4.1 กลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้ระหว่าง 8,001 - 13,000 บาทต่อเดือน และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 ถึง 5 คน กับครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 13,000 บาทต่อเดือน และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 ถึง 9 คน

4.2 กลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้ไม่เกิน 8,000 บาทต่อเดือนและเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 ถึงมากกว่า 9 คน กับครอบครัวที่มีรายได้ 8,001 - 13,000 บาทต่อเดือน และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 6 ถึงมากกว่า 9 คน

5. การศึกษาของบิดา หมายถึง ระดับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครองของกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 ประเภท

5.1 กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง คือ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

5.2 กลุ่มบิดามารดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือ กลุ่มที่บิดามารดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่านี้

6. สถิติปัญญา หมายถึง คะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนสะสมตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงภาคการศึกษาที่ 1 ของชั้นปีที่ 4 แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

6.1 สถิติปัญญาก่อนกลาง คือ ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

6.2 สถิติปัญญาสูง คือ ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสะสมสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่ม

นิยามปฏิบัติการของตัวแปร มีดังนี้

1. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ให้เหตุผลในการเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นแรงจูงใจหรือเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของนักศึกษาว่า เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมหรือประโยชน์ส่วนตัว ระดับของเหตุผลเชิงจริยธรรม วัดได้จากแบบวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุนาวิน และฉกาจ ช่วยโต (นวลละอ อสุภาพล. 2536 ; อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน พันธุนาวิน และฉกาจ ช่วยโต. 2533)

2. การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง หมายถึง การที่นักศึกษาพยาบาลตำรวจ สามารถที่จะควบคุมตนเองได้ ให้กระทำการสิ่งใดหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เพื่อหวังผลที่ดีกว่าหรือมีคุณค่าสูงกว่าซึ่งจะเกิดในอนาคต ซึ่งวัดได้จากแบบวัดการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของ บุญรับ ศักดิ์มณี (2532)

3. ความเชื่ออำนาจในตน หมายถึง การที่นักศึกษาพยาบาลตำรวจมีความเชื่อการยอมรับ การรับรู้ว่าสิ่งใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับคนนั้นเป็นผลมาจากการกระทำ หรือความสามารถของตนเอง ตนเองทำสิ่งใดหรือพฤติกรรมใดก็จะได้สิ่งนั้นจากผลของการกระทำของตนเองไม่ใช่เป็นการเกิดจากภายนอกตน หรือเกิดจากสิ่งที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้ ซึ่งวัดได้จากแบบวัดความเชื่ออำนาจในตนของ บุญรับ ศักดิ์มณี (2532)

4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ หมายถึง การที่นักศึกษาพยาบาลตำรวจ มีพลังในจิตใจที่ผลักดันพฤติกรรมปฏิบัติงาน ในด้านความมุ่งมั่น ความมานะบากบั่น ต้องการความสำเร็จ รู้จักแก้ปัญหาและมีความตั้งใจปฏิบัติงานให้มีคุณภาพสูง ซึ่งวัดได้จากแบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ วิสุทธิ์ ราตรี (2532)

5. ทักษะคิดต่อการทำงาน หมายถึง การที่นักศึกษาพยาบาลตำรวจ มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ซึ่งจะทำงานในเขตชนบทต่าง ๆ มีความรู้ความเข้าใจ และการเห็นประโยชน์ของการทำงานใน รวมทั้งมีความรู้สึกด้านความเหมาะสม ความพอใจ มองเห็นความสำคัญและคุณค่า และมีความพร้อมต่อการทำงานในที่ดังกล่าว ซึ่งวัดได้จากแบบวัดทัศนคติต่อการทำงาน ที่ผู้วิจัยได้นำแบบวัดในงานวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2536) มาใช้

6. ผลการปฏิบัติงาน หมายถึง ผลของการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าไปฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในเขตชนบทต่าง ๆ โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองจากภาระงานที่กระทำ และความรู้สึกในการปฏิบัติงานจากแบบวัดในงานวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2534)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาทางด้านจิตลักษณะบางประการของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ว่าการที่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้มีการบรรจุโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ไว้ในหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจนั้นผลการฝึกปฏิบัติงานนี้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตลักษณะก่อนและหลังการฝึกอย่างไรบ้าง โดยศึกษาจิตลักษณะที่สำคัญ ๆ อันเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในแนวทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2528) โดยศึกษาว่ามีการเปลี่ยนแปลงหรือความแตกต่างของจิตลักษณะ 5 ประการ ต่อไปนี้ในทางที่พึงประสงค์มากเพียงไร (1) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่ออำนาจในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน รวมทั้งศึกษาผลการปฏิบัติงานตามจุดมุ่งหมายของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจร่วมด้วย โดยรูปแบบของการวิจัยเป็นการประเมินผลโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนมีการวัดก่อนและหลังการฝึก

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การประเมินโครงการ : ความหมายและความสำคัญ

ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามของการประเมินโครงการไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2533 : 117) ให้ความหมายว่า เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศในการปรับปรุงโครงการและสารสนเทศในการตัดสินใจผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

ไพศาล หวังพานิช (2536 : 3 - 4) ได้รวบรวมความหมายไว้ดังนี้ ครอนบาคซ์ (Cronbach) ให้ความหมายว่าเป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับโครงการเพื่อใช้ข้อมูลเหล่านั้นตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการนั้น และสเตก (Stake) ให้ความหมายว่า เป็นการบรรยายและการตัดสินใจโครงการโดยพิจารณาถึงความสัมพันธ์และความสอดคล้อง (Contingency and Congruence) ของข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น กระบวนการและผลที่ได้รับจากโครงการ

อัมพร สุขเกษม (นวลละอ อ สุภาพล. 2536 : 4 - 5 ; อ้างอิงมาจาก อัมพร สุขเกษม. 2524) ได้รวบรวมความหมายของการประเมินโครงการจากบุคคลต่าง ๆ ไว้ดังนี้ ซัชแมน (Suchman) กล่าวว่า การประเมินเป็นการเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานจริง (Actual Results) กับผลที่คาดว่าจะได้รับ (Expected Results) เป็นการวัดความสำเร็จจากการดำเนินงานโดยพิจารณาจุดมุ่งหมายและเป็นการศึกษาพิจารณาเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดจากกิจกรรมบางประเภทให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ต้องการ ได้มีผู้ให้ความหมายในทางองเดียวกันนี้อีกคือ เดวิส (Davis) ให้คำนิยามว่า การประเมินโครงการ หมายถึง การตรวจสอบวัตถุประสงค์ของโครงการว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ การบรรลุถึงเป้าหมายนั้นด้วยดีมากน้อยเพียงไร มาดอฟ ภาสิตวิไลธรรม ได้ให้ความหมายสอดคล้องกับ ซัชแมน และ เดวิส เช่นกัน คือ การประเมิน หมายถึง การเปรียบเทียบผลการปฏิบัติงานของโครงการกับเป้าหมายของโครงการที่กำหนดไว้ โดยมีการรวบรวมข้อมูลและวิธีการศึกษาอย่างเป็นระบบ

จากความหมายที่ได้รวบรวมไว้และนำมากล่าวเป็นตัวอย่างข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่าเป็นคำนิยามที่ให้ความสำคัญด้านความสำเร็จของโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ และในปริมาณเท่าไร ซึ่งผู้วิจัยสามารถทำการประเมินได้หลายวิธี แต่วิธีหนึ่งที่ใช้กันทั่ว ๆ ไป ก็คือ การเปรียบเทียบผลของโครงการก่อนและภายหลังดำเนินการแล้ว

ความสำคัญของการประเมินโครงการ

ได้มีผู้กล่าวถึงความสำคัญในเรื่องนี้ไว้ เช่น ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (นวลละอ อ สุภาพล. 2536 : 5 - 6 ; อ้างอิงมาจาก ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2525) กล่าวถึงความสำคัญของการประเมินโครงการว่าการประเมินโครงการไม่ว่าจะเป็นการประเมินตามวัตถุประสงค์หรือการประเมินปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ การประเมินทั้ง 2 รูปแบบนี้มีความสำคัญยิ่ง เพราะก่อให้เกิดประสิทธิผลของโครงการหลายประการ เช่น ป้องกันการสูญเปล่าของโครงการ และการทำให้ผู้รับผิดชอบสนใจต่อการดำเนินโครงการอย่างแท้จริง ส่วนประชุม รอดประเสริฐ (นวลละอ อ สุภาพล. 2536 : 5 - 6 ; อ้างอิงมาจาก ประชุม รอดประเสริฐ. 2530) ได้จำแนกแยกแยะให้เห็นความสำคัญและความมุ่งหมายที่สำคัญของการประเมินโครงการไว้ดังนี้

- (1) การประเมินโครงการจะช่วยให้กำหนดวัตถุประสงค์และมาตรฐานของการดำเนินการมีความชัดเจนขึ้น
- (2) ช่วยให้การใช้ทรัพยากรของโครงการเป็นไปอย่างคุ้มค่าหรือเกิดประโยชน์

เดิมที่ (3) ช่วยให้แผนงานบรรลุวัตถุประสงค์และดำเนินงานไปด้วยดี (4) ช่วยควบคุมคุณภาพของโครงการ (5) ช่วยสร้างขวัญกำลังใจและความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรในโครงการและประการสุดท้าย (6) ช่วยตัดสินใจในการบริหารโครงการเพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการวางแผนหรือกำหนดนโยบายของผู้บริหาร แนวคิดนี้มีความสอดคล้องกับความคิดของ เทียนฉาย กิรพันธ์ (สมหวัง พริยานุวัณน์ และคนอื่น ๆ. 2533 ; อ้างอิงมาจาก เทียนฉาย กิรพันธ์. ม.ป.ป.) ที่เขียนไว้ในหนังสือรวมบทความทางการประเมินโครงการ โดยกล่าวถึงความสำคัญของการประเมินโครงการว่าต้องให้อ่าน หรือผู้ใช้ประโยชน์จากโครงการได้เห็นเข้าใจอย่างแท้จริงว่าโครงการนั้น ๆ มีความสำคัญมากต่ออนาคตของสังคมและประเทศชาติ สำหรับ ไพศาล หวังพานิช (2536 : 4) ได้กล่าวถึงการประเมินโครงการว่ามีความสำคัญเพื่อมุ่งตรวจสอบของคุณภาพของโครงการนั้น ๆ ว่าดี ไม่ดีอย่างไร ได้ผลหรือไม่คุ้มค่าหรือไม่ บทพร่องในเรื่องใด เพื่อใช้สำหรับการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับ - เปลี่ยน - ลด - ขยาย - ดำเนินการต่อ - ยุติโครงการเหล่านั้น ตลอดจนหาทางเลือกที่เหมาะสมเพื่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดของโครงการซึ่งสอดคล้องกับ อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน (2530 : 126) ว่าการประเมินโครงการเป็นการศึกษาว่าโครงการที่วางแผนไว้นั้นปฏิบัติตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้หรือไม่ เพื่อจะได้นำผลประเมินมาปรับปรุงโครงการให้ดีขึ้นหรือรับรองโครงการเมื่อเสร็จแล้ว

สรุปได้ว่าการประเมินโครงการมีประโยชน์และมีความสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะด้านการพิจารณาผลของโครงการ ฉะนั้นการวิจัย เรื่อง การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจครั้งนี้ย่อมมีความสำคัญและมีประโยชน์ต่อการพิจารณาว่าผลของการฝึกทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตลักษณะที่สำคัญ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการทำงานหรือไม่ โดยจะเป็นข้อมูลในการพิจารณาโครงการนี้ในปีต่อ ๆ ไป เพื่อให้เกิดประโยชน์มากที่สุด

โครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

โครงการนี้เป็นโครงการที่บรรจุอยู่ในหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เพื่อเป็นการนำความรู้ที่ได้เรียนในภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 3 รวมทั้งที่ได้ศึกษาในภาคทฤษฎีของวิชาอนามัยชุมชนในชั้นปีที่ 4 ร่วมด้วย โดยให้นักศึกษาพยาบาลออกไปฝึกปฏิบัติงานในสถานที่และสถานการณ์ปฏิบัติงานจริง ได้ออกไปพบประชาชนทั่วไป ทั้งการเจ็บป่วยและ

ไม่เจ็บป่วย เพื่อให้คำแนะนำและบำบัดรักษาด้านคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสุขภาพอนามัยทั้งทางร่างกายและจิตใจให้มีการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น และสามารถบรรลุสุขภาพที่ดีถ้วนหน้าในระยะเวลาอันใกล้

วัตถุประสงค์ของโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

โครงการนี้มีวัตถุประสงค์ให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจมีความรู้ความสามารถ ดังนี้

1. มีความรู้เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ขอบเขตและความรับผิดชอบในการปฏิบัติการรักษาพยาบาลเบื้องต้นในขอบเขตที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดไว้
2. สามารถคัดกรองผู้ป่วยโดยซักประวัติ การตรวจร่างกายการประเมินสภาพ การเจ็บป่วยการวินิจฉัยโรคจากข้อมูลประกอบผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการ สามารถให้คำแนะนำรักษาลอดจนการส่งต่อผู้ป่วยได้ถูกต้อง
3. ใช้เครื่องมือการตรวจวินิจฉัย ช่วยในการตรวจร่างกายได้ถูกต้อง
4. สามารถตัดสินใจในการให้การรักษาพยาบาลโรคที่พบบ่อย ๆ ได้ตามขอบเขตที่กำหนด
5. สามารถบันทึกรายงานได้ถูกต้องตามความเป็นจริง
6. มีมนุษยสัมพันธ์ จรรยา ทัศนคติ และพฤติกรรมที่ดีต่อชุมชน

จากวัตถุประสงค์เหล่านี้ สรุปได้ว่าโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ เป็นโครงการฝึกทั้งด้านการวิชาการและด้านการพยาบาลไปใช้ ทั้งยังเป็นการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เพื่อให้นักศึกษาพยาบาลดังกล่าวมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนทั่ว ๆ ไปอีกด้วย

ความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ของการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ

หลังจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจได้ฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนเป็นเวลา 8 สัปดาห์แล้ว ทางวิทยาลัยพยาบาลตำรวจได้ตั้งความคาดหวังไว้ดังนี้

1. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ สามารถนำความรู้ทางด้านทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม
2. นักศึกษาพยาบาลตำรวจมีประสบการณ์ในด้านการฝึกปฏิบัติงาน
3. ประชาชนมีความรู้ด้านสุขภาพอนามัย และสามารถปฏิบัติตนได้เหมาะสมทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
4. รู้จักประสานงานกับประชาชน หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี
5. เป็นการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานด้านสาธารณสุขชุมชนของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ

จากวัตถุประสงค์และความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ของโครงการดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า เน้นหนักไปทางด้านการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลเป็นสำคัญโดยมีวัตถุประสงค์ทางด้านจิตลักษณะเพียงประการเดียว เพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลมีมนุษยสัมพันธ์ จรรยา ทศนคติและพฤติกรรมที่ดีต่อชุมชน แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การวัดผลการฝึกปฏิบัติงานของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ไม่ได้วัดผลในด้านนี้เลย จึงเป็นเพียงวัตถุประสงค์ที่ตั้งขึ้น แต่ไม่มีการประเมินด้านสัมฤทธิ์ผล จึงไม่สามารถทราบว่านักศึกษาพยาบาลที่ผ่านการฝึกปฏิบัติงานนี้ได้ประสบความสำเร็จในวัตถุประสงค์ข้อนี้มากน้อยเพียงไร ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้ประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานร่วมกับการประเมินผลทางด้านจิตลักษณะ 6 ประการ ที่ได้กล่าวมาแล้วในหัวข้อวัตถุประสงค์ของการวิจัย

เอกสารและงานวิจัย เกี่ยวกับการประเมินผลการฝึกกับจิตลักษณะบางประการและผลการปฏิบัติงาน

จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องนี้ ปรากฏสาระสำคัญดังต่อไปนี้

การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ความหมายและลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ความหมาย เหตุผลเชิงจริยธรรม หมายถึง การที่บุคคลเลือกที่จะกระทำหรือเลือกที่จะไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง เหตุผลที่กล่าวถึงนี้จะแสดงให้เห็นแรงจูงใจหรือเหตุจูงใจที่อยู่เบื้องหลังการกระทำต่าง ๆ ของบุคคล การศึกษาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะทำให้ทราบว่า บุคคลผู้มีจริยธรรมในระดับแตกต่างกัน อาจมีการกระทำที่คล้ายคลึงกันได้เสมอ และบุคคลที่มี

การกระทำเหมือนกันอาจมีเหตุผลเบื้องหลังการกระทำและระดับจริยธรรมที่แตกต่างกันได้
(ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524)

ลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2524) ได้กล่าวถึงลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และระดับของพัฒนาการในเรื่องนี้มีสาระสำคัญดังนี้ ความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของบุคคล เป็นลักษณะทางจิตซึ่งจะมีการพัฒนาไปเองตามธรรมชาติเมื่อบุคคลมีอายุมากขึ้น และมีประสบการณ์มากขึ้น ผู้ที่ได้ศึกษาเรื่องนี้อย่างจริงจัง คือ เพียเจต์ และโคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2524 ; อ้างอิงมาจาก Piaget. 1932 ; Kohlberg. 1969) สรุปได้ว่า องค์ประกอบพื้นฐานของการพัฒนาคุณลักษณะนี้ คือสติปัญญาหรือการคิด กับประสบการณ์ทางสังคม กล่าวคือ สติปัญญาจะทำให้บุคคลสามารถจดจำนิรนัยวิเคราะห์เข้าใจกฎเกณฑ์ ข้อบัญญัติ หรือ พฤติกรรมต่าง ๆ อันเกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เมื่อบุคคลอายุน้อยสติปัญญาและความสามารถในการคิดยังอยู่ในระดับต่ำ ความสามารถที่จะรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติหรือการกระทำต่าง ๆ จึงต่ำ เมื่อเติบโตสมองมีพัฒนาการสูงขึ้น ความสามารถในด้านสติปัญญาและการคิดก็สูงขึ้น ทำให้บุคคลสามารถที่จะจดจำและเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมควรทำไม่ควรทำต่าง ๆ ได้มากขึ้น รวมทั้งพฤติกรรมที่ยากและซับซ้อนด้วยสำหรับประสบการณ์ทางสังคมนั้น มีบทบาทในแง่ของการ ได้รู้ ได้เห็น ได้พบได้ผ่านมา เพราะประสบการณ์ทางสังคมนั้นหมายถึงการได้มีโอกาสพบปะ เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนอื่น ๆ ในสังคม ซึ่งการมีประสบการณ์ดังกล่าวจะทำให้บุคคลได้พบกับ สิ่งแปลก ๆ ใหม่ ๆ ทั้งที่เป็นเนื้อหาสาระทางสังคม และทางจริยธรรม ทำให้ได้เกิดความรู้ ความเข้าใจในความคิด บทบาทของตน ของผู้อื่นที่อยู่ร่วมกันในสังคม ดังนั้นการที่บุคคลได้มี โอกาสเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น และประกอบกับการมีสติปัญญาสูงแล้ว ก็จะทำให้เขาเป็นผู้ที่มีความก้าวหน้าในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมดีกว่าผู้ที่ไม่มีโอกาสเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นหรือ สติปัญญาต่ำ หรือมีลักษณะทั้ง 2 ประการนี้ต่ำ

โครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน เป็นโครงการที่นักศึกษาจะต้องเข้าไปใกล้ชิด และปฏิบัติงานกับประชาชน ซึ่งนักศึกษาพยาบาลควรมีคุณสมบัติของพยาบาลอนามัยชุมชนที่ดี มีความริเริ่มสร้างสรรค์ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีวิจารณญาณอันถูกต้อง รู้จักใช้ความคิด และรู้จักตัดสินใจ จึงควรมีการศึกษาประเมินผลในด้านนี้

ระดับพัฒนาการของการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

โคลเบอร์ก (ดวงเดือน พันธุนาวิน. 2524 ; อ้างอิงมาจาก Kohlberg. 1958) ได้ทำการศึกษาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมกับบุคคลต่างเชื้อชาติ ต่างวัฒนธรรม ทั้งจากทวีปยุโรป เอเชีย และอเมริกา ผลของการศึกษามนุษยชาติอย่างกว้างขวางดังกล่าว ทำให้สามารถแบ่งระดับพัฒนาการได้เป็น 3 ระดับ และแต่ละระดับแบ่งได้ออกเป็น 2 ขั้น ทั้งหมดจึงมี 6 ขั้น โดยผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ขั้นต่ำจะใช้หลักของการตัดสินใจแก้ปัญหาเพื่อประโยชน์ของตนเอง เพื่อนพ้องญาติพี่น้องและผู้ใกล้ชิดเป็นสำคัญ ส่วนผู้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นสูงจะใช้หลักของการตัดสินใจแก้ปัญหา เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เพื่อหลักการ เพื่อความดี และเพื่อมนุษยธรรม สำหรับระดับพัฒนาการแต่ละขั้นมีดังนี้

ระดับแรก ระดับก่อนเกณฑ์ เป็นระดับที่บุคคลยึดตัวเองเป็นศูนย์กลางในการตัดสินใจกระทำ การจะกระทำสิ่งใดมักคำนึงถึงผลประโยชน์ที่ตนจะได้รับเป็นใหญ่ โดยมีได้คำนึงถึงว่าการกระทำนั้นจะส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไร ระดับนี้แบ่งออกได้เป็น 2 ขั้น

ขั้นที่ 1 หลักการเชื่อฟังคำสั่งและหลบหลีกการถูกลงโทษ บุคคลที่มีการตัดสินใจอยู่ในขั้นนี้ จะตัดสินใจการกระทำว่าดี - เลว - ถูก - ไม่ถูก โดยพิจารณาที่ผลการกระทำส่งผลต่อตนเองอย่างไร หลบหลีกการถูกลงโทษทางกายเพราะได้รับความเจ็บปวด ยอมทำตามตามคำสั่งผู้มีอำนาจทางกายเหนือตน ผู้ที่ใช้หลักการตัดสินใจขั้นนี้มักเป็นเด็กอายุ 2 - 7 ปี ฉะนั้นผู้ใหญ่ที่ใช้การตัดสินใจโดยให้เหตุผลข้างต้นแสดงว่ามีเหตุผลเชิงจริยธรรมเทียบเท่าเด็กอายุ 2 - 7 ปี

ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล บุคคลที่มีการตัดสินใจอยู่ในขั้นนี้เป็นผู้ที่ถือว่าการกระทำที่ถูกต้อง คือการกระทำที่สนองความต้องการของตนและทำให้เกิดความพอใจ การสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นไปในลักษณะแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน การกระทำแบบดีมาดีตอบ ร้ายมาร้ายตอบ เข้าทานอง "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน" ผู้ใช้หลักการตัดสินใจขั้นนี้มักเป็นเด็กอายุ 7 - 10 ปี และในทานองเดียวกับขั้นที่ 1 คือผู้ใหญ่ที่ใช้การตัดสินใจด้วยเหตุผลนี้แสดงว่ามี การตัดสินใจเท่ากับเด็กระดับ 7 - 10 ปี

ระดับที่สอง ระดับทำตามเกณฑ์ เป็นระดับที่บุคคลเรียนรู้ที่จะทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตน และกระทำตามกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ของศาสนา รู้จักที่จะเอาใจเขามาใส่ใจเรา มีความสามารถที่จะแสดงบทบาทของตนได้อย่างเหมาะสมเมื่ออยู่ในสังคม ระดับนี้แบ่งออกได้ 2 ขั้น

ขั้นที่ 3 หลักการหาตามที่คุณอื่นเห็นชอบ พฤติกรรมที่ดีตามที่เสนอของผู้ที่ใช้หลักการตัดสินใจขั้นนี้ก็คือ การทำให้ผู้อื่นพอใจและยอมรับ ลักษณะที่เด่นก็คือการคล้อยตามและพยายามหาคนที่ผู้อื่นรักหรือมองเห็นว่าน่ารัก ผู้ใช้หลักขั้นนี้มักเป็นเด็กอายุประมาณ 10 - 13 ปี ผู้ใหญ่ที่ใช้การตัดสินใจด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ แสดงว่ามีการตัดสินใจเท่ากับเด็กระดับ 10 - 13 ปี

ขั้นที่ 4 หลักการหาตามหน้าที่ทางสังคม คือหาตามกฎหมาย และกฎเกณฑ์ของสังคม บุคคลจะเริ่มมองเห็นความสำคัญของกฎเกณฑ์ระเบียบต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการหาตามหน้าที่ตน แสดงการยอมรับ เคารพในอำนาจและมุ่งรักษาไว้ซึ่งกฎเกณฑ์ทางสังคม ผู้ที่มีหลักการตัดสินใจขั้นนี้เป็นเด็กช่วงอายุ 13 - 16 ปี และผู้ใหญ่โดยทั่วไป

ระดับสาม ระดับเหนือกฎเกณฑ์ ในระดับนี้การตัดสินใจพฤติกรรมใด ๆ เป็นไปตามความคิดและเหตุผลของตนเอง แล้วตัดสินใจไปตามที่ตนคิดว่าเหมาะสม ระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น เช่นกัน

ขั้นที่ 5 หลักการหาตามค่านิยม คุณธรรมขั้นนี้ยึดประโยชน์และความถูกต้องเฉพาะเรื่องเฉพาะกาลเทศะ เป็นการกระทำที่เป็นตามข้อตกลงและยอมรับกันของผู้ที่มีจิตใจสูง โดยจะต้องนำเอากฎเกณฑ์ของสังคม กฎหมาย ศาสนา และความเห็นของบุคคลรอบด้านมาร่วมในการพิจารณาความเหมาะสมด้วยใจเป็นกลาง แล้วตัดสินใจโดยยึดความถูกต้องที่ตนเอง วินิจฉัยที่หนึ่งโดยยึดหลักความสำคัญของส่วนรวม เข้าใจในสิทธิของตนและของผู้อื่นสามารถควบคุมตนเองได้ มีความภาคภูมิใจเมื่อทำดีและละอายใจตนเองเมื่อทำชั่ว ผู้มีการตัดสินใจโดยใช้หลักนี้มักจะเป็นผู้มีอายุมากกว่า 16 ปีขึ้นไป

ขั้นที่ 6 หลักการจิตอุดมคติสากล มีลักษณะแสดงถึงความเป็นสากลนอกเหนือจากกฎเกณฑ์ในสังคมของตน มีความยึดหยุ่นทางจริยธรรมเพื่อจุดมุ่งหมายอันเป็นอุดมคติที่ยิ่งใหญ่ มีหลักธรรมประจำใจของตนเอง มีความเกลียดกลัวความชั่ว เลื่อมใสศรัทธาในความดีงาม ผู้ที่มีหลักเกณฑ์การตัดสินใจขั้นนี้ส่วนมากเป็นวัยผู้ใหญ่ตอนกลาง

หลักการตัดสินใจทั้ง 6 ขั้นนี้ ครอบคลุมพัฒนาการของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดจนกระทั่งพัฒนาการถึงขีดสูงสุด และมีลักษณะเป็นสากล คือบุคคลไม่ว่าจะอยู่ในประเทศใด เชื้อชาติใด วัฒนธรรมแบบใด ก็มีแนวโน้มว่าเจริญผ่านกระบวนการเหล่านี้ตามลำดับขั้น จากขั้นต่ำไปหาขั้นสูงโดยไม่ข้ามขั้นตอนใด เป็นแต่บุคคลอาจพัฒนาในอัตราที่เร็ว - ช้า แตกต่างกัน และบางคนอาจพัฒนาไปถึงขั้นท้าย ๆ คือขั้น 5 และขั้น 6

อย่างไรก็ตามการวิจัยหลายเรื่องในประเทศไทย พบว่า เด็กไทยอายุ 10 ขวบ ส่วนใหญ่จะมีเหตุผลเชิงจริยธรรมถึงขั้น 2 และ 3 แล้ว (การแสวงหารางวัล และการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ) แต่ที่สำคัญคือ การพบว่าจิตใจของวัยรุ่นและผู้ใหญ่ไทย หยุดชงักอยู่ในขั้น 3 เท่านั้น (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524) แม้ผู้ใหญ่ไทยบางคนจะสามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้น 4 และขั้น 5 อยู่บ้าง แต่ก็มีเป็นจำนวนไม่เกิน 20% ของผู้ใหญ่ทั้งหมดที่ศึกษา ฉะนั้นนักพัฒนาจริยธรรมจึงมีหน้าที่สำคัญในการพัฒนาคนไทยตั้งแต่วัยรุ่นและผู้ใหญ่ให้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้น 4 และสูงขึ้นไปเรื่อย ๆ เพราะผู้ใหญ่ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นต่ำคือ ขั้น 1, 2 และ 3 เท่านั้น มักจะเป็นผู้ที่แก้ปัญหาโดยการสร้างปัญหาใหม่ ๆ เพิ่มขึ้น และมักปรากฏมากในคนที่ เป็นอาชญากรและต้องโทษ (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524 ; อ้างอิงมาจาก Jurkovic. 1980)

วิธีพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมให้สูงขึ้น จากการศึกษาผลงานวิจัยในเรื่องนี้ทำในประเทศไทยที่ผ่านมาซึ่งพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมตามลำดับขั้นของ โคลเบอร์ก สรุปว่ากระทำ ได้ 2 วิธีคือ วิธีแรก ใช้รูปแบบการฝึกเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยการสร้างชุดฝึกที่มีโครงสร้างและนำไปฝึกกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งได้ผลดีตามความมุ่งหมาย (โกศล มีคุณ. 2524 ; สกล เทียงแท้. 2525) ส่วนอีกวิธีหนึ่ง เป็นการฝึกที่ไม่มีโครงสร้างชัดเจนแต่เป็นการให้ ข้อมูลในเรื่องดังกล่าวแก่ผู้เข้ารับการฝึก เช่น ดูโทรทัศน์และฟังวิทยุรายการที่เหมาะสม รวมทั้งอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาเหมาะสม เป็นต้น (เลอเพอจี และกาโลซิน. 1969)

การพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดย 2 วิธีดังกล่าว คือ โดยการสร้างชุดฝึกการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แล้วนำไปฝึกกับกลุ่มเป้าหมาย และอีกวิธีหนึ่งคือ ไม่มีชุดฝึกดังกล่าวแต่ให้ข้อมูลบางประการ ที่จะทำให้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น ได้มีการวิจัยทั้ง 2 วิธีนี้ ดังผลการวิจัยต่อไปนี้

ผลการฝึกการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมจากชุดฝึกที่มีโครงสร้างชัดเจน ได้แก่ การวิจัยของโกศล มีคุณ (2524) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเรื่องจริยธรรมเพื่อการสร้างเสริมการให้เหตุผล เชิงจริยธรรมและทักษะการสวมบทบาท โดยทดลองกับนักเรียนชายหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และปีที่ 6 อายุตั้งแต่ 9 - 14 จากโรงเรียน 3 แห่ง ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 191 คน ให้เป็นตัวแทนของโรงเรียนในชนบท โรงเรียนในชุมชนชนบทและโรงเรียนในเมืองนักเรียนในแต่ละโรงเรียนถูกจัดเข้ากลุ่ม 4 กลุ่ม โดยกลุ่มที่ 1 ให้การสร้างเสริมจริยธรรม โดยการฝึก

สวมบทบาทร่วมกับการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกการสวมบทบาท
 อย่างเดียว กลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างเดียว กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุม
 ฝึกโดยใช้เนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมตามหลักสูตรในการฝึกเหตุผลเชิงจริยธรรม
 ผู้วิจัยให้นักเรียน เรียนด้วยตนเอง จากบทเรียนสำเร็จรูปที่สร้างขึ้น ประกอบกับวิธีการร่วม
 กิจกรรมกลุ่มในห้องเรียนส่วนการฝึกสวมบทบาท ใช้วิธีการร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างเดียวยุคกลุ่ม
 ใช้เวลาในการฝึก 15 ครั้ง ๆ ละ 60- 100 นาที โดยทำการฝึกทุกวัน ๆ ละครั้ง ช่วงเวลา
 ของการฝึกประมาณ 3 สัปดาห์ ผลการวิจัยสรุปว่า กลุ่มที่ได้รับการฝึก 2 ด้าน ให้ผลเท่าเทียม
 กับกลุ่มที่ฝึกด้านเดียวและพบว่าความสามารถในการสวมบทบาทเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาการของ
 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคล และนักเรียนที่ได้รับการฝึกสวมบทบาทในภายหลังมีความ
 สามารถให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก และสกล เทียงแท้ (2525) ได้
 ศึกษาผลของการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้วิธีการอธิบายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิง
 จริยธรรมในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่ต่างกัน ผลการวิจัย
 พบว่า การฝึกฝนโดยใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้วยวิธีการอธิบายกลุ่มนั้นสามารถทำให้ผู้เข้ารับ
 การฝึกมีพัฒนาการในด้านเหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้สูง ซึ่ง
 การวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมก่อนฝึกทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีเหตุผลเชิงจริยธรรมเท่ากัน
 และในปีเดียวกันมี สมเดช สีแสง (2525) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทดลองสอนการยกระดับ
 เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดชัยนาท กลุ่มตัวอย่างจำนวน
 68 คน ผลการทดลองพบว่า ระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างที่ผ่านการสอนโดยใช้
 หนังสือนิทานประกอบหุ่นนั้นสูงขึ้นกว่าก่อนสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่า
 กลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการฝึกการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่ไม่มีโครงสร้าง วิธีนี้ได้ให้ข้อมูลบางประการ
 ซึ่งผลของข้อมูลให้ผู้เข้าฝึกได้รับทำให้ยกระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น เช่น การแสดง
 บทบาทสมมุติ งานวิจัยประเภทนี้สำหรับวิธีสวมบทบาทในต่างประเทศ ได้แก่ งานวิจัยของ
 ทราวิสส์ และปีเตอร์ (Traviss and Peter. 1974) ทำการศึกษาโดยทดลองกับเด็ก
 เกรด 5 ซึ่งเป็นชายและหญิง โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองจะได้รับ
 การฝึกการสวมบทบาท สัปดาห์ละ 2 ครั้ง เป็นเวลา 12 สัปดาห์ กลุ่มควบคุมเน้นการจำ และ
 การค้นหาคำตอบปัญหาขัดแย้งทางศีลธรรม ซึ่งผลการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึก

การสวมบทบาทมีพัฒนาการในการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเฉลี่ยประมาณ 1.5 ขึ้น ส่วนงานวิจัยในประเทศได้แก่ งานวิจัยของ ฉลวยศรี มีใจเย็น (2526) ได้ศึกษาการพัฒนาของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทีย ด้วยการให้การแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่าการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความกตัญญูต่อเวทียของนักเรียนที่เรียนด้วยการแสดงบทบาทสมมติสูงกว่านักเรียนที่เรียนตามปกติ ส่วน วรธนา ศิริทรัพย์ากร (2527) ได้ศึกษาพัฒนาการของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ด้วยการให้แสดงบทบาทสมมติ ผลการศึกษาพบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างเปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นหลังการเรียนด้วยวิธีแสดงบทบาทสมมติและการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมระหว่างนักเรียนชายและหญิงไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรพรรณ สุขตลอดชีพ (2530) ซึ่งได้ศึกษาผลของการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนโดยใช้การแสดงบทบาทสมมติ มีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนตามปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งวิทย์ ไกรทอง (2537) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดช่องนนทรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน สุ่มเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งจะได้รับ การสอนแบบปกติ ผลการศึกษาพบว่าหลังการทดลอง ทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และกลุ่มทดลองมีการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ได้มีการใช้วิธีการอื่น ๆ นอกจากการแสดงบทบาทซึ่งได้แก่ งานวิจัย ของ บิสกินและฮอสกินสัน (Biskin and Hoskinson. 1977) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองโดยทำการทดลองสอนจริยธรรมโดยใช้วิธีการจัดโครงการอภิปรายเกี่ยวกับจริยธรรมที่ตัดสินใจจากวรรณคดีและการอ่านเรื่องราวต่าง ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 4 - 5 แบ่งออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยทำการวัดระดับจริยธรรม ตามวิธีของโคลเบอร์ก ก่อนทำการ

ทดลอง (Pretest) จากนั้นจึงทำการทดลองโดยกลุ่มทดลองมีการจัดโครงการสร้างการอธิบายอย่างเป็นระบบ โดยครูใช้คำถาม 3 แบบ คือคำถามเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ดีความ ประเมินเพื่อยั่วให้นักเรียนสมมติบทบาทของตนลงไป ส่วนกลุ่มควบคุมให้มีการอธิบายกันตามปกติเมื่อเสร็จสิ้นการทดลอง จึงทำการวัดระดับจริยธรรมอีกครั้งทั้ง 2 กลุ่ม (Posttest) ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญและยังมีงานวิจัยซึ่งไม่ใช้การใช้บทบาทสมมติในการพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ดังเช่น ชไลเพอร์ และดักลาส (Schleifer and Douglas. 1977) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กอายุ 3 - 6 ปี โดยมุ่งฝึกการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็กจากการตัดสินใจโดยพิจารณาจากความเสียหายของวัตถุ ขึ้นสู่ระดับการพิจารณาความจงใจของผู้กระทำ โดยแบ่งเป็นสามกลุ่ม กลุ่มที่ 1 ใช้เพื่อนเป็นตัวแบบ กลุ่มที่ 2 ใช้หลักการเสริมแรง กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ให้ผลไม่แตกต่างกัน และมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่กลุ่มควบคุมไม่มีการเปลี่ยนแปลง และ ชาติ หวานฉ่ำ (2530) ได้ศึกษาผลของการฝึกสมาธิที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาคณิตศาสตร์ และระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 60 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมกลุ่มละ 30 คน โดยกลุ่มทดลองใช้การฝึกสมาธิ และกลุ่มควบคุมใช้กิจกรรมศิลปะ ผลการศึกษาพบว่าผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่ฝึกสมาธิ และไม่ฝึกสมาธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01. และระดับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนที่ฝึกสมาธิ และไม่ฝึกสมาธิแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ธารรงค์ น่วมศิริ (2527) ได้ทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอนจริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้สถานการณ์จำลองจากข่าวหนังสือพิมพ์ ส่วนกลุ่มควบคุมสอนตามแผนการสอนของกรมวิชาการ ผลการศึกษา พบว่า คะแนนเฉลี่ยของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม และพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ดวงจันทร์ หนูทอง (2533) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้แม่แบบหนังสือพิมพ์ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227 จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 24 คน โดยมีคะแนน

แบบสอบถามการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบต่ำกว่าจริยธรรมชั้นที่ 3 ลงมา แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 12 คน กลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามแบบปกติ กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยใช้แม่แบบหนังตะลุง สอนกลุ่มละ 11 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้นักเรียนกลุ่มทดลองมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สำหรับการวิจัยในต่างประเทศนอกจากใช้รูปแบบการฝึกพัฒนาจริยธรรมโดยตรงแล้วยังมีนักวิจัยทางจิตวิทยานำรูปแบบการฝึกอื่น ๆ เพื่อดูผลการพัฒนาครั้งนี้ ซึ่งปรากฏว่ารูปแบบการฝึกที่นำมาใช้ คือ โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้จะได้นำผลของโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมาพิจารณา เพื่อเป็นหลักฐานสำคัญในการสร้างสมมุติฐาน ทั้งนี้เพราะโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจก็คือ โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์รูปแบบหนึ่งนั่นเอง ดังการวิจัยต่อไป

การประเมินโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม งานวิจัยของต่างประเทศที่ได้ทำการวิจัยไว้ ปรากฏผลที่สำคัญ เช่น การประเมินของ ลอยด์ (Lloyd. 1982) ซึ่งได้ประเมินโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่มีผลต่อการพัฒนาระดับจริยธรรมและความเข้าใจตนเองอย่างแท้จริง กลุ่มตัวอย่างที่เข้าโครงการเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 37 คน สุ่มออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่ม 1 เป็นกลุ่มที่เข้าโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และมีกิจกรรมอภิปรายเกี่ยวกับชีวิตความเป็นอยู่ทั่วไป กลุ่ม 2 ให้สังเกตการอภิปรายเรื่องดังกล่าวของกลุ่ม 1 จากกระจก One - way Mirror กลุ่ม 3 ไม่มีกิจกรรมใด ๆ ในส่วนของการพัฒนาจริยธรรมได้วัดผลโดยใช้แบบวัด The Defining Issues Test ปรากฏว่ากลุ่ม 1 มีการเพิ่มระดับการพัฒนาจริยธรรมสูงกว่ากลุ่ม 2 และ 3 และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนวัดก่อนกับวัดหลังการเข้าโครงการก็พบว่า กลุ่ม 1 เพิ่มการพัฒนาจริยธรรมในการวัดหลังการเข้าโครงการด้วยเช่นกัน

ผู้ประเมินผลโครงการฝึกเพื่อพิจารณาผลด้านการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอีกคนหนึ่งคือ กัลเวีย (Galvez, 1975) ได้ประเมินโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยจัดให้กิจกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้ารับการฝึกกับกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 297 คน อายุระหว่าง 14 - 23 ปี เป็นชาย 43% หญิง 57% ได้เข้าร่วมในการประชุมปฏิบัติการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์โดยใช้โครงการฝึกชื่อ "การทำให้ชีวิตสมบูรณ์ขึ้น" และให้ปฏิสัมพันธ์โดยผู้เข้าฝึกสวมบทบาทเป็นพี่เลี้ยงของเด็กที่มีอายุน้อยกว่าผลการประเมินโครงการซึ่งได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างและจากรายงานการปฏิบัติงาน รวมทั้งรายงานจากครูฝึกตลอดจนการตอบแบบสอบถามของพ่อแม่เด็กที่เข้าร่วมโครงการ การวิเคราะห์ข้อมูลแสดงให้เห็นว่า โครงการฝึกดังกล่าวทำให้กลุ่มตัวอย่างพึ่งตนเอง มีความรับผิดชอบต่อสังคม บริการผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลเช่นนี้แสดงถึงการมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูง คือ การคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัวนั่นเอง และมีคุณภาพทางอารมณ์เพิ่มขึ้น คือ ควบคุมตนเองได้

การประเมินผลทั้ง 2 โครงการ ข้างต้นนี้แม้ว่าจะไม่ได้พิจารณาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามแนวคิดของ โคลเบอร์ก์ แต่ผลที่ปรากฏทั้ง 2 โครงการ กล่าวได้ว่าโครงการของลอว์ดแสดงให้เห็นว่า โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์สามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมให้สูงขึ้นได้ ส่วนการประเมินผลของ กัลเวียได้ชี้ชัดว่า โครงการฝึกดังกล่าวได้พัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น โดยสามารถนำมาเปรียบเทียบกับระดับพัฒนาของ โคลเบอร์ก์ ได้กล่าวคือ ปรากฏผลว่ากลุ่มตัวอย่างภายหลังเข้าโครงการแล้วการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมพัฒนาอยู่ระดับสาม ได้แก่ ระดับเหนือกฎเกณฑ์ในขั้นที่ 5 คือ หลักการทำตามค่านิยมสัญญา

สำหรับงานวิจัยที่เป็นการประเมินผลโครงการเพื่อพิจารณาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมโดยใช้ทฤษฎีของโคลเบอร์ก์โดยตรงนั้น ยังไม่ปรากฏงานวิจัยในลักษณะนี้ ส่วนการวิจัยในประเทศปรากฏมีงานวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2536) เพียงเรื่องเดียวที่ได้ทำการวิจัยไว้ดังรายละเอียดและผลของการวิจัยดังนี้ นวลละออ สุภาพล ได้ประเมินผลโครงการ "นรต. ฝึกการใช้ประชาชนในชนบท" เพื่อต้องการทราบผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่อจิตลักษณะ (Characteristics) กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักเรียนนายร้อยตำรวจ จำนวน 197 คน ซึ่งเข้าร่วมโครงการ "นรต. ฝึกการใช้ประชาชนในชนบท" โดยมีการวิเคราะห์ผลทั้งกลุ่มรวมและ

กลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามลักษณะของชีวสังคม ผลการวิจัยพบว่า หลังจากเข้าร่วมโครงการนี้ นรต. กลุ่มรวมมีการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมากคือ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเกณฑ์อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00 และกลุ่มย่อยซึ่งแบ่งตามลักษณะทางชีวสังคมคือ ตามผู้อุปการะ ซึ่งแบ่งเป็นอยู่ในความอุปการะของบิดามารดา กับนรต. ที่ผู้อื่นอุปการะ ตามอาชีพของบิดา ซึ่งแบ่งเป็นกลุ่มบิดาประกอบอาชีพ รับราชการ ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว กับกลุ่มบิดาประกอบอาชีพรับจ้าง เกษตรกรรม ตามกลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงกับกลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ตามกลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูงกับกลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ ตามกลุ่มภูมิลำเนาในเมืองกับกลุ่มภูมิลำเนาในชนบท ตามกลุ่มสติปัญญาสูงกับกลุ่มสติปัญญานกลาง ผลการวิจัยพบว่า นรต. กลุ่มย่อย ซึ่งแบ่งตามลักษณะทางชีวสังคม ทุกกลุ่มมีการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมากคือ เมื่อเปรียบเทียบกับคะแนนเกณฑ์อยู่ในระดับดีมาก ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 100.00

จากผลการวิจัยที่นำมากล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และการประเมินโครงการในลักษณะอื่น ๆ บางประการสามารถเพิ่มระดับของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้เข้าโครงการให้มีระดับสูงขึ้นกว่าเดิม และยังปรากฏผลในรายละเอียดอื่น ๆ อีกว่า กลุ่มที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน ตามผลการวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2536) ข้างต้นนี้ ทุกกลุ่มย่อยมีการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงมาก คิดเป็นร้อยละ 100.00 หลังจากเข้าโครงการฝึกแล้ว

ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำผลต่าง ๆ ที่ปรากฏมาแล้ว และได้นำมาอ้างอิงข้างต้น มาเป็นหลักในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน จะมีการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นกว่าก่อนฝึก

การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่สำคัญ ๆ มีดังนี้

ความหมายของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

การมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะคาดการณ์เกี่ยวกับตนเองในอนาคต มีด (Mead. 1971 : 175) และโรบินสัน (Robinson. 1971 : 1225-B) ได้ให้ความหมายว่า เป็นการวางโครงการระยะยาวเกี่ยวกับอนาคตของบุคคล ซึ่งความหมายของทั้งมีด และโรบินสัน มีความสอดคล้องกับมิสเชล (บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532; อ้างอิงมาจาก Mischel. 1974 : 287) ที่ให้ความหมายการมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถที่จะคาดการณ์ไกลและเห็นความสำคัญของผลดีและผลเสียที่จะเกิดในอนาคต สามารถวางแผนการปฏิบัติเพื่อรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ ส่วนการควบคุมตนเองนั้น หมายถึง ความสามารถที่จะละเว้นการกระทำความผิดกรรมบางชนิด หรือความสามารถที่จะเริ่มกระทำพฤติกรรมที่ต้องใช้ความอดทนหรือเสียสละ และทำพฤติกรรมนั้นได้อย่างมีปริมาณและคุณภาพเหมาะสม เป็นเวลานานพอที่จะนำไปสู่ผลที่ต้องการในอนาคตได้ (บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532 ; อ้างอิงมาจาก Mischel. 1974 : 287) ซึ่งสอดคล้องกับ คอรัมีเรอร์ (Cormier. 1979 : 476) ที่กล่าวว่า การควบคุมตนเอง คือกระบวนการที่บุคคลใช้วิธีการหนึ่งวิธีการใดหรือหลายวิธีรวมกันเพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลจากพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ไปสู่พฤติกรรมที่พึงประสงค์โดยที่บุคคลนั้นเป็นผู้กำหนดพฤติกรรมเป้าหมาย กระบวนการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย และควบคุมตัวแปรทั้งภายในและภายนอกของบุคคลอันจะมีผลต่อพฤติกรรมที่พึงประสงค์นั้นด้วยตนเอง ส่วนผู้บังคับเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาเท่านั้น

การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองนี้ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกันคือบุคคลจะต้องมีความต้องการผลในอนาคตมากกว่าผลในปัจจุบัน แล้วจึงดำเนินการปฏิบัติเพื่อไปสู่เป้าหมายในอนาคตนั้น เช่น การอดได้รอได้ มีกระบวนการสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกคือสาเหตุที่จะทำให้บุคคลเลือกที่จะรับผลดีที่มากกว่าที่จะมีมาในอนาคตแทนการรับผลเล็กน้อย ในปัจจุบันนั้นเป็นลักษณะมุ่งอนาคต ตอนที่สองของการอดได้รอได้ คือการกระทำที่เป็นขั้นตอนเพื่อนำไปสู่ผลที่ปรารถนาที่จะมีมาในอนาคต ซึ่งอาจจะต้องปฏิบัติเป็นระยะเวลานานหรือต้องรอคอยผลนานความสามารถส่วนนี้จึงเป็นการควบคุมตนเอง ดังนั้นผู้ที่เน้นต่างกันของปรากฏการณ์เช่นนี้ จะเรียกชื่อปรากฏการณ์เดียวกันแตกต่างกันออกไปผู้ที่เน้นสาเหตุของการ

ตัดสินใจเลือกกระทำ และการเล็งเห็นผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำในอนาคตจะเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า "การมุ่งอนาคต" ส่วนผู้ที่เน้นความสามารถในการปฏิบัติเพื่อรอรับผลที่ต้องการจะเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า "การควบคุมตนเอง" (บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532) จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าการควบคุมตัวเองมีความสอดคล้องตามแนวคิดของ สกินเนอร์ (Skinner. 1972 : 130 ; citing Skinner. 1953) ก็คือความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมตนเองเพื่อให้ได้รับผลกระทบตามที่ตนต้องการโดยที่พฤติกรรมแต่ละอย่างจะให้ผลที่แตกต่างกัน ในเวลาที่แตกต่างกันพฤติกรรมบางอย่างให้ผลทางบวก ในปัจจุบันแต่จะให้ผลทางลบ ในอนาคต เช่น การดื่มสุรา การสูบบุหรี่ และพฤติกรรมบางอย่างให้ผลทางลบ ในปัจจุบัน แต่จะให้ผลทางบวกในอนาคต เช่น การทนเจ็บจากการถอนฟันหรือการแสดงเป็นผู้กล้าหาญ ดังนั้นการควบคุมตนเองอาจกล่าวได้อีกนัยหนึ่งก็คือการหลีกเลี่ยงการกระทำที่ให้ผลทางลบในปัจจุบันแต่ให้ผลทางบวกในอนาคต

จากแนวคิดที่เกี่ยวกับการควบคุมตนเองของ สกินเนอร์ ที่กล่าวมาแล้ว แคนเฟอร์ (Kanfer. 1976 : 447 - 461) ก็ได้กล่าวตรงกันว่า การควบคุมตนเองก็คือการควบคุมการตอบสนองหรือการกระทำที่มีผลกระทบขัดแย้งกันระหว่างปัจจุบันและอนาคต และบุคคลที่สามารถควบคุมตนเองได้ก็คือบุคคลที่เลือกกระทำพฤติกรรมที่ให้ผลทางบวกในปัจจุบันเพื่อที่จะได้ผลทางบวกในอนาคตเพียงแต่แคนเฟอร์เห็นว่า ตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้เกิดพฤติกรรมคือความรู้ความเข้าใจ ซึ่งเป็นตัวแปรภายในของบุคคล พฤติกรรมทุกพฤติกรรมจะประกอบด้วยตัวแปรภายในและตัวแปรภายนอกอัตราส่วนที่ต่างกันไป และสำหรับในพฤติกรรมการควบคุมตนเองนั้น ตัวแปรภายในของบุคคลจะเด่นกว่า (Kanfer and Phillips. 1970 : 409) แนวคิดของแคนเฟอร์ สอดคล้องกับ แบนดูรา (Wilson and O'Leary. 1980 : 215 ; citing Bandura. 1978) โดยที่แบนดูราเชื่อว่าพฤติกรรมของบุคคลเป็นผลมาจากการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความเข้าใจ (Cognition) พฤติกรรม (Behavior) และสิ่งแวดล้อมภายนอก (External Environment) โดยมีไข่เกิดขึ้นจากองค์ประกอบอย่างใดอย่างหนึ่งเพียงอย่างเดียว องค์ประกอบทั้ง 3 นี้จะมีผลกระทบซึ่งกันและกันและสามารถอธิบายได้ในรูปของเหตุและผล พฤติกรรมจะเกิดขึ้นเนื่องจากบุคคลได้ตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายหลังที่ได้ประเมินถึงผลกระทบที่ได้รับจากการตอบสนองนั้น ตัวอย่างเช่น กรณีของ จอห์น ซึ่งไม่ได้รับประทานขนมหวาน เพราะเขาคิดว่าการรับประทานขนมหวานทำให้หัวใจวาย หรืออาจเป็น

เพราะภรรยาเขามักพูดเสมอว่าเขาวุ่น รูปร่างไม่ดีเหมือนเมื่อตอนแต่งงานใหม่ ๆ จากตัวอย่างนี้จะเห็นว่าพฤติกรรมไม่รับประทานขนมหวานของจอห์น มาจากการประเมินถึงผลกระทบที่เกิดขึ้น แล้วว่าได้รับผลกระทบทางลบในอนาคต เขาจึงไม่ทำพฤติกรรมเช่นนั้น

ความสำคัญของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

เนื่องจากการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปรากฏการณ์เดียวกัน ในเรื่องความสำคัญของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จะแยกกล่าวเป็นสองส่วน

ความสำคัญของการมุ่งอนาคต

การมุ่งอนาคต หมายถึง ความสามารถในการคาดการณ์ไกลและเล็งเห็นผลดีและผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและสามารถวางแผนปฏิบัติเพื่อรองรับผลดี หรือป้องกันผลเสียที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ การมุ่งอนาคตนั้นเกิดจากการสะสมผลของการเรียนรู้จากประสบการณ์ตั้งแต่อดีตของบุคคลเกี่ยวกับลักษณะความมั่นคงของสภาพแวดล้อม ดังนั้นถ้าสังคมนั้นมีความสัมพันธ์ของสภาพแวดล้อมสูงไม่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ บุคคลในสังคมสามารถคาดสิ่งที่เกิดขึ้นในอนาคตได้แม่นยำพอสมควร คนในสังคมนั้นจะมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงด้วย การที่บุคคลมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงจะส่งผลให้บุคคลทำงานอย่างขยันขันแข็ง ในปัจจุบันเพื่อที่จะรองรับผลที่ดีในอนาคต ในสังคมต่าง ๆ ในปัจจุบันนั้น ยิ่งสังคมมีความก้าวหน้ามากขึ้น บุคคลก็ต้องรอคอยผลที่เกิดจากการกระทำของตนมากยิ่งขึ้น เช่น ทำตามกฎหมายเพื่อความสงบสุขของสังคม ปฏิบัติตามหลักวิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดผลดีในระยะยาวมากกว่าในปัจจุบันทันที (บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532 ; Skinner. 1986 : 568 - 574) และดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจักษ์จันติก (2520 : 37) กล่าวถึงความสำคัญของลักษณะมุ่งอนาคตอีกว่า เป็นลักษณะหนึ่งของความเป็นพลเมืองดี และเป็นลักษณะหนึ่งซึ่งจะทำให้บุคคลมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรคเพื่อความเจริญของตนเองและประเทศชาติ

จากความสำเร็จของการมุ่งอนาคตข้างต้น ฉะนั้นสังคมไทยซึ่งนับวันจะเจริญขึ้นคนก็ต้องรอคอยผลแห่งการกระทำของตนมากขึ้น และมีความเพียรพยายามต่อสู้อุปสรรค เพื่อความเจริญของตนเอง และผู้อื่นซึ่งรวมไปถึงประเทศชาติโดยเฉพาะในอาชีพพยาบาล

ความสำเร็จของการควบคุมตนเอง

การควบคุมตนเอง หมายถึง การลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์หรือเพิ่มพฤติกรรมที่พึงประสงค์ (Watson and Tharp. 1975 : 15) ซึ่งมีความสอดคล้องกับที่บุรุษ สักคัมณี (2532) ได้ให้ความสำคัญไว้คือ ความสามารถที่จะปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติเพื่อผลที่ดีกว่า และมีคุณค่าสูงกว่าที่จะเกิดในอนาคต ความสามารถในการควบคุมตนเองนี้มีความสำคัญต่อพฤติกรรมหลายประเภท โดย บุรุษ สักคัมณี (2532) ได้รวบรวมไว้ดังนี้ เช่น พฤติกรรมการรักษาสุขภาพอนามัย (รัตนา ประเสริฐสม. 2526) การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน (Agran. 1984) การพัฒนาความรู้และทัศนคติทางด้านอนามัยและสุขนิสัย (Schinder. 1984) การคงอยู่ของพฤติกรรมที่เหมาะสมในชั้นเรียน (Glynn and others. 1973) การพัฒนาความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์ (Stevenson and Fantuzzo. 1984) การให้รางวัลตนเองและการตั้งเป้าหมายของตนเองเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน และความพึงพอใจในการทำงาน (Hoffman. 1980) พฤติกรรมการเรียนในชั้นเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (McFarlane. 1983 ; Smith. 1982 ; Myers. 1977)

จากความสำเร็จของการควบคุมตนเองจะเห็นได้ว่าการควบคุมตนเอง เป็นจิตลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งที่มีประโยชน์ และใช้ได้ผลมากในการเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนหรือการทำงาน ซึ่งการจัดพัฒนาการควบคุมตนเองนี้ ต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ (Brigham, Brigham and Catania. 1978 : 260) และเป็นผลมาจากการเรียนรู้ทางสังคม โดยที่บุคคลพยายามปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับของสังคม (Kanfer and Phillips. 1970 : 416) ซึ่งการปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาล ตำรวจชั้นปีที่ 4 นี้ นักศึกษาจะต้องเข้าไปปฏิบัติงานกับประชาชนในชุมชน ต้องปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับและน่าเชื่อถือของประชาชนในสังคมนั้น ซึ่งเป็นกระบวนการเรียนรู้ทางสังคมวิธีหนึ่ง เพื่อสร้างความสามารถในการปรับตัวให้เป็นที่ยอมรับของสังคม ฉะนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการศึกษาในตัวเองนี้ เพื่อพิจารณาว่า การฝึกปฏิบัติงานนี้ได้ส่งผลต่อการพัฒนาการควบคุมตนเองในนักศึกษาพยาบาลที่เข้าโครงการหรือไม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการควบคุมตนเองและการมุ่งอนาคตมีดังนี้

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองโดยการเสริมสร้างลักษณะการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการของข้าราชการบรรจุใหม่ ที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรพื้นฐานและการปฏิบัติราชการที่สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน จำนวน 120 คน เป็นชาย 51 คน หญิง 69 คน โดยสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อหาวิธีการฝึก ซึ่งมีเนื้อหาและวิธีการที่แตกต่างกันดังนี้ กลุ่มที่ 1 ได้รับการฝึกการมุ่งอนาคตร่วมกับการฝึกการควบคุมตนเอง กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกการมุ่งอนาคตเพียงอย่างเดียว กลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกการควบคุมตนเองอย่างเดียว กลุ่มที่ 4 เป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกแต่ได้ทำกิจกรรม และการวิจัยพบว่า ผู้ที่ได้รับการฝึกการมุ่งอนาคตและการฝึกการควบคุมตนเอง มีลักษณะที่ฝึกสูงกว่าและเมื่อกลับไปทำงานราชการก็มีพฤติกรรมการทำงานแบบมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเด่นชัด

กนกวรรณ อุ๋นใจ (2535) ได้ทำการศึกษาผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2534 ที่มีลักษณะมุ่งอนาคตต่ำกว่าเปอร์เซนไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 30 คน ทำการสุ่มตัวอย่างง่ายเป็นกลุ่มทดลอง 15 คน ซึ่งได้รับการสอนโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์ และกลุ่มควบคุม 15 คนได้รับข้อสนเทศเกี่ยวกับลักษณะมุ่งอนาคต เครื่องมือที่จะใช้วัดลักษณะมุ่งอนาคต คือแบบทดสอบถามวัดลักษณะมุ่งอนาคต ซึ่งวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์มีลักษณะมุ่งอนาคตสูงกว่านักเรียนที่ได้รับข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนมีลักษณะมุ่งอนาคตสูงขึ้น หลังการทดลอง (Post-test) ทั้งกลุ่มที่ได้รับการพัฒนาโดยใช้เทคนิคการพยากรณ์และกลุ่มที่ได้รับข้อสนเทศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

แมคฟอล (บุญรับ ศักดิ์มณี. 2532 ; อ้างอิงมาจาก McFall. 1970) ได้ทำการศึกษาผลของการสังเกตตนเองต่อพฤติกรรมการสูบบุหรี่ โดยแบ่งนักศึกษาที่สูบบุหรี่ออกเป็นสองกลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งให้บันทึกจำนวนบุหรี่ที่สูบในแต่ละวัน และกลุ่มที่สองให้สังเกตและจดบันทึกจำนวนครั้งที่มีความรู้สึกอยากสูบบุหรี่แต่ไม่ได้สูบในแต่ละวัน ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มที่ได้สังเกตและจดบันทึกพฤติกรรมการณ์การไม่สูบบุหรี่ของตนมีพฤติกรรมการณ์การสูบบุหรี่น้อยกว่า

กลุ่มที่จัดบันทึกพฤติกรรมการสับสนหรืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่า การสังเกตตนเองสามารถควบคุมตนเองได้ และยังมีงานวิจัยอื่น ๆ ที่ศึกษาถึงวิธีการพัฒนา การควบคุมตนเอง ดังนี้

บอลลาร์ด และกลีน (Ballard and Glynn. 1975) ได้ทำการวิจัยโดยการฝึก การให้การเสริมแรงตนเองเพื่อพัฒนาความสามารถในการเขียนเรียงความของนักเรียน โดย ให้นักเรียนบันทึกประโยคใหม่ ๆ คำกริยา และคำคุณศัพท์ใหม่ ๆ ที่ตนใช้ แต่พบการบันทึกแต่ เพียงอย่างเดียวไม่ช่วยในการพัฒนาการเขียนเรียงความของนักเรียน ผู้วิจัยจึงให้นักเรียนให้ คะแนนตนเองครั้งละ 1 คะแนน ที่มีการใช้คำ วลี หรือประโยคใหม่ในการเขียนของตน ซึ่ง จำนวนคะแนนที่ได้สามารถจะนำไปแลกสิ่งต่าง ๆ ได้ เช่น ได้รับเวลาพักนานขึ้น ได้เล่นเกมส์ ได้อ่านหนังสือที่ตนชอบ ได้แสดงผลงานของตนปรากฏว่า เมื่อมีการให้รางวัลตนเองเล็ก นักเรียนได้ใช้คำ วลี และประโยคใหม่ ๆ ในการเขียนเรียงความมากขึ้น รวมทั้งเมื่อมีการใช้ วิธีการให้รางวัลตนเองกับพฤติกรรมอื่น ๆ ของนักเรียนที่เกี่ยวกับการเขียนเรียงความก็ปรากฏ ผลดีเช่นกัน นอกจากนี้ยังมีผู้ศึกษาการพัฒนาการควบคุมตน โดยใช้วิธีทั้งการสังเกตตนเองร่วมกับการ ให้รางวัลตนเอง คือ เบลแลค (Bellack. 1976) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบการ พัฒนาการควบคุมตนเอง ระหว่างกลุ่มหนึ่งใช้วิธีการสังเกตตนเองอย่างเดียว และอีกกลุ่มหนึ่ง ใช้การสังเกตตนเองร่วมกับการให้รางวัลตนเอง ในการปรับพฤติกรรมการกินอาหารมากเกินไป ผลจากการทดลองเป็นเวลา 7 สัปดาห์ พบว่า กลุ่มที่ใช้วิธีการสังเกตตนเองร่วมกับการให้ รางวัลตนเอง สามารถลดน้ำหนักได้มากกว่ากลุ่มที่ใช้วิธีการสังเกตตนเองอย่างเดียว อย่างมีนัย สำคัญทางสถิติ และเมื่อมีการติดตามผลการทดลองต่อไปอีกหลายสัปดาห์ก็พบว่าผลนั้นยังคงอยู่

นอกจากนี้ยังพบว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์สามารถพัฒนาการควบคุมตนเอง ให้สูงขึ้น ซึ่ง นวลละออ สุภาพล (2534) ได้รวบรวมงานวิจัยจากต่างประเทศ ซึ่งเป็นการ วิจัยที่ศึกษาการพัฒนาการควบคุมตนเองไว้ดังนี้ กัลเวย์ (นวลละออ สุภาพล. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Galvey. 1975) พบว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์โดยใช้โปรแกรม การฝึก "การทำให้ชีวิตสมบูรณ์ขึ้น" โดยการประเมินผลจากครูผู้ฝึกและการตอบแบบสอบถาม จากพ่อแม่ของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าโครงการนี้ ได้ผลตรงกันว่า ผู้เข้าฝึกซึ่งเป็นเด็กวัยรุ่นเมื่อ สวมบทบาทเป็นพี่ของเด็กที่มีอายุน้อยกว่า มีวุฒิทางอารมณ์ในด้านต่าง ๆ รวมทั้งการควบคุม ตนเองสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อิกกินส์, มอโรคโค และเดโบราห์ (นวลละออ สุภาพล. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Higgins, Moracco and Deborah. 1981) ที่พบว่า

กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้รับการฝึกทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีคะแนนการควบคุมตนเองในการปฏิบัติหน้าที่ที่สูงกว่ากลุ่มควบคุม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ โรห์เบค (นวลละอ อสุภาพล. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Rohrbeck. 1986) ที่พบว่า ภายหลังการฝึกกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นเด็กนักเรียนระดับเกรด 3 ได้รับการประเมินจากครูในเรื่องมนุษยสัมพันธ์ว่า มีการควบคุมตนเองสูงขึ้น และแอนเดอร์สัน กับแอนเดอร์สัน (นวลละอ อสุภาพล. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Anderson and Anderson. 1971) ที่ได้ทำการศึกษาพบว่า เลขานุการที่ได้รับการฝึกทักษะดังกล่าวได้รับการประเมินจากหัวหน้า และผู้ร่วมงานว่า นอกจากจะมีการควบคุมตนเองสูงขึ้นแล้ว พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความคับข้องใจได้ลดลงด้วย

จากผลการวิจัยที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่อ้างอิงถึงข้างต้นนี้ สามารถพัฒนาการมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเองให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น

ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจึงนำผลต่าง ๆ ที่ปรากฏมาแล้ว และได้นำมาอ้างอิงข้างต้น มาเป็นหลักในตั้งสมมุติฐาน ในการวิจัยครั้งนี้ว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน จะมีการมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเองสูงขึ้นกว่าก่อนฝึก

การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มความเชื่ออำนาจในตน

คุณสมบัติของพยาบาลอนามัยชุมชน ที่ รัตนา วาฬบัณฑิตกุล (2533 : 30 - 31) เขียนไว้ คือต้องมีความรับผิดชอบในฐานะ เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน และเป็นผู้ช่วยเหลือประชาชนในด้านสุขภาพ ดังในบัญญัติจรรยาพยาบาลของสภาพยาบาลนานาชาติ ความรับผิดชอบเบื้องต้นของพยาบาลมีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. การส่งเสริมสุขภาพอนามัย
2. การป้องกันโรค
3. การฟื้นฟูสุขภาพของผู้ป่วย
4. การช่วยบรรเทาความทุกข์ทรมาน

มีความสามารถในการปฏิบัติงานทั้งในทีมสุขภาพและปฏิบัติงานร่วมกับส่วนราชการอื่น

และการทำางานได้อย่างสัมฤทธิ์ผล ผู้นั้นต้องมีความเชื่ออำนาจในตน

ซึ่งงานวิจัยนี้ได้มีการวัดความเชื่ออำนาจในตน ด้วยว่าเมื่อนักศึกษาพยาบาลมีการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนแล้ว มีความเปลี่ยนแปลงด้านความเชื่ออำนาจในตนด้วยหรือไม่

ความเชื่ออำนาจในตน

ความเชื่ออำนาจในตนเป็นการคาดหวังทั่วไปของบุคคลว่า สิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้รับนั้น เป็นผลจากการกระทำของตนไม่ว่าจะเป็นด้านดีหรือด้านร้ายก็ตาม โดยเชื่อว่าถ้ากระทำดีก็จะ ได้ผลดี ถ้าทำชั่วก็จะได้ผลร้ายตอบแทน และตนสามารถทำนายผลที่เกิดขึ้นกับตนและสามารถ ควบคุมผลนั้น ๆ ได้ ซึ่งตรงกันข้ามกับความเชื่ออำนาจนอกตน ซึ่งหมายถึงการคาดหวังของบุคคล ว่าสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้รับนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับ การกระทำของตน แต่ขึ้นอยู่กับสาเหตุภายนอก เช่น โชคชะตา ไสยศาสตร์ คนอื่นหรือคุณสมบัติภายในตนที่ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ (Rotter. 1966)

ความสำคัญของความเชื่ออำนาจในตน ผลการวิจัยเกี่ยวกับความเชื่ออำนาจภายใน ตนนั้น สตรีกแลนด์ (Strickland. 1977 : 233 - 252) ได้สรุปผลการวิจัยในเรื่อง ต่าง ๆ ที่แสดงให้เห็นว่า ความเชื่ออำนาจในตนเป็นจิตลักษณะที่ส่งเสริมให้บุคคลกระทำ พฤติกรรมที่น่าปรารถนา เช่น พวกที่เชื่ออำนาจในตนจะสู้บู้หรือน้อยกว่า และสามารถ เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสู้บู้ได้มากกว่า เชื่อมั่นในตนเองอดทนต่องานหนัก และยากได้ มากกว่าอดได้รอได้ดีกว่า เข้ากับคนอื่นได้ดีกว่า รู้จักแสวงหาความรู้เพื่อการปฏิบัติตนให้ดีขึ้น ของผู้ช่วยได้ดีกว่าพวกที่เชื่ออำนาจภายนอกตนนอกจากนี้พวกที่เชื่ออำนาจในตนนั้น เมื่อประสบ กับความล้มเหลวจะเชื่อว่าเป็นเพราะตนได้ใช้ความพยายามในการทำงานนั้นน้อยไป และมี แนวโน้มว่าจะใช้ความพยายามเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การทำงานนั้นประสบความสำเร็จ ความ เชื่ออำนาจในตนจึงเป็นแรงผลักดันให้บุคคลกระทำในสิ่งที่ตนรับผิดชอบให้สัมฤทธิ์ผล เพราะ คนที่เชื่ออำนาจในตนนั้นเชื่อว่าการกระทำของตนจะก่อให้เกิดผลตามต้องการ ความเชื่ออำนาจ ในตนจึงส่งผลถึงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา เช่น พฤติกรรมอนามัย (รัตนา ประเสริฐสม. 2526) และจากการวิจัยของ จินตนา บิลมาศ และคนอื่น ๆ (2529) ได้พบว่า ใน ข้าราชการใหม่แม้ทั้งกลุ่มที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงและกลุ่มที่เชื่ออำนาจในตนต่ำ ในกลุ่ม ข้าราชการที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงพร้อมมียุติลักษณะอื่น ๆ คือ เหตุผลเชิงจริยธรรม และทัศนคติต่อการทำงานข้าราชการสูงด้วยแล้ว และจากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาความเชื่ออำนาจในตนนั้น มีดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความเชื่ออำนาจในตน มีดังนี้

โคน และโอเวนส์ (Cone and Owens. 1991 : 1211 - 1212) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาในวิทยาลัยที่มีต่อการเพิ่มทักษะในการศึกษาและการเพิ่มความเชื่ออำนาจในตนโดยทำการศึกษากับนักศึกษา จำนวน 70 คน จากนักศึกษาทั้งหมด 250 คน ของวิทยาลัยจาบิสทาว์น ซึ่งนักศึกษา 70 คนนั้น เป็นนักศึกษาที่มีความเสี่ยงของผลการเรียนไม่ดี มีคะแนนเฉลี่ย (GPA) ต่ำ ให้เข้ารับการศึกษานในหลักสูตรการปรับตัวของวิทยาลัย โดยทำการวัดความเชื่ออำนาจในตนก่อนการเข้าศึกษาในหลักสูตรนี้ หลังจากเสร็จสิ้นการศึกษาของหลักสูตรการปรับตัวได้ทำการตรวจสอบผลคะแนนเฉลี่ย (GPA) หลังจบภาคเรียน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการศึกษาการปรับตัว มีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นกว่ากลุ่มที่ไม่ได้เข้ารับการศึกษากการปรับตัว ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน และพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีความเชื่ออำนาจนอกตนมีการเปลี่ยนแปลงมามีความเชื่ออำนาจในตน สูงขึ้นกว่านักศึกษาที่มีความเชื่ออำนาจในตนสูงอยู่แล้วอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

บุธูรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้ทำการวิจัย เรื่องการเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงานราชการ โดยมีการฝึกเพื่อการเสริมสร้างการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการบรรจุใหม่ที่เข้ารับการอบรมหลักสูตรพื้นฐานการปฏิบัติราชการที่สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน จำนวน 120 คน เป็นชาย 51 คน หญิง 69 คน โดยสุ่มเข้ากลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เพื่อให้วิธีการฝึกดังนี้ กลุ่มที่หนึ่งได้รับการฝึกการมุ่งอนาคตร่วมกับการฝึกการควบคุมตนเอง กลุ่มที่สองได้รับการฝึกการมุ่งอนาคตอย่างเดียว กลุ่มที่สามได้รับการฝึกการควบคุมตนเองอย่างเดียว ส่วนกลุ่มที่สี่ ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกแต่ได้ทำกิจกรรม ซึ่งผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึก ซึ่งเป็นกลุ่มทดลอง มีจิตลักษณะด้านความเชื่ออำนาจในตนสูงขึ้น ก่อนการวิจัยอีกด้วย

เดือนใจ ยงพานิช (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การทดลองฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ให้กับพยาบาลจบใหม่ในโรงพยาบาลตำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลจบใหม่ 42 คน จากสายกุมารเวชกรรม จำนวน 24 คน และสายอายุรกรรม จำนวน 18 คน โดยสุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 21 คน และกลุ่มควบคุม 21 คน เท่ากัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ แบบวัดความไวในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น แบบวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แบบวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบวัดความเชื่ออำนาจในตน ดำเนินการวิจัยโดยให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบ (Pre-test) ก่อน

หนึ่งครั้ง แล้วจึงทำการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ให้แก่กลุ่มทดลอง หลังจากนั้นให้กลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบ (Post-test) ทันทีหลังจากฝึกเสร็จ และอีกครั้งหลังจากการฝึกหนึ่งเดือน โดยการวิเคราะห์ค่าสถิติใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนน Post-test สูงขึ้นทั้งสองครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการทดลองสรุปได้ว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำให้พยาบาลกลุ่มทดลองมีทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ รวมทั้งความเชื่ออานาจในตนเองสูงขึ้น อย่างเชื่อมั่นได้

จากผลการวิจัยที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และการฝึกเพื่อเพิ่มความเชื่ออานาจในตนเองโดยตรงสามารถพัฒนาความเชื่ออานาจในตนเองให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงคาดว่าหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาล ตัารวจชั้นปีที่ 4 จะสามารถพัฒนาความเชื่ออานาจในตนเองให้สูงขึ้น และตั้งเป็นสมมุติฐานอีกข้อหนึ่งที่จะนำมาศึกษาในงานวิจัยนี้

การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

ในการฝึกปฏิบัติงานหรือการปฏิบัติงานใด ๆ เพื่อจะให้มีความสัมฤทธิ์ผลดีผู้ทำงานนั้นจะต้องมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงดัง เอกสารและงานวิจัยต่อไปนี้

ความหมายและลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความหมายและลักษณะสำคัญดังนี้

ความหมาย คำว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์บางครั้งเรียกว่าความต้องการสัมฤทธิ์ผล หมายถึงพลังความต้องการของบุคคลในสิ่งที่ดีเยี่ยม มีความมุ่งมั่นบากบั่นฟันฝ่าอุปสรรคในการทำงาน ต้องการความสำเร็จในการทำงานที่ยากและทำได้ดีกว่าคนอื่น ๆ รู้วิธีแก้ปัญหาจนประสบความสำเร็จอย่างถาวร ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจึงเป็นผู้ที่ตั้งใจทำงานเพื่อให้ได้ผลงานที่มีคุณภาพสูง เห็นความสำคัญของงานและคุณภาพของงานมากกว่าลาภ ยศ สรรเสริญ (นวโลหะอ สุภาพล. 2536)

ลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะมีพลังในจิตใจที่ผลักดันพฤติกรรมของเขาไปในทิศทางของการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพสูง และจะแสดงลักษณะคงที่หลาย ๆ ประการดังนี้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2528 ; นวโลหะอ สุภาพล. 2536)

ประการแรก เป็นคนมุ่งมั่น ความสนใจที่สำคัญของผู้ที่มีแรงจูงใจไฟสัณฤทธิ์สูงคือ ความสำเร็จอย่างเห็นได้ชัดเจน การทำงานดังกล่าวใช้เวลาสั้น คือสำเร็จอย่างรวดเร็ว เป็นงานที่มีประโยชน์มาก งานนั้นมีคุณสมบัติพิเศษ และสามารถนำไปใช้ได้ในระยะยาว

ประการที่สอง เป็นผู้ที่เห็นว่ารางวัลที่ตนได้จากการทำงานนั้น คือความชื่นใจในความสำเร็จอย่างดีของผลงานมากกว่าที่จะเห็นความสำคัญของรางวัลที่เป็นเงินทอง ลาภยศ หรือ การชมเชยจากบุคคลอื่น เป็นผู้ที่ทำงานเพื่องานเป็นหลัก และเพื่อผลประโยชน์อื่น ๆ เป็นรอง แต่ถ้าบุคคลอื่นเห็นว่าเงินทองหรือคำชมเชยของผู้อื่นเป็นเครื่องแสดงถึงมาตรฐานของผลงานของตน บุคคลเช่นนี้ก็จะทำงานเพื่อรางวัลเหล่านี้ด้วยก็ได้

ประการที่สาม ผู้ที่มีแรงจูงใจไฟสัณฤทธิ์สูง เป็นผู้ที่รับรู้เหตุการณ์ต่าง ๆ ด้านที่เกี่ยวกับการทำงานเพื่อให้เกิดความสำเร็จมากกว่าที่จะรับรู้เหตุการณ์นั้น ในด้านอื่น ๆ และเมื่อรับรู้เหตุการณ์เกี่ยวกับการทำงานก็จะมีคามไวในการคำนึงถึงเป้าหมายในการทำงาน และอุปสรรคที่จะเอื้ออำนวยและ/หรือขัดขวางในการทำงานนั้น ตลอดจนคำนึงถึงการลงมือดำเนินการนั้น และความรู้สึกที่เกิดจากผลงานของการทำงานนั้น โดยอาจจะคิดว่างานนั้นสำเร็จหรือล้มเหลวก็ตาม ความไวในการรับรู้เหตุการณ์ดังกล่าวนี้เป็นลักษณะสำคัญของผู้ที่มีแรงจูงใจไฟสัณฤทธิ์สูง

ประการที่สี่ เป็นผู้ที่ยอมรับปัญหาและดำเนินการแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพราะถือว่า การแก้ปัญหา ก็คืองานที่จะต้องทำให้สำเร็จด้วยดีและให้ผลถาวร โดยจะมองสถานการณ์ที่เป็นปัญหาในแงุ่มที่ตนจะเข้าไปรับผิดชอบดำเนินการแก้ไขได้ด้วยความรู้ ความสามารถ และความพยายามของตน

ประการที่ห้า ผู้ที่มีแรงจูงใจไฟสัณฤทธิ์สูงจะเป็นผู้ที่เพียรพยายามสร้างสภาพแวดล้อมให้สามารถทำงานเป็นผลสำเร็จอย่างงดงาม เช่น เลือกทำงานที่ยากหรือมีความเสี่ยงปานกลาง เพราะเป็นสถานการณ์ซึ่งได้เปรียบต่อความสำเร็จมากกว่า และยังเป็นสถานการณ์ที่ท้าทายเพียงพอต่อความพยายาม งานที่ง่ายแม้ทำสำเร็จก็ไม่น่าภูมิใจ ส่วนงานยากก็อาจล้มเหลวได้ง่าย จึงตั้งเป้าประสงค์ในการทำงานให้เหมาะสมกับขีดความสามารถของตนและเหมาะสมกับสถานการณ์ด้วย

ส่วนบุคคลที่มีแรงจูงใจไฟสัณฤทธิ์ต่ำ ชอบทำงานที่ยากมาก ๆ ทั้งนี้เนื่องจากบุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์ที่ล้มเหลวในงานต่าง ๆ จนไม่แน่ใจในความสำเร็จของตนเอง จึงให้เหตุผลในความล้มเหลวว่าเกิดจากเหตุภายนอกตน เช่น งานที่ทํานั้นยากมากเกินไป เป็นต้น

ประการที่หก มีการดำเนินงานหรือแก้ปัญหาอย่างมีระเบียบขั้นตอน มีความบากบั่นอดทน ทำงานอย่างว่องไวมีประสิทธิภาพสูง ผลงานมีคุณภาพสูงดังกล่าวนำมาแล้ว ไม่รังเกียจการปฏิบัติงานใด ๆ ที่จะนำไปสู่ความสัมฤทธิ์ในการทำงาน

ประการสุดท้าย ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเมื่อทำงานสำเร็จก็เกิดความพอใจชื่นใจ มีความสุข แต่เมื่อทำงานล้มเหลวก็ไม่ย่อท้อ และมีความต้องการผลย้อนกลับจากการทำงานของเขาหรือต้องการผลการประเมินที่จะชี้ข้อดีข้อเสียของผลงานของตน เพื่อที่จะนำไปปรับปรุงการทำงานให้ดีขึ้นในโอกาสต่อไป และผลย้อนกลับจะทำให้เขาปรับเป้าหมายของตนใหม่ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และยังทำให้ทราบว่าประสบความสำเร็จเมื่อไรและมากน้อยเพียงไรอีกด้วย

จากลักษณะสำคัญของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงว่ามีความต้องการสิ่งที่ดีเยี่ยม จึงเป็นเหตุผลที่จะทำนายได้ว่าบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะประสบความสำเร็จในอาชีพมากกว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

ความสำคัญของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จากการวิจัยในประเทศไทยและต่างประเทศสามารถยืนยันได้อย่างมั่นใจว่าแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของบุคคลมีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จส่วนตัว และความสำเร็จของกลุ่ม รวมทั้งความเจริญทางเศรษฐกิจ ทางด้านความสำเร็จส่วนตัวคือการประสบความสำเร็จทางการเรียนในเยาวชนและความสำเร็จในงานอาชีพของผู้ใหญ่ ซึ่งแสดงว่าผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเป็นผู้ที่มีผลการเรียนด้านต่าง ๆ และผลการเรียนรวมสูงกว่า และเป็นผู้ที่ได้รับยกย่องในอาชีพและสังคมมากกว่า ส่วนการวิจัยในต่างประเทศมีผู้รวบรวมไว้ก็ได้ข้อสรุปว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงมักจะมีลักษณะการทำงานสูงใน 3 ด้าน คือ คุณภาพของงาน ความอดทนในการทำงาน และการคาดหวังความสำเร็จของงานอย่างเหมาะสมด้วย (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2528)

บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ได้ศึกษาและรวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวกับพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นั้นก็มีข้อค้นพบมากมาย เช่น ในการเล่นเกมโยนห่วงนั้น คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเลือกจุดยืนเพื่อจะโยนห่วงไปสู่เป้าหมายในระยะกลาง ๆ แต่คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำนั้น จะเลือกยืนใกล้ หรือไกลจากเป้าหมายมากกว่า (นาถ พันธุมนาวิน. 2518) ส่วนในการเลือกอาชีพนั้นปรากฏว่าคนที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับความสามารถของตนตามความเป็นจริง ส่วนคนที่มีความแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำจะเลือกอาชีพที่ยาก

หรือสูงกว่าความสามารถของตน (Mahone. 1960) นอกจากนั้น คนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง จะทำงานให้เกิดผลสำเร็จในปัจจุบัน เพื่อส่งผลถึงอนาคตได้ดีกว่าคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ (Raynor. 1970) สำหรับในประเทศไทยเท่าที่ได้มีการศึกษาวิจัยกันมานั้น ได้มีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับพฤติกรรมกล้าเสี่ยงและพฤติกรรมแพร่ขยายในกลุ่มผู้นำทางการเกษตร (นาถ พันธมนาวิน. 2518) พฤติกรรมการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร (นาถ พันธมนาวิน. 2518 ; นพณ์ สัมมา. 2523) และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์กับสัมฤทธิ์ผลในการเรียนวิทยาศาสตร์ (ประสาธ บัณฑิตวงศ์. 2516) ซึ่งต่างก็ได้ข้อสรุปที่ตรงกันว่า ผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงจะเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมในการยอมรับนวัตกรรมทางการทำงานสูง ซึ่งเป็นประโยชน์กับอาชีพของตนเป็นอย่างยิ่ง

สำหรับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจนี้ สิ่งหนึ่งเพื่อการฝึกฝนให้นักศึกษามีทักษะในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับการประกอบวิชาชีพพยาบาลเป็นอย่างยิ่ง และการที่นักศึกษาจะฝึกปฏิบัติงานได้ดั่งนั้น สิ่งสำคัญการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน จะช่วยพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาหรือไม่นั้น แม้จะไม่มีงานวิจัยใดที่ศึกษาเกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยตรง ผู้วิจัยจะขออ้างอิงงานวิจัยด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทั้งในประเทศ และต่างประเทศ ดังนี้

การจัดโครงการฝึกเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

มีทั้งงานวิจัยจากต่างประเทศ และในประเทศ งานวิจัยต่างประเทศ เช่น งานวิจัยของ โคลป์ (ทศพร ประเสริฐสุข. 2525 ; อ้างอิงมาจาก Kolb. 1965) ได้ทดลองกับนักเรียนชายที่เรียนในระดับมัธยมศึกษา และมี I.Q. สูงกว่า 120 แต่ได้เกรดต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยปานกลางเพื่อศึกษาว่าจะสามารถฝึกให้กลุ่มตัวอย่างนี้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นได้หรือไม่ โดยดูผลการวิจัยจากคะแนนเกรดเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่สูงขึ้น แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น โดยโครงการฝึกนี้เริ่มในภาคการศึกษาฤดูร้อนมีการฝึกหัดและสอนเกี่ยวกับลักษณะของผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง หลังจากการฝึกหัดแล้วประมาณปีครึ่ง ได้มีการติดตามผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มาจากระดับเศรษฐกิจสังคมชั้นสูง มีเกรดสูงขึ้น แต่กลุ่มตัวอย่างที่มาจากระดับเศรษฐกิจสังคมชั้นต่ำไม่ได้มีเกรดสูงขึ้นแต่อย่างใด ไรอัล (ทศพร ประเสริฐสุข. 2525 ; อ้างอิงมาจาก Ruals. 1969) ได้จัดการฝึกอบรมระยะ

สั้นเพื่อเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ มีทั้งการฝึกภายในโรงเรียนและการตั้งแคมป์ฝึกบนภูเขา โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นนักเรียน เกรด 8 ผลการวิจัยปรากฏว่าการฝึกครั้งนี้ไม่มีผลต่อการเรียนของนักเรียนในวิชาสังคมศึกษา แต่มีผลต่อการปรับปรุงผลการเรียนในวิชาคณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ หลังจากผ่านการฝึกไปแล้ว 1 ปี ซึ่งผลการวิจัยสอดคล้องกับเมธา และคานาเด (ทศพร ประเสริฐสุข. 2525 ; อ้างอิงมาจาก Metha and Kanade. 1969) ได้สรุปผลการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แก่เด็กในระดับมัธยมศึกษาในประเทศอินเดีย โดยพบว่า หลังจากผ่านการฝึกไป 2 ปีแล้ว กลุ่มทดลองมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี ฟิสิกส์ และคณิตศาสตร์ สูงกว่ากลุ่มควบคุม

ริชาร์ด (Richard. 1970) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองเพื่อฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เกี่ยวกับผลงานด้านวิชาการของกลุ่มเด็กที่มีความสามารถเฉลี่ย เกรด 8 และเกรด 10 จำนวน 64 คน และ 78 คน ตามลำดับ การทดลองแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มทดลองมีโอกาสคิดมากกว่า ต้องการที่จะแข่งขันกับมาตรฐานที่ดีเยี่ยมยิ่งกว่านั้น เมื่อได้รับการท้าทายจากงานที่สัมพันธ์กับด้านทักษะ ก็มีการเสี่ยงเพื่อทำงานหนักขึ้นคือฝึกกลุ่มทดลองใฝ่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงนั่นเอง ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่ได้รับการฝึกแล้วหนึ่งภาคเรียน จะได้คะแนนจากแบบทดสอบมาตรฐานในวิชาวิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ สูงกว่ากลุ่มควบคุม

งานวิจัยดังกล่าวข้างต้นนี้ทั้งหมดเป็นการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เพื่อดูประสิทธิผลทางด้านการเรียน ซึ่งปรากฏผลตามจุดมุ่งหมายของการฝึกทำให้กลุ่มที่ได้รับการฝึกมีผลสัมฤทธิ์ดังกล่าวสูงขึ้น

สำหรับการวิจัยในประเทศ ได้แก่ การวิจัยของ

ดารณี วงษ์อยู่น้อย (2525) ได้ศึกษาการพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาธิตแห่งกรุงเทพมหานคร ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จำนวน 16 คน โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 8 คน ได้แก่ กลุ่มที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม และกลุ่มที่ได้รับเอกสารข้อสนเทศ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น แต่เมื่อเปรียบเทียบเฉพาะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ภายหลังการทดลอง พบว่านักเรียนที่ได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับเอกสารข้อสนเทศ แสดงว่านักเรียนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ เมื่อได้รับคำปรึกษาแบบกลุ่ม หรือได้รับเอกสารข้อสนเทศเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แล้วมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักเรียนที่ได้รับเอกสารข้อสนเทศ

สุวรรณ ดรีชัน (2530) ได้ศึกษาผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ จำนวน 30 คน โดยแบ่งออกเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 15 คน กลุ่มทดลองได้รับการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติและกลุ่มควบคุมได้รับการสอนแบบปกติ ผลการทดลองพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนในกลุ่มควบคุมก่อนและหลังการสอนแบบปกติ พบว่า การสอนแบบปกติทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าเดิม และเมื่อเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนในกลุ่มทดลองก่อนและหลังการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ พบว่า การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น และเมื่อเปรียบเทียบการสอนแบบปกติ และการสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติ พบว่า การสอนโดยการแสดงบทบาทสมมติทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนแบบปกติ

ดาระณี พัฒนศักดิ์บุญญ์ (2533) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2532 จำนวน 350 คน ที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน ตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา มีจำนวน 80 คน สอบถามความสมัครใจในการเป็นกลุ่มตัวอย่าง แล้วใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้นักเรียนจำนวน 30 คน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 15 คน เป็นกลุ่มทดลอง 1 กลุ่ม โดยได้รับการสอนโดยใช้ชุดการแนะแนว แต่กลุ่มควบคุมอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการสอนแบบปกติ สอนกลุ่มละ 13 ครั้ง ๆ ละ 50 นาที แล้วจึงเปรียบเทียบแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมด้วยสถิติ t-test เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแบบสอบถามการวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนที่มีมาตราการวัด 5 ระดับ โดยทำการวัดทั้ง Pre-test และ Post-test และชุดการแนะแนวที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนกลุ่มทดลองมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนในกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การวิจัยในประเทศที่ได้กล่าวมานี้เป็นการฝึกแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วยวิธีการบางอย่าง เช่น ให้คำปรึกษาแบบกลุ่มใช้บทบาทสมมติ เป็นต้น สำหรับผลการฝึกที่นำมาศึกษาก็ต่างไปจากการวิจัยต่างประเทศที่ได้กล่าวมาแล้ว คือ งานวิจัยในประเทศ เน้นผลการเพิ่มแรงจูงใจในตัวผู้เข้าฝึกโดยตรง

มีงานวิจัยอีกประเภทหนึ่ง ซึ่งมีความสำคัญมากคือ งานวิจัยประเภทศึกษาผลโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของผู้เข้ารับการฝึกดังกล่าวต่อไปนี้

มีราจเลีย (นวลละอ อ สุภาพล. 2536 ; อ้างอิงมาจาก Miraglia. 1966) ได้ประเมินโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์เพื่อศึกษาผลด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในส่วนของความสามารถในการแก้ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา ปรากฏผลว่าหัวหน้าพยาบาล ซึ่งเข้าโครงการมีความสามารถในการแก้ปัญหาและวิเคราะห์ปัญหาดีกว่าหัวหน้าพยาบาลที่ไม่ได้เข้าโครงการ

นวลละอ อ สุภาพล (2536) ได้ศึกษาผลของโครงการ "นรต. ฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" หลังจากนักเรียนนายร้อยตำรวจเข้าร่วมโครงการเสร็จสิ้นแล้ว ผลการวิจัยพบว่านักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มรวม มีผลสัมฤทธิ์ของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูง คือ คะแนนเฉลี่ยรายข้อของคำตอบอยู่ในระดับดีมากร้อยละ 50 และระดับดีร้อยละ 50 โดยไม่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ และในนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มย่อย ผลสรุปคะแนนเฉลี่ยรายข้อของคำตอบแต่ละกลุ่มเป็นดังนี้ กลุ่มบิตามารดาอุปการะระดับดีมากร้อยละ 50 และระดับดีร้อยละ 50 กลุ่มผู้นออุปการะระดับดีมากร้อยละ 65 ระดับดีร้อยละ 35 กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 ระดับดีมากร้อยละ 55 ระดับดีร้อยละ 45 กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ระดับดีมากร้อยละ 50 ระดับดีร้อยละ 50 กลุ่มครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ระดับดีมากร้อยละ 55 ระดับดีร้อยละ 45 กลุ่มครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ระดับดีมากร้อยละ 50 ระดับดีร้อยละ 50 กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง ระดับดีมากร้อยละ 50 ระดับดีร้อยละ 50 กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ ระดับดีมากร้อยละ 50 ระดับดีร้อยละ 50 กลุ่มภูมิลำเนาเมือง ระดับดีมากร้อยละ 50 ระดับดีร้อยละ 50 กลุ่มภูมิลำเนาชนบท ระดับดีมากร้อยละ 50 ระดับดีร้อยละ 50 กลุ่มสติปัญญาปานกลาง ระดับดีมากร้อยละ 45 ระดับดีร้อยละ 55

สรุปผลสัมฤทธิ์ของวัตถุประสงค์ด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก และระดับดีรองลงมา โดยกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับดีมากที่มีปริมาณสูงสุดคือกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในความอุปการะของผู้อื่น และกลุ่มที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ระดับดีที่มีปริมาณสูงสุดคือ กลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาปานกลาง กล่าวได้ว่าโครงการ "นรต. ฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" ได้กระตุ้นให้ นรต. ที่เข้าโครงการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในการทำงานสูงขึ้น

จากงานวิจัยต่าง ๆ ข้างต้น ได้แสดงถึงว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สามารถจะพัฒนาให้มีมากขึ้นได้หลายวิธี ซึ่งการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งผลกระทบประการหนึ่งก็คือ จะพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ให้สูงขึ้นด้วย ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงศึกษาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนามากขึ้นหลังจากเสร็จสิ้นโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนหรือไม่ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงโครงการต่อไป โดยนำผลการวิจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มาตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า ภายหลังฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนแล้ว นักศึกษาพยาบาลมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงาน

การประเมินผลการฝึกเพื่อเพิ่มทัศนคติต่อการทำงาน

ในคุณสมบัติของพยาบาลอนามัยชุมชน ที่ รัตนา วาฬบัณฑิตกุล (2533 : 30 - 31) กล่าวไว้อีกคือ การมีทัศนคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานในชุมชน และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ร่วมมือกับผู้อยู่ในวิชาชีพเดียวกัน ปรับปรุงวิถียุทธศาสตร์ของวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

ซึ่งจากคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นชี้ให้เห็นว่า พยาบาลอนามัยชุมชนควรมีทัศนคติที่ดีต่องานอนามัยชุมชน จึงน่าจะศึกษาถึง นักศึกษาพยาบาลตำรวจจะมีทัศนคติที่ดีต่อการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนด้วยหรือไม่ ผู้วิจัยจึงได้ทำการวิจัยในการประเมินผลโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนกับทัศนคติ

ดังมีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

ความหมายและลักษณะของทัศนคติ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) กล่าวว่าไว้ว่า ทัศนคติ คือจิตลักษณะประเภทหนึ่งของบุคคล อยู่ในรูปของความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความรู้สึกนี้เกิดจากความรู้เชิงประเมินค่าของบุคคลเกี่ยวกับสิ่งนั้น คือความรู้ว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์ หรือมีโทษมากน้อยเพียงไร เมื่อเกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจสิ่งหนึ่ง บุคคลนั้นจะมีความพร้อมที่จะกระทำต่อสิ่งนั้นไปในทางที่สอดคล้องกับความชอบหรือไม่ชอบของคนต่อสิ่งนั้น ฉะนั้น บุคคลจึงสามารถมีทัศนคติต่อสิ่งต่าง ๆ มากมาย ดังเช่น นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบทก็ย่อมก่อให้เกิดทัศนคติหลาย ๆ ประการ ทัศนคติต่อการทำงานในชนบทก็เป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่ง

องค์ประกอบของทัศนคติ ทัศนคติของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมี 3 องค์ประกอบ คือ

องค์ประกอบแรก ความรู้เชิงประเมินผล หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับสิ่งหนึ่งว่าดีมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด และ/หรือเลว มีโทษมากเพียงใด ของทุกสิ่งย่อมมีสองด้าน คือด้านดีและด้านไม่ดี หรือด้านประโยชน์และโทษ บุคคลสามารถจะรับรู้รับทราบเกี่ยวกับประโยชน์ และโทษของสิ่งต่าง ๆ ได้เสมอ และอาจมีความรู้เพิ่มเติมมากขึ้นตามลำดับหรือรู้เพียงด้านประโยชน์ แต่ไม่ทราบเกี่ยวกับโทษของสิ่งนั้น หรือรู้ในทางตรงข้าม นอกจากนี้บุคคลส่วนใหญ่ก็มีความรู้เชิงประเมินค่าของสิ่งต่าง ๆ แต่เพียงเล็กน้อย ทำให้เกิดอคติหรือความลำเอียงได้มาก ทัศนคติต่อสิ่งนั้นจึงอาจไม่เหมาะสมกับความเป็นจริงได้มาก และอาจทำให้เกิดผลเสียหายต่อผู้ยึดถือหรือต่อส่วนรวมได้มาก ฉะนั้นการเปลี่ยนทัศนคติที่สำคัญคือการปรับองค์ประกอบความรู้เชิงประเมินค่าในเรื่องนี้ให้ตรงกับความเป็นจริงโดยให้บุคคลมีความรู้เกี่ยวกับคุณหรือโทษต่อสิ่งนั้น

องค์ประกอบที่สอง ความรู้สึกพอใจ เมื่อบุคคลทราบว่าสิ่งใดมีประโยชน์บุคคลก็จะรู้สึกชอบและพอใจสิ่งนั้น ถ้าบุคคลทราบว่าสิ่งใดมีโทษบุคคลก็จะรู้สึกไม่ชอบ ไม่พอใจสิ่งนั้น ส่วนใหญ่แล้วความรู้สึกพอใจของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะเกิดขึ้นสอดคล้องกับความรู้เชิงประเมินค่าเกี่ยวกับสิ่งนั้น ตามธรรมดาแล้ว บุคคลย่อมรู้สึกพอใจสิ่งหนึ่งมาก เมื่อทราบว่าสิ่งนั้นมีประโยชน์โดยตรงต่อตนเอง แต่ถ้ามีประโยชน์ต่อคนอื่นที่ตนไม่รู้จัก หรือมีประโยชน์ต่อส่วนรวมมาก แต่มีประโยชน์ต่อตนเองไม่มากนัก บุคคลก็จะรู้สึกพอใจในสิ่งนั้นแต่เพียงเล็กน้อย การที่บุคคลสามารถที่จะรู้สึกพอใจสิ่งหนึ่งเป็นอย่างมาก ถ้าสิ่งนั้นมีประโยชน์ต่อส่วนรวม ประเทศชาติ และต่อมนุษยชาติ บุคคลจะต้องเป็นผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับสูง (ระดับ 4 - 6)

องค์ประกอบสุดท้าย ความพร้อมกระทำ หมายถึงการที่บุคคลมีความพร้อมที่จะช่วยเหลือสนับสนุน หนุนบำรุงส่งเสริมสิ่งที่เขาชอบเขาพอใจ และพร้อมที่จะทำลาย ทำร้ายหรือทำเพิกเฉยต่อสิ่งที่เขาไม่ชอบไม่พอใจ องค์ประกอบนี้ก็ยังคงอยู่ภายในจิตใจของบุคคล และยังไม่ปรากฏออกมาเป็นพฤติกรรมความพร้อมกระทำจะปรากฏเป็นพฤติกรรมหรือไม่ขึ้นอยู่กับลักษณะอื่น ๆ ของบุคคลและสถานการณ์ ผู้ที่มีลักษณะเป็นตัวของตัวเอง (ผู้ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้น 5 และ 6) และสามารถควบคุมบังคับตนได้จะเป็นผู้ที่กระทำตามทัศนคติของตน ส่วนผู้ที่ขาดความเป็นตัวของตัวเอง ต้องฟังการควบคุมการให้รางวัลและการลงโทษจากผู้อื่น หรือจากสังคมจะเป็นผู้ที่มีการกระทำไปตามการชักจูงและการลงโทษจากผู้อื่น หรือจากสังคมจะเป็นผู้ที่มีการกระทำไปตามการชักจูงหรือบังคับของผู้อื่นมากกว่าที่จะทำตามทัศนคติของตนต่อสิ่งนั้น

นอกจากองค์ประกอบทั้ง 3 ประการนี้แล้ว ทศนคติยังมีลักษณะสำคัญอีก 2 ประการ คือ มีทิศทาง (Direction) หมายถึง จะมีทิศทางไปในทางบวกหรือลบ ดีหรือเลว ชอบหรือไม่ชอบ และมีปริมาณ (Magnitude) คือความเข้มข้นหรือความรุนแรง เช่น อาจมีทศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดรุนแรงมากและอีกสิ่งหนึ่งเบาบางขึ้นอยู่กับความสำคัญของสิ่งนั้น หรือความพัวพันของบุคคลต่อเรื่องนั้น (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2524 : 5 - 9)

การจัดโครงการฝึกเพื่อเพิ่มทศนคติที่ดี ได้มีการวิจัยในประเทศ และวิจัยต่างประเทศ หลายเรื่องที่ได้จัดการฝึกด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อเพิ่มทศนคติที่ดีให้กับผู้เข้าฝึกดังกล่าววิจัยต่อไปนี้

การจัดโครงการฝึกด้วยวิธีกลุ่มสัมพันธ์ คือ งานวิจัยของ

นันทนา เทพรักษ์ (2518) ได้ทำการศึกษาการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ด้วยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลองมีพัฒนาการด้านสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงขึ้น และมีทศนคติด้านมนุษยสัมพันธ์เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นกว่าการเรียนการสอนด้วยวิธีธรรมดา

เสริมศิริ เมนะเสวต (2519) ได้ทำการศึกษาการเรียนโดยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 2 ของวิทยาลัยครูเพชรบุรี วิทยาลัยการณ จำนวน 56 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งเรียนด้วยวิธีการสอนแบบธรรมดา และกลุ่มทดลองซึ่งเรียนโดยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนและแบบวัดทักษะและทศนคติการทำงานกลุ่มของ ดร.พิศนา แฉมณี และแบบสอบถามความรู้สึกต่อการเรียนด้วยวิธีการกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ผลการวิจัย พบว่า การเรียนโดยวิธีการสอนแบบกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์ ทำให้มีการเปลี่ยนแปลงด้านทักษะและทศนคติ การทำงานกลุ่มดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และหลังจากเรียนแล้ว 1 เดือน ผลการเปลี่ยนแปลงนั้นยังคงมีอยู่

วิษุตา เตียวกุล (2528) ได้ศึกษาผลของการใช้กิจกรรมแนะแนวกลุ่มต่อนิสัยในการเรียน และทศนคติทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 135 คน จากโรงเรียนวัดนวลนรดิศ แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน และกลุ่มควบคุม 2 ห้องเรียน ผลปรากฏว่า กลุ่มทดลองที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวกลุ่ม มีนิสัยในการเรียนและทศนคติทางการเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุม ทั้ง 2 ห้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมชาย วาณิชเสนี (2533) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง นโยบายการตำรวจ : ศึกษากรณีโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล โดยมีการประเมินผลโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นมาเป็นเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูลและนำข้อมูลที่ได้มาทำการทดสอบว่ามีความแตกต่างระหว่าง ก่อนและหลังมีโครงการในกลุ่มทดลอง และเก็บข้อมูลก่อนและหลังมีโครงการในกลุ่มควบคุม ที่ไม่มีโครงการในชุมชนนั้น ซึ่งปรากฏผลดังนี้ กลุ่มที่มีโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ ความแตกต่างกันระหว่างก่อนและหลังมีโครงการโดยมีความเข้าใจทัศนคติในทางบวก ความเชื่อมั่น ความสัมพันธ์อันดีระหว่างประชาชนกับตำรวจ การสนับสนุนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของชุมชน สูงขึ้นและมีมากกว่าในชุมชนที่ไม่มีโครงการ ได้มีการฝึกด้วยวิธีอื่น ๆ คือ วิธีการกลุ่ม ได้แก่ งานวิจัย

ฟลานนิแกน (Flannigan. 1970) ได้ทำการศึกษาผลของการฝึกกระบวนการกลุ่ม ผลการทดลองพบว่า หลังจากมีการฝึกกระบวนการกลุ่มแล้วผู้ที่ได้รับการฝึก มีการเปลี่ยนแปลงของทัศนคติ และมีความยืดหยุ่น (Flexible) สูงขึ้น

วิระวัฒน์ พูลทวี (2523) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียน นิสัยและทัศนคติในการเรียน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอุโมงค์ จังหวัดลำพูน จำนวน 8 คน โดยมีการเข้ากลุ่มทั้งหมดจำนวน 12 ครั้ง โดยใช้แบบสอบถาม สรรวจนิสัยและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังเข้ากลุ่ม ผลการทดลองพบว่า หลังจากมีการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างทั้ง 8 คน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน นิสัย และทัศนคติทางการเรียนสูงขึ้นและดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นอกจากนี้ มีการฝึกด้วยวิธีอื่น ๆ เช่น การให้คำปรึกษาเชิงจิตวิทยา ที่ช่วยพัฒนาทัศนคติให้สูงขึ้น ดังงานวิจัยต่อไปนี้

วิญญู พูลศิริ (2523) ได้ทำการศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัยและทัศนคติของการเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 1 จำนวน 8 คน โดยให้นักศึกษาเข้ากลุ่มทั้งหมด 12 ครั้ง เป็นเวลา 6 สัปดาห์ เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม ความวิตกกังวลในการเรียนแบบสำรวจนิสัยและทัศนคติทางการเรียน โดยมีการทดสอบก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม ผลปรากฏว่า หลังจากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่ม นักศึกษาที่เป็น

กลุ่มตัวอย่างมีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน ความวิตกกังวลในการเรียน นิสัยและทัศนคติทาง การเรียนของนักศึกษาเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .043 และต่อมาในปี พ.ศ. 2531 วรรณภา คงสุริยะนาวัน (2531) ได้ศึกษาผลของการเข้ากลุ่ม การปรึกษาเชิงจิตวิทยาต่อทัศนคติต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี ของนักศึกษาพยาบาล โดยกลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 3 คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 9 คน ที่ อาสาสมัครเข้าร่วมในการวิจัย ใช้เวลาในการเข้ากลุ่ม 30 ชั่วโมง โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็น ผู้นำกลุ่ม การประเมินผลได้มีการตอบแบบทดสอบ ก่อนและหลังเข้ากลุ่ม และอีกครั้งเว้นระยะ เวลา 1 เดือนของการเข้ากลุ่มเครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือแบบวัดทัศนคติต่อการศึกษาระดับปริญญาตรี แบบสอบถามการประเมินผลการเข้ากลุ่มแบบสอบถามปลายเปิด เพื่อประเมินการ นำประสบการณ์จากการเข้ากลุ่มไปใช้ในวิชาชีพผลการวิจัย พบว่า ทัศนคติต่อการศึกษาระดับปริญญาตรีของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการเข้ากลุ่ม มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ หลังการเข้ากลุ่มทันทีกับการ ทดสอบหลังการเข้ากลุ่มเว้นระยะ 1 เดือน ไปแล้ว

อาพันธ์ ทนสม (2535) ได้ศึกษาผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษา แบบเหตุผล - อารมณ์ ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียน เมืองสรวงวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นนักเรียนปีการศึกษา 2534 จำนวน 16 คน ที่มี ทัศนคติในการเรียนต่ำ แบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน โดยกลุ่มทดลอง ได้รับการให้คำปรึกษา ตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล อารมณ์ ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับ ข้อเสนอแนะ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถามทัศนคติในการเรียนโปรแกรมการให้ คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผล อารมณ์ โปรแกรมการให้ข้อเสนอแนะ ที่ผู้วิจัย สร้างขึ้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า ทั้งกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง มีทัศนคติดีขึ้น หลังการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แต่กลุ่มทดลองมีทัศนคติใน การเรียนดีกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนงานวิจัยในต่างประเทศ ซึ่ง คาเฟฟ (Caffey. 1983) ได้ศึกษาผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มที่มีต่อ การเห็นคุณค่าแห่งตน ทัศนคติ และทักษะในการอ่านของทีมนักศึกษาแห่งมหาวิทยาลัยมิสซิสซิปปี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาเพศชายชั้นปีที่ 1, 2, 3 จำนวน 43 คน แบ่งเป็น 3 กลุ่ม โดย กลุ่มที่ 1 ได้รับการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มและกำหนดวิธีการอ่านที่มีโครงสร้าง กลุ่มที่ 2

ได้รับเฉพาะวิธีการอ่านที่มีโครงสร้าง กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ผลการทดลองพบว่า การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มไม่ทำให้เกิดความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในเรื่อง การเห็นคุณค่าแห่งตน ทักษะคิด และทักษะการอ่าน แต่พบว่ามี ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ระหว่างกลุ่มในเรื่องอัตราการอ่านและประสิทธิภาพในการอ่านของกลุ่มทดลองทั้งกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2 ซึ่งได้คะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มควบคุม

จากการศึกษางานวิจัยยังพบว่างานวิจัยที่ศึกษาการใช้แม่แบบและการแสดงบทบาท สมมติยังช่วยพัฒนาทัศนคติ ดังงานวิจัยดังต่อไปนี้

สุปรียา อันทวีโรทัย (2529) ได้ศึกษาการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรม การเรียน และทัศนคติในการเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2528 จำนวน 36 คน ผลการศึกษาพบว่า ความแตกต่างของ พฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรม การเรียนและทัศนคติใน การเรียนระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม หลังการทดลอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยในต่างประเทศ ซึ่ง คลอร์ และเบรย์ (Clore and Bray. 1978) ได้ศึกษาผลการใช้นิทานที่มีผลต่อพฤติกรรมและทัศนคติของเด็ก โดยใช้ หุ่นจำลองและการแสดงบทบาทสมมติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายระดับ 3 จำนวน 62 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาสองแห่ง เครื่องมือในการวิจัยเป็นนิทาน จำนวน 4 เรื่อง เลือกมา ใช้หนึ่งเรื่อง โดยให้นักเรียนแสดงอุปนิสัยท่าทางให้เหมือนกับตัวละครในนิทานนั้น และเมื่อ เสร็จสิ้นการทดลองแล้ว ได้ทำการวัดทัศนคติทันที พบว่า กลุ่มตัวอย่างเหล่านี้มีทัศนคติที่ดีต่อสัตว์ และหลังจากนั้นอีก 6 สัปดาห์ ได้ทำการวัดอีกครั้ง ผลปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 โรงเรียน มีทัศนคติที่ดีที่ไม่เปลี่ยนแปลง ผลการศึกษานี้แสดงว่ามีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมและทัศนคติของ เด็กได้ดี

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยที่น่าสนใจอย่างยิ่ง ซึ่งช่วยในการพัฒนาทัศนคติให้ดีขึ้น นั่นคือ การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เช่น งานวิจัยที่เกี่ยวกับการฝึกความไวต่อการรับรู้ และ งานวิจัยในรูปแบบการฝึกอื่น ๆ อีกหลายวิธีดังนี้

เพียงใจ สันธูการ (2521) ได้ศึกษาผลของการฝึกความไวต่อการรับรู้ที่มีต่อ การเปลี่ยนแปลงทักษะและทัศนคติส่วนบุคคล โดยการเปรียบเทียบก่อนและหลังการฝึก

กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการสำนักงานรักษาความสะอาด กรุงเทพมหานคร แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบวัดทักษะและทัศนคติส่วนบุคคล ของ ดร.ทีศนา แชมมณี และแบบทดสอบ E.P.P.S (The Edwards Personal Preference Schedule) ในการฝึกความไวต่อการรับรู้เป็นเวลา 5 วัน แล้วจึงมาวิเคราะห์ ความแตกต่างระหว่างกลุ่มโดยใช้ t-test ผลการวิจัย ทางด้านทัศนคติพบว่า หลังการฝึก กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านทักษะและทัศนคติส่วนบุคคลสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ ระดับ .01 ส่วนกลุ่มควบคุมไม่มีการเปลี่ยนแปลง

ฮาเทน และทีมอธี (Hatten and Timothy. 1993) ได้ศึกษาผลของการ เข้าร่วมโครงการธุรกิจขนาดเล็กของนักศึกษาระดับวิทยาลัย ที่มีต่อทัศนคติต่อตำแหน่งผู้จัดการ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา จำนวน 220 คน ที่ลงชื่อสมัครเข้าร่วมโครงการโดยมี การตอบแบบสอบถามก่อนและหลังการเข้าร่วมโครงการ ทดสอบโดยใช้สถิติ t-test ผลการ วิจัยพบว่า หลังจากนักศึกษาได้เข้าร่วมโครงการนี้แล้วมีทัศนคติดีขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษาที่มีความเชื่อมั่นใจในตนเองหลังการเข้าร่วมโครงการจะมีทัศนคติดีขึ้นไปในทางบวก

การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับทัศนคติ

นวลละอ อสุภาพล (2536) ได้รวบรวมงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานหรือ การปฏิบัติงานหรือโครงการฝึกทักษะต่าง ๆ เพื่อวัดทัศนคติและความพอใจในการทำงาน มีดังนี้ งานประเมินของ โอเบรียน ฟิคเลอร์ และฮิวิตต์ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 ; citing O'Brien, Fiedler and Hewett. 1970) ซึ่งได้จัด โครงการฝึกนักศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 119 คน ภายหลังการฝึกได้ไปปฏิบัติงานในชุมชน ในประเทศด้อยพัฒนา เป็นเวลา 3 สัปดาห์ จากนั้นได้มีการประเมินโครงการฝึก ปรากฏว่า นักศึกษากลุ่มนี้มีความพอใจในการทำงานกับบุคคลในประเทศนั้น ๆ และมีความพอใจการทำงาน ในประเทศเหล่านั้นอีกด้วย แม้ว่าประเทศดังกล่าวจะมีความเจริญไม่เท่าเทียมกับประเทศของตน ก็ตาม งานประเมินผลของ แลงดิส (Landis. 1976) ก็แสดงให้เห็นผลด้านทัศนคติเกี่ยวกับ ความรู้ความพอใจการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ต่างไปจากประสบการณ์เดิมของตน และปรากฏ ผลการประเมินโครงการจากวิธีทดลองและการศึกษาภาคสนามจำนวนมาก ที่พบว่า แม้การ ประเมินหลาย ๆ เรื่องจะมีความแตกต่างกันในสภาพภูมิศาสตร์ที่กลุ่มได้รับโครงการฝึกจะไป

ปฏิบัติงานกลุ่มประชากรแตกต่างกัน ใช้วิธีฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ต่าง ๆ กัน แต่ก็ได้ผล การประเมินตรงกันดังที่กล่าวไว้ว่า ผู้ได้รับการฝึกทัศนคติที่ดีต่อการทำงานและสภาพงานคือ แม้ในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันอย่างมากหรือมีสถานการณ์ช่วยสนับสนุนความเข้าใจเป็นปรากฏการณ์กว้าง ๆ ก็ตาม ผู้ได้รับโครงการฝึกก็มีความพึงพอใจต่อการทำงาน ณ ที่นั้น ๆ ความพอใจเช่นนี้มีองค์ประกอบสำคัญหลายประการ ซึ่ง ฮิกกินส์ โมรอกโค และเดโบราห์ (Higgins, Moracco and Deborah. 1981) ได้ค้นพบจากการประเมินผลการฝึกมนุษยสัมพันธ์กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีว่าทัศนคติด้านความพอใจในการทำงานนั้น เกิดจากผู้เข้าฝึกทัศนคติที่ดีต่อตัวเอง ทั้งในแง่บทบาทที่กำลังกระทำอยู่และบทบาทในอนาคต และมีความเชื่ออำนาจในตน (Logus of Control) อีกด้วย มีความสอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศไทยซึ่งแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และองค์การ Unicef (2521) ได้ทำโครงการวิจัยโดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ ศึกษาประสิทธิผลของการฝึกอบรมกลุ่มสัมพันธ์ ศึกษาพัฒนาการทางทักษะและทัศนคติที่เด่นชัดของผู้รับการอบรมกลุ่มตัวอย่างคือ ครูจากสถาบันฝึกหัดครู ระดับประถมศึกษา เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดทักษะ และทัศนคติส่วนบุคคล ซึ่งสร้างโดย ดร.ทิศนา แชมมณี ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มที่ได้รับการอบรมมีคะแนนพัฒนาการทางทักษะและทัศนคติส่วนบุคคลสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และจากการติดตามผล 6 เดือน พบว่าความเปลี่ยนแปลงนี้ยังคงอยู่ พัฒนาการทางทักษะและทัศนคติที่เด่นชัด คือด้านการช่วยให้สามารถเปิดเผยตนเอง ยอมรับตนเอง ยอมรับพิจารณาตนเอง โดยรับฟังคำวิพากษ์วิจารณ์เกี่ยวกับตนเองมากขึ้น และหลังจากอบรมแล้ว 3 - 6 เดือน ผู้รับการอบรมมีพัฒนาตนเองในด้านความเชื่ออำนาจในตนเพิ่มขึ้นอีก 1 ด้าน

นวลละออ สุภาพล (2536) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลโครงการ "นรต. ฝึกปรับใช้ประชาชนชนบท" ซึ่งเป็นโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์โดยให้ นรต. ที่เข้าร่วมโครงการไปอยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมติเป็นเวลา 13 วัน ซึ่งเป็นวิธีพฤติกรรมปฏิบัติสัมพันธ์ (Behavioral Interaction) ผลการวิจัย พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มรวม มีผลสัมฤทธิ์ของทัศนคติต่อการทำงานในชนบทระดับดีมากร้อยละ 30 และระดับดีร้อยละ 70 โดยไม่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำกว่าเกณฑ์ และเมื่อพิจารณาผลในนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มย่อยดังนี้ กลุ่มบิฑามารดาอุปการะ ระดับดีมากร้อยละ 30 ระดับดีร้อยละ 70 กลุ่มผู้นับอุปการะ ระดับดีมากร้อยละ 10 ระดับดีร้อยละ 80 กลุ่มนี้พบว่ามีผลต่ำกว่าเกณฑ์ร้อยละ 10 กลุ่มบิดาประกอบ

อาชีพประเภท 1 ระดับดีมากร้อยละ 30 ระดับดีร้อยละ 70 กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ระดับดีมากร้อยละ 40 ระดับดีร้อยละ 60 กลุ่มครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงและค่อนข้างต่ำมีผลตรงกัน คือ ระดับดีมากร้อยละ 30 ระดับดีร้อยละ 70 กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง ค่อนข้างต่ำมีผลตรงกัน คือ ระดับดีมากร้อยละ 30 ระดับดีร้อยละ 70 กลุ่มสติปัญญาสูง ระดับดีมากร้อยละ 30 ระดับดีร้อยละ 70 กลุ่มสติปัญญานกลาง ระดับดีมากร้อยละ 20 ระดับดีร้อยละ 80 ซึ่งสรุปได้ว่า ทักษะคิดต่อการทำงานในชนบทของนักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี โดยกลุ่มที่มีทักษะคิดระดับดีปริมาณสูงสุดคือ กลุ่มที่อยู่ในความอุปการะของผู้อื่น และกลุ่มที่มีสติปัญญานกลาง

จากผลการวิจัยที่นำมากล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และการประเมินโครงการในลักษณะอื่น ๆ สามารถเพิ่มทักษะคิดต่อการทำงานหรือการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นกว่าเดิม และยังปรากฏผลในรายละเอียดอื่น ๆ อีกว่า กลุ่มที่มีลักษณะทางชีวสังคมต่างกัน ตามผลการวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2536) ข้างต้นนี้ พบว่า ทักษะคิดต่อการทำงานในชนบทของนักเรียนนายร้อยตำรวจส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี หลังจากเข้าโครงการฝึกแล้ว

ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย จึงนำผลต่าง ๆ ที่ปรากฏแล้ว และนำมาอ้างอิงเป็นหลักในการตั้งสมมุติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน จะมีทักษะคิดต่อการทำงานในชนบทสูงขึ้นกว่าก่อนฝึก

การประเมินผลโครงการฝึกเพื่อเพิ่มผลการปฏิบัติงาน

ในการฝึกปฏิบัติงานหรือปฏิบัติงานใด ๆ สิ่งหนึ่งที่ต้องการให้การฝึกหรือการปฏิบัติงานเกิดขึ้นเป็นผลก็คือ ผลการปฏิบัติงาน ซึ่งในงานวิจัยนี้ได้ทำการศึกษาผลการปฏิบัติงานนี้ด้วย และได้ทำการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยดังต่อไปนี้

การประเมินผลโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนกับผลการปฏิบัติงาน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลการปฏิบัติงาน มีดังนี้

การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนเป็นโครงการที่ดำเนินงานอยู่ในหลักสูตรภาคบังคับของนักศึกษาอย่างน้อย 2 ภาควิชา ของมหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งดำเนินโครงการโดยคณะสาธารณสุขศาสตร์ โดยได้นำนักศึกษาและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องไปฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม ณ หมู่บ้านต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่ในชนบทเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจและรักษาพยาบาลประชาชนในเรื่องสาธารณสุขมูลฐาน

และจากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องพบว่า จากการที่มีการฝึกปฏิบัติงานทุกปีนั้นได้ มีการทำรายงานการปฏิบัติงานไว้แต่ได้มีการประเมินผลของการฝึกปฏิบัติงานเพียง 2 ปี ดังนี้

รายงานการประเมินผลการฝึกภาคสนามของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2528 - 2529 ณ ตำบลโคกสาม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (นิรัตน์ อิมามิ และคนอื่น ๆ. 2528 - 2529 : 53 - 66) ซึ่งได้มีการประเมินผลโดยสรุปได้ดังนี้ การฝึกปฏิบัติงานภาคสนามนี้ เป็นรูปแบบการฝึกที่เปิดโอกาสให้ทีมนักศึกษาและทีมอาจารย์ได้นำความรู้ ทักษะที่ได้เรียนมาจากห้องเรียนไปทดลองใช้ในสถานการณ์ที่เป็นจริงในระดับตำบล และหมู่บ้านได้เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และสามารถปฏิบัติงานตามขั้นตอนของกิจกรรมได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปฏิบัติงานในโอกาสต่อไป

รายงานการประเมินผลการฝึกภาคสนามของคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ประจำปีการศึกษา 2529 - 2530 ณ ตำบลโคกสาม และตำบลแสงพัน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ (เยาวรัตน์ ประบัณฑุ์ และคนอื่น ๆ. 2529 - 2530 : 53) ซึ่งได้มีการประเมินผลโดยสรุปได้ดังนี้ เป็นรูปแบบการฝึกที่เปิดโอกาสให้ทีมนักศึกษาได้นำความรู้และทักษะที่ได้จากการเรียนในภาคทฤษฎีไปใช้และประยุกต์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เป็นจริงในระดับหมู่บ้าน และตำบล ทำให้นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเข้าใจและปฏิบัติตามขั้นตอนการฝึกโดยบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึก คือ (1) วินิจฉัยปัญหาสาธารณสุขในชุมชนได้ (2) การวางแผนแก้ปัญหาสาธารณสุขในชุมชนได้ (3) ทำงานร่วมกันในทีมร่วมกับเจ้าหน้าที่และบุคคลในชุมชนเพื่อแก้ปัญหาสาธารณสุขได้ (4) ใช้กลวิธีสาธารณสุขมูลฐานในการปฏิบัติงานได้ในระดับมากและระดับปานกลาง

การฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับผลการปฏิบัติงาน

จากการศึกษางานวิจัยในต่างประเทศ พบว่า มิราจเลีย (นวลละออ สุภาพล. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Miraglia. 1966) ซึ่งได้วิจัย ทำการประเมินเพื่อดูประสิทธิภาพของการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏผลว่า กลุ่มทดลองซึ่งเป็นหัวหน้าพยาบาลเมื่อได้รับการฝึก มีความสามารถในการแก้ปัญหาดีกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้รับการฝึก และยังสามารถพัฒนาจิตลักษณะบางประการ ซึ่งส่งผลให้การทำงานร่วมกับผู้อื่นมีประสิทธิภาพมากขึ้น

สแตรทตัน, สแตรทตัน และเจอร์ราล์ดีน (นวลละออ สุภาพล. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Stratton, Stratton and Geraldine. 1982) ศึกษาการฝึกทักษะ

ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ให้กับเจ้าหน้าที่ทางกฎหมาย ที่ทำงานเกี่ยวกับปัญหาของกลุ่มสมรส โดยฝึกเจ้าหน้าที่ดังกล่าวรวม 8 คน จากนั้นมีการประเมินผลโครงการโดยการติดตามผลระยะยาว คือ ระยะ 1 ปี ครึ่งหนึ่ง และ 5 ปี ปรากฏผลว่า ผู้ได้รับการฝึกมีความรู้ความเข้าใจในการสร้างมนุษยสัมพันธ์มากขึ้น ปรับปรุงการสื่อความดีขึ้น และทำงานด้วยความพอใจมากขึ้น

แบล็คเบิร์น (นวลละออ สุภาพล. 2534 ; อ้างอิงมาจาก Blackburn. 1982) ได้ทำการวิจัยโดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพยาบาลระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 จำนวน 46 คน สุ่มออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทั้งหมด 10 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง ส่วนกลุ่มควบคุมให้มาพบกันในเวลาเดียวกันกับที่มีการฝึกกลุ่มทดลองแต่ไม่ได้รับการฝึกใด ๆ การวัดผลมีเพียงการวัดหลังการฝึกได้ใช้แบบวัดผลการปฏิบัติงานทางคลินิกด้วยแบบวัด Clinical Evaluation Tool (CET) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า คะแนนการปฏิบัติงานทางคลินิกของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างเชื่อมั่นได้

คันทิงแฮม (Cunningham 1989) ได้ทำการศึกษาผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ที่มีต่อการปฏิบัติงานของพยาบาล โดยกลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มควบคุมไม่ได้รับการฝึกดังกล่าว ภายหลังการฝึกทำการวัดผลการปฏิบัติงานของพยาบาล โดยการประเมินจากผู้รับบริการ ผลการศึกษาพบว่า การฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมสามารถพัฒนาคุณภาพการให้การพยาบาลได้

ในประเทศไทย นวลละออ สุภาพล (2534) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อยตำรวจ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ชั้นปีที่ 2 จำนวน 137 คน ของโรงเรียนนายร้อยสามพราน โดยสุ่มอย่างง่าย เป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการฝึกกิจกรรมอื่น ใช้เวลาฝึก 5 ครั้ง ๆ ละ 1 ชั่วโมง 30 นาที รวมเป็น 7 ชั่วโมง 30 นาที

ภายหลังการฝึกได้มีการวัดความไวในการรับรู้ระหว่างวัฒนธรรมในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมเพื่อตรวจสอบการจัดกระทำ (Manipulation Check) ต่อมาได้วัดผลหลาย ๆ ด้านที่สำคัญคือ ผลการฝึกด้านการปฏิบัติงาน การยอมรับเชิงจิต และความสามารถในการปรับตัว ในวันที่ 2 เมื่อกลุ่มตัวอย่างกลับมาจากการอยู่ร่วมกับครอบครัวพ่อแม่สมมุติมาแล้วเป็นเวลา

ผลการวิจัยมีหลายประการที่สำคัญคือ พบว่า (1) ผลการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ให้ผลดีต่อผู้รับการฝึกอย่างชัดเจนแตกต่างจากผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก ดังนี้ นักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม มีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่าผู้ไม่ได้รับการฝึก ในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพประเภท 1 (รับราชการ คำขาย ประกอบธุรกิจส่วนตัว) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างสูงทั้งผู้ที่อยู่ในเมืองและชนบท และผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำที่มีภูมิลำเนาอยู่ในเมือง สำหรับด้านความสามารถในการปรับตัว พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับผลดีจากการฝึกด้านความสามารถในการปรับตัว คือผู้ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ ผู้เข้าฝึกที่มีบุคลิกภาพเก็บตัว และมีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท และผู้เข้าฝึกที่มีทัศนคติดีน้อยต่อตนเอง และมีภูมิลำเนาในชนบท ส่วนด้านทัศนคติต่อบุคคลเป้าหมาย ปรากฏว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีบุคลิกภาพแสดงตัว และทัศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมจะเป็นผู้มีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมายอย่างชัดเจน (2) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม ซึ่งมีลักษณะเด่น ได้แก่ ผู้ที่มีสุขภาพจิต และสติปัญญาสูงกว่าค่าเฉลี่ย มีผลการปฏิบัติงานและความสามารถในการปรับตัวสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกซึ่งมีลักษณะ 2 ประการ ดังกล่าวคือ (3) จิตลักษณะเดิมของบุคคล สามารถทำนายการปฏิบัติงานทั่วไป และความสามารถในการปรับตัวในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึกมากกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่ไม่ได้รับการฝึกโดยตัวทำนายคือสุขภาพจิต ส่วนกลุ่มไม่ฝึกมีเปอร์เซ็นต์ทำนายมากกว่ากลุ่มฝึกด้านการยอมรับเชิงจิตเพียงด้านเดียว ตัวทำนายคือบุคลิกภาพ (4) ความสัมพันธ์ของตัวแปร 3 ตัว คือ การปฏิบัติงานทั่วไป การยอมรับเชิงจิตและความสามารถในการปรับตัว ปรากฏผลดังนี้ กลุ่มฝึก พบความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับที่เชื่อมั่นได้ของการปฏิบัติงานทั่วไป กับความสามารถในการปรับตัว และการยอมรับเชิงจิต กับความสามารถในการปรับตัว ส่วนการปฏิบัติงานทั่วไปกับการยอมรับเชิงจิต มีความสัมพันธ์เชิงลบแต่ไม่อยู่ในระดับที่เชื่อมั่นได้ ส่วนกลุ่มไม่ฝึก พบความสัมพันธ์เชิงบวก ของการปฏิบัติงานทั่วไปกับความสามารถในการปรับตัว ในระดับที่เชื่อมั่นได้ สำหรับการปฏิบัติงานทั่วไปกับการยอมรับเชิงจิต พบความสัมพันธ์เชิงบวกแต่ไม่อยู่ในระดับที่เชื่อมั่นได้ ส่วนการยอมรับเชิงจิตกับความสามารถในการปรับตัว มีความสัมพันธ์เชิงลบแต่ไม่อยู่ในระดับที่เชื่อมั่นได้

นอกจากนั้นในการวิจัยครั้งนี้ ยังได้ศึกษาตัวแปรทางจิตลักษณะและลักษณะทางชีวสังคม บางด้าน ที่อาจเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของนักเรียนนายร้อยตำรวจอีกด้วย โดยพบว่า (1) การทำนายผลการปฏิบัติงานทั่วไป การช่วยเหลือบำเพ็ญประโยชน์และการให้คำปรึกษาแนะนำ ว่าจิตลักษณะเดิม คือ สุขภาพจิต เป็นตัวทำนายสำคัญของปริมาณการปฏิบัติงานทั่วไปในกลุ่ม นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้รับการฝึก กลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างต่ำ และกลุ่มที่มีความ ใกล้เคียงชนบทสูง แต่กลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างสูง และกลุ่มที่มีความห่างเหินชนบท ปรากฏว่า ตัวทำนายได้แก่ ทศนคติต่อตนเอง และทศนคติต่ออาชีพตำรวจ สำหรับงานด้านการช่วยเหลือ บำเพ็ญประโยชน์ จิตลักษณะเดิมคือ สติปัญญา เป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มที่มีความใกล้เคียงชนบท มากและกลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะค่อนข้างต่ำ ส่วนงานด้านการให้คำปรึกษาแนะนำ พบว่า สุขภาพ จิตและสติปัญญาเป็นตัวทำนายที่สำคัญและเด่นชัดในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีฐานะ ดี (2) ผลการทำนายความสามารถในการปรับตัว พบว่า สุขภาพจิต เป็นตัวทำนายสำคัญต่อ ความสามารถในการปรับตัวในนักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มที่ได้รับการฝึก ส่วนกลุ่มรวมและ กลุ่มย่อยอื่น ๆ พบว่า ทศนคติต่อตนเองเป็นตัวทำนายที่สำคัญ (3) ในด้านการยอมรับเชิงจิต พบว่า บุคลิกภาพเก็บตัว แสดงตัว เป็นตัวทำนายที่สำคัญในกลุ่มฝึกและเมื่อเพิ่มทศนคติต่อตัวเอง เข้ามาเป็นตัวทำนายอีกตัวหนึ่ง ปรากฏว่า ทศนคติต่อตนเองสามารถทำนายการยอมรับเชิงจิต ให้แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจในกลุ่มรวม และกลุ่มย่อยต่าง ๆ ได้ทุกกลุ่ม (4) ผลการทำนาย ทศนคติต่อบุคคลเป้าหมายพบว่า จิตลักษณะด้านสติปัญญาเป็นตัวทำนายในกลุ่มไม่ฝึก และกลุ่มที่ ครอบครัวมีฐานะไม่ดี ส่วนกลุ่มฝึกและกลุ่มที่ครอบครัวมีฐานะดี พบว่า ทศนคติต่อตนเองเป็น ตัวทำนายที่สำคัญ

สรุปโดยรวมได้ว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่ได้ผลดีจากการฝึกทักษะในการรับ วัฒนธรรมมีทั้งสิ้น 7 กลุ่ม โดยเป็นผู้ที่มีการปฏิบัติงานทั่วไป ความสามารถในการปรับตัวและ ทศนคติที่ดีต่อบุคคลเป้าหมาย สูงกว่าผู้ที่ไม่ได้รับการฝึก คือ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีบิดามี อาชีพรับราชการ ค้าขาย หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว (อาชีพประเภท 1) ผู้ที่ครอบครัวมีระดับ เศรษฐกิจดี ผู้ที่มีสุขภาพจิตทั่ว ๆ ไป ผู้มีบุคลิกภาพแสดงตัว และมีทศนคติที่ดีมากต่ออาชีพตำรวจ ผู้ที่มีสุขภาพจิตค่อนข้างต่ำ และอยู่ในเมืองและนักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในชนบทและมี บุคลิกภาพเก็บตัว และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่อยู่ในชนบท ที่มีทศนคติที่ด้อยต่อตนเอง

นวลละอ อ สุภาพล (2536) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินผลโครงการ "นรต. ฝึกปรับใช้ประชาชนในชนบท" ซึ่งเป็นโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ โดยใช้ นรต. ที่เข้าร่วมโครงการไปอยู่กับครอบครัวพ่อแม่สมมุติเป็นเวลา 13 วัน ซึ่งเป็นวิธีพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ (Behavioral Interaction) ในการประเมินได้จัดลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 6 ด้าน คือ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษาของบิดา ภูมิลำเนา และสติปัญญา การวัดตัวแปรตามได้กระทำภายหลังกลุ่มตัวอย่างได้กลับจากการอยู่กับครอบครัว พ่อ แม่ สมมุติมาแล้วเป็นเวลา 5 เดือน โดยวัดผลสัมฤทธิ์ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงานกับชาวชนบท ทักษะคิดต่อการทำงานในชนบท บุคลิกภาพอำนาจนิยม ทักษะคิดอำนาจนิยม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ผลการศึกษาพบว่า (1) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้าโครงการได้รับผลดี ในจิตลักษณะทั้ง 6 ประการ คือ ด้านความพร้อมในการปฏิบัติงานกับชาวชนบท ทักษะคิดต่อการทำงานในชนบท บุคลิกภาพอำนาจนิยม ทักษะคิดอำนาจนิยม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยเฉพาะความพร้อมในการปฏิบัติงานกับชาวชนบทผ่านเกณฑ์ระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่ (2) นักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาสูง มีความพร้อมในการปฏิบัติงานกับชาวชนบทสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญานกลาง และนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามีอาชีพประเภท 2 มีความพร้อมในการปฏิบัติงานสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่บิดามีอาชีพประเภท 1 ด้านทักษะคิดต่อการทำงานในชนบท พบผลเด่นชัดในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ สำหรับด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พบผลในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีสติปัญญาสูง ส่วนความแตกต่างในด้านบุคลิกภาพอำนาจนิยม ทักษะคิดอำนาจนิยม และการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่ปรากฏผลว่ามีความแตกต่างกันในระดับที่เชื่อมั่นได้ ระหว่างนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มย่อยใด ๆ (3) อิทธิพลร่วมหรือปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคม มีผลเฉพาะด้านทักษะคิดอำนาจนิยมเท่านั้น โดยพบผลเด่นชัดในนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ผู้อุปการะ และครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง นักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามารดาอุปการะ และครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง นักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามารดาอุปการะ และครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำนักเรียนนายร้อยตำรวจที่ผู้อุปการะและบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำนักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามารดาอุปการะและบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง นักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามารดาอุปการะและบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ นักเรียนนายร้อยตำรวจที่บิดามารดา

อุปการะ และมีสติปัญญาปานกลาง นักเรียนนายร้อยตำรวจทั้ง 7 กลุ่มนี้ได้รับผลดี จากโครงการ คือ ภายหลังเข้าโครงการแล้ว มีทัศนคติอาณานิยมต่ำมากอย่างชัดเจน (4) สติปัญญาเป็นตัว ทานายที่สำคัญในด้านความพร้อมในการปฏิบัติงานกับชาวชนบท และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ส่วน ระดับเศรษฐกิจของครอบครัวสามารถทำนายทัศนคติต่อการทำงานในชนบทได้ สำหรับบุคลิกภาพ อาณานิยม ทัศนคติอาณานิยมและการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้ง 3 ตัวแปรนี้ไม่มีตัว ทานายใด ๆ สามารถทำนายได้ (5) ความพร้อมในการปฏิบัติงานกับชาวชนบทมีความสัมพันธ์ ในเชิงบวก และในระดับที่เชื่อมั่นได้กับทัศนคติต่อการทำงานในชนบท บุคลิกภาพอาณานิยม ทัศนคติอาณานิยม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม นอกจากนี้ยัง พบว่า ทัศนคติต่อการทำงานในชนบทมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับบุคลิกภาพอาณานิยมและแรง จูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อีกด้วย

เตือนใจ ยงพานิช (2539) ได้ทำการวิจัยเรื่องการทดลองฝึกทักษะทางด้าน มนุษยสัมพันธ์ให้กับพยาบาลจบใหม่ในโรงพยาบาลตำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นพยาบาลจบใหม่ 42 คน จากสายกุมารเวชกรรม จำนวน 24 คน และสายอายุรกรรม จำนวน 18 คน โดย สุ่มแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 21 คน และกลุ่มควบคุม 21 คน เท่ากัน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดความไวในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่นแบบวัดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน แบบวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม และแบบวัดความเชื่ออาณานิยมในตน ดำเนินการวิจัยโดยให้ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบทดสอบ (Pre-test) ก่อนหนึ่งครั้ง แล้วจึงทำการฝึกทักษะ ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ให้แก่กลุ่มทดลอง หลังจากนั้นให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ทำแบบทดสอบ (Post-test) ทันทีหลังจากฝึกเสร็จ และอีกครั้งหลังจากการฝึกหนึ่งเดือน โดยการวิเคราะห์ ค่าสถิติใช้ t-test ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนน Post-test สูงขึ้นทั้งสองครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่กลุ่มควบคุมมีคะแนน Post-test ไม่สูงขึ้นทั้งสองครั้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการทดลองสรุปได้ว่าการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ทำให้ พยาบาลกลุ่มทดลองมีทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ความเชื่ออาณานิยมในตนและประสิทธิภาพในการ ปฏิบัติสูงขึ้น อย่างเชื่อมั่นได้

สำหรับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจนั้น จากการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ ซึ่งเป็นวิชาบังคับของ วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ นับตั้งแต่เปิดวิทยาลัยพยาบาลตำรวจในปี 2513 จนถึงปี 2539 นี้

ยังไม่มีผลการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนกับการปฏิบัติงานที่เป็นรูปเล่มหรือเอกสารที่อ้างอิงได้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการสอบถาม พตท.หญิง พิมพ์ พันธุ์วิไล หัวหน้าภาควิชาอนามัยชุมชน ได้ผลว่า ในแต่ละปีการศึกษาที่ผ่านมา นักศึกษาพยาบาลตำรวจ สามารถฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนได้ดี โดยดูจากผลคะแนนการฝึกปฏิบัติงานซึ่งอาจารย์ผู้ควบคุมนักศึกษาในแต่ละกลุ่มเป็นผู้ให้คะแนน โดยผลคะแนนอยู่ในระดับปานกลางถึงดีมาก และผู้ร่วมงานในหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง กล่าวชมเชยการฝึกปฏิบัติงานของนักศึกษา ดังนั้นงานวิจัยนี้จะเป็นการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยของชุมชนกับการปฏิบัติงาน ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจเป็นครั้งแรก โดยผู้วิจัยได้นำผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้นมาตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้ว่า ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลมีผลการปฏิบัติงานอนามัยชุมชนสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงาน

ปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมที่มีต่อจิตลักษณะภายหลังการฝึกปฏิบัติงาน

งานวิจัยที่ศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคมร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานในโครงการต่าง ๆ โดยเฉพาะโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ยังมีน้อยมากที่ปรากฏมีเพียงงานวิจัยของนวลละออ สุภาพล (2534 และ 2536) ซึ่งศึกษาโครงการ นรต. ฝึกปฏิบัติประชาชนในชนบท โดยส่วนหนึ่งของการวิจัยได้ศึกษาถึงการเข้าร่วมกันของการฝึกกับลักษณะทางชีวสังคมที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและจิตลักษณะบางประการ ผลการวิจัยทั้ง 2 เรื่อง กล่าวว่า นรต. ที่ได้รับการฝึกและมีลักษณะทางชีวสังคม ร่วมด้วยบางประการ มีผลต่อการทำงานและมีผลต่อจิตลักษณะที่เอื้อต่อการทำงานสูงกว่า นรต. ก่อนการฝึกและมีลักษณะทางชีวสังคมร่วมด้วยบางประการ ผลดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า นรต. ภายหลังเข้าโครงการและมีลักษณะทางชีวสังคมเด่น (ทางบวก) จะส่งผลดีกับ นรต. ก่อนเข้าโครงการและมีลักษณะทางชีวสังคมด้อย (ทางลบ) ซึ่งผลการวิจัยสนับสนุนทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ที่ว่า บุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจสูง เมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมจะมีผลดีกว่าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจต่ำและขาดประสบการณ์ทางสังคม ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยยังได้นำการวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2534 และ 2536) ในส่วนดังกล่าวข้างต้นร่วมกับแนวคิดของทฤษฎีต้นไม้จริยธรรม มาคาดคะเนในการตั้งสมมติฐานในการวิจัยว่า ภายหลังเข้าโครงการ นักศึกษาพยาบาล ที่มีลักษณะทางชีวสังคมเด่น มีผลต่อจิตลักษณะทุกด้าน และผลการปฏิบัติงานสูงกว่า ก่อนเข้าโครงการและมีจิตลักษณะด้อย

ตัวแปรทางชีวสังคมที่สามารถทำนายผลของโครงการ

จากการวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2536) ดังกล่าวข้างต้นในด้านการทำนายพบว่า สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจเป็นตัวทำนายผลของโครงการที่สำคัญ ๆ ฉะนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงได้นำผลนี้มาตั้งเป็นสมมติฐานอีกครั้งหนึ่ง

ความสัมพันธ์ของตัวแปรตาม ในด้านความสัมพันธ์ของตัวแปรตามทั้ง 6 ตัว ผลงานวิจัยของนวลละออ สุภาพล (2536) พบว่า ตัวแปรเหล่านี้มีความสัมพันธ์ในเชิงบวก ซึ่งผู้วิจัยได้นำผลนี้มาคาดคะเนโดยการตั้งสมมติฐานในการวิจัยครั้งนี้

สมมติฐานของการวิจัย

1. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
2. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
3. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
4. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนการปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
5. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
6. นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีผลการปฏิบัติงานสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน
7. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะมี
 - 7.1 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
 - 7.2 การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
 - 7.3 ความเชื่ออำนาจในตน
 - 7.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

7.5 ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน

7.6 ผลการปฏิบัติงาน

สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและมีผู้นับอุปการะ

8. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มี

8.1 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

8.2 การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

8.3 ความเชื่ออำนาจในตน

8.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

8.5 ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน

8.6 ผลการปฏิบัติงาน

สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงาน และมีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2

9. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มี

9.1 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

9.2 การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

9.3 ความเชื่ออำนาจในตน

9.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

9.5 ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน

9.6 ผลการปฏิบัติงาน

สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงาน และครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ

10. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง มี

10.1 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

10.2 การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

10.3 ความเชื่ออำนาจในตน

10.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

10.5 ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน

10.6 ผลการปฏิบัติงาน

สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและติดตามมีการศึกษาค้นคว้า

11. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูง มี

11.1 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

11.2 การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

11.3 ความเชื่ออำนาจในตน

11.4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

11.5 ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน

11.6 ผลการปฏิบัติงาน

สูงกว่าก่อนฝึกปฏิบัติงาน และมีสติปัญญานกลาง

12. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ

13. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ

14. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตน ได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ

15. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ

16. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ

17. หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายผลการปฏิบัติงาน ได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ

18. ภายหลังจากเข้าโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ความสัมพันธ์ของตัวแปรการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงานเป็นไปทางบวก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยเรื่องการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 เป็นการประเมินผลทางด้านจิตลักษณะโดยใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2531 : 12 - 14) เพื่อศึกษาว่าก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตลักษณะสูงขึ้นกว่าก่อนฝึกหรือไม่ ในบทนี้จะกล่าวถึงกลุ่มตัวอย่างรูปแบบการประเมิน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ดังมีรายละเอียดดังนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ มี 65 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างเจาะจงเป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ซึ่งได้ฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

รูปแบบการประเมิน

การประเมินผลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบ Pretest-Posttest Design คือ มีการประเมินทางด้านจิตลักษณะ ของนักศึกษา ก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบทและมีการประเมินทางด้านจิตลักษณะของนักศึกษาอีกครั้ง หลังจากการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบท โดยนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 นี้ จะฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบท ซึ่งการฝึกปฏิบัติงานนี้เป็นไปตามหลักสูตรของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ โดยผู้วิจัยไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับการฝึกปฏิบัติงานนี้ใด ๆ ทั้งสิ้น ใช้เวลาการฝึกปฏิบัติงานเป็นเวลา 8 สัปดาห์ โดยนักศึกษาพยาบาลตำรวจ จะต้องไป ฝึกปฏิบัติงานในจังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดเพชรบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่พยาบาลอนามัยในชุมชน อาทิเช่น การรักษาพยาบาลเบื้องต้น การเยี่ยมบ้าน การให้สุขศึกษา การป้องกันโรค ฯลฯ (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. 2532 : 45 - 46) โดยผู้วิจัยจะศึกษาความแตกต่างทางด้านจิตลักษณะก่อนและหลังการปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบท ใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมโดยแบ่งการประเมินออกเป็น 6

ประเภทคือการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
ความเชื่ออำนาจในตน ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และผลการ
ปฏิบัติงาน โดยใช้แบบสอบถามในการวัดทางด้านจิตลักษณะเหล่านี้ ก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัย
ชุมชนและหลังจากกลุ่มตัวอย่างฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนเสร็จสิ้นในวันที่ 3 เมื่อ กลุ่มตัวอย่าง
กลับมาจากการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลได้แก่แบบสอบถาม เพื่อวัดตัวแปรต่าง ๆ รวม 7
ตัวแปรดังนี้

ตัวแปรอิสระ ได้แก่

การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ซึ่งแบ่งออกเป็น ก่อนฝึกและหลังฝึก ลักษณะทางชีวสังคม
แบ่งเป็น 5 ตัวแปรคือ

- ผู้ประกอบการ แบ่งเป็น บิดามารดาผู้ประกอบการ ผู้อื่นผู้ประกอบการ
- อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง แบ่งเป็น อาชีพประเภท 1 อาชีพประเภท 2
- เศรษฐกิจของครอบครัว แบ่งเป็น ค่อนข้างสูง ค่อนข้างต่ำ
- การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง แบ่งเป็น ค่อนข้างสูง ค่อนข้างต่ำ
- สติปัญญา แบ่งเป็น สติปัญญาสูง สติปัญญาปานกลาง

ตัวแปรตาม 6 ตัวแปร ได้แก่

- การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
- การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง
- ความเชื่ออำนาจในตน
- ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน
- แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
- ผลการปฏิบัติงาน

ตัวแปรเหล่านี้มีเครื่องมือที่เชื่อถือได้อยู่แล้วโดยผู้วิจัยจึงได้นำเครื่องมือเหล่านั้น
ปรับปรุงให้เหมาะสมกับงานวิจัยยิ่งขึ้น

ลักษณะของเครื่องมือ

1. แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคม เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับผู้ประกอบการ อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว ระดับการศึกษาของบิดาและสติปัญญาโดยแต่ละตัวแปรแบ่งกลุ่มผู้ตอบออกเป็น 2 กลุ่มดังนี้

ผู้ประกอบการ

- กลุ่มบิดามารดา ผู้ประกอบการ
- กลุ่มผู้อื่นผู้ประกอบการ

อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง

- กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 ได้แก่ รับราชการ ค้าขาย

หรือประกอบธุรกิจส่วนตัว

- กลุ่มบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 ได้แก่ รับจ้าง เกษตรกรรม

ระดับเศรษฐกิจของครอบครัว

- กลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้ระหว่าง 8,001 - 13,000 บาทต่อเดือน และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 ถึง 5 คน กับครอบครัวที่มีรายได้มากกว่า 13,000 บาทต่อเดือน และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 1 ถึง 9 คน

- กลุ่มระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ ได้แก่ ครอบครัวที่มีรายได้ไม่เกิน 8,000 บาทต่อเดือน และเลี้ยงดูครอบครัว 1 ถึงมากกว่า 9 คน กับครอบครัวที่มีรายได้ 8,001 - 13,000 บาทต่อเดือน และเลี้ยงดูคนในครอบครัว 6 ถึงมากกว่า 9 คน

การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง

- กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างสูง คือ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาตั้งแต่ระดับมัธยมศึกษาตอนปลายขึ้นไป

- กลุ่มบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ คือ กลุ่มที่บิดามีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และต่ำกว่านี้

สติปัญญา

- สติปัญญาปานกลาง หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนสะสม ตั้งแต่เริ่มเรียนจนถึงภาคการศึกษาที่ 1 ของชั้นปีที่ 4 ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ของปีการศึกษา 2539

- กลุ่มสติปัญญาสูง หมายถึง ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยผลการเรียนสะสมตั้งแต่
เริ่มเรียนจนถึงภาคการศึกษาที่ 1 ของชั้นปีที่ 4 สูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มนักศึกษาพยาบาล
ตำรวจชั้นปีที่ 4 ของปีการศึกษา 2539

แบบสอบถามลักษณะทางชีวสังคมนี้ จะให้ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องเลือกตอบข้อใด
ข้อหนึ่ง

ตัวอย่าง

o บุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูข้าพเจ้าในปัจจุบัน

[] บิดา

[] ญาติ

[] บุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ นวลละออ สุภาพล (2536)

2. แบบวัดการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นแบบวัดการตัดสินใจกระทำ
พฤติกรรมหรือไม่กระทำพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งผู้ตอบแต่ละคน
มีเหตุผลอยู่เบื้องหลังแตกต่างกันไป ซึ่งการเลือกกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมนั้น สะท้อนถึง
ตัวผู้ตอบว่าคำนึงถึงสิ่งหนึ่งสิ่งใดดังนี้ ประโยชน์หรือโทษที่ตนได้รับโดยไม่คิดว่าการกระทำนั้น
จะส่งผลต่อผู้อื่นอย่างไร หรือเป็นการกระทำตามกฎหมายเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อให้ผู้อื่นพอใจหรือรักษา
กฎหมายทางสังคม ประการสุดท้ายได้ใช้เหตุผลและความคิดของตนโดยคำนึงถึงความถูกต้อง
และประโยชน์ของส่วนรวม หรือการมีหลักธรรมประจำใจที่เป็นอุดมคติสากล แบบวัดนี้มีทั้งหมด
9 ข้อ

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ ดวงเดือน พันธมนาวิน และฉกาจ ช่วยโต
(นวลละออ สุภาพล. 2536 ; อ้างอิงมาจาก ดวงเดือน พันธมนาวิน และฉกาจ ช่วยโต.
2533)

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าระหว่าง 2.44 - 5.33
และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .60

ตัวอย่าง แบบวัดการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

o มีหญิงวัยกลางคนคนหนึ่ง แต่งกายด้วยเสื้อผ้าขาดวิ่น อัมพาตคนหนึ่งเที่ยวเดิน
ขอทานในตลาด มีผู้คนบางคนให้เศษเงินเป็นทานแก่ขอทานผู้นั้น

ถ้าสมมติว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น และให้เศษเงินแก่ของท่านไป เหตุผลแท้จริงที่สำคัญที่สุดสำหรับการให้ก็คือ

- _____ เห็นว่าเป็นสภาพที่น่าสงสารจริง มนุษย์ควรมีความเมตตากรุณาต่อกัน
- _____ กลัวตนเองจะต้องตกอยู่ในลักษณะลำบากอย่างนั้นบ้าง
- _____ ทำตามอย่างคนบางคน ซึ่งเป็นการกระทำที่น่าชื่นชม
- _____ เห็นว่าบุคคลควรรู้จักแบ่งปันเพื่อลดความเห็นแก่ตัวลงไป
- _____ เห็นว่าการให้ท่านเป็นการปฏิบัติตามหลักศาสนา
- _____ หวังว่าคงจะได้รับผลคุ้มค่าจากการให้ท่านนี้

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกนี้จะแสดงถึงระดับจริยธรรมขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 6 ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก ในการตอบผู้ถูกทดสอบเลือกตอบได้เพียงเรื่องละ 1 คำตอบ ด้วยการขีดเครื่องหมาย X หน้าข้อความนั้น ถ้าตรงกับขั้นที่ 6 ได้ 6 คะแนน ขั้นที่ 5 ได้ 5 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึงขั้นที่ 1 ได้ 1 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนในแต่ละข้อความมารวมกัน ผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 9 ถึง 54 คะแนน คะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบมีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูง คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีความสามารถในการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำ

3. แบบวัดการมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเอง เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถที่จะปฏิบัติหรืองดเว้นการปฏิบัติ เพื่อผลที่ดีกว่าและมีคุณค่าสูงกว่าที่จะเกิดในอนาคต เป็นความสามารถในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองที่จะกระทำหรือไม่กระทำ เพื่อผลที่ดีกว่าในอนาคตที่จะเกิดขึ้น แบบวัดนี้มีทั้งหมด 10 ข้อ

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ บลูริบ คักคิมณี (2532)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ มีค่าระหว่าง 2.22 - 4.76 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .47

ตัวอย่าง แบบวัดการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง

(๐) ข้าพเจ้ามักจะทำงานไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริง	จริง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริง
ที่สุด		จริง	ไม่จริง		ที่สุด

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ด้วยการขีดเครื่องหมาย X ที่คำตอบที่ต้องการ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวก จะได้คะแนน 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 6 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนในแต่ละข้อคำถามมารวมกัน ผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 10 - 60 คะแนน คะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบมีการมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเองสูง คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีการมุ่งอนาคต และการควบคุมตนเองต่ำ

4. แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับความเชื่อ การยอมรับ การรับรู้ ว่าสิ่งใด ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนนั้น เป็นผลมาจากการกระทำ หรือความสามารถของตนเอง ตนเองทำสิ่งใดหรือพฤติกรรมใด ก็จะได้สิ่งนั้นจากผลของการกระทำของตนเองไม่ใช่ เป็นการเกิดจากภายนอกตน หรือเกิดจากสิ่งที่ไม่สามารถพิสูจน์ได้เช่นไสยศาสตร์ โชคชะตา แบบวัดนี้มีทั้งหมด 17 ข้อ

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ บุณรับ ศักดิ์มณี (2532)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 1.95 - 5.00 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .67

ตัวอย่าง แบบวัดความเชื่ออำนาจในตน

- (๐) ข้าพเจ้าคิดว่าความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคล เป็นสำคัญ

_____	_____	_____	_____	_____	_____
จริง	จริง	ค่อนข้าง	ค่อนข้าง	ไม่จริง	ไม่จริง
ที่สุด		จริง	ไม่จริง		ที่สุด

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ

1 คำตอบ ด้วยการขีดเครื่องหมาย X ที่คำตอบที่ต้องการ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวก จะได้คะแนน 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 6 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนในแต่ละข้อคำถามมารวมกัน ผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 17 - 102 คะแนน คะแนนสูง แสดงว่าผู้ตอบมีความเชื่ออำนาจในตนสูง คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีความเชื่ออำนาจในตนต่ำ

5. แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นแบบวัดพลังในจิตใจที่ผลักดันพฤติกรรม

การทำงานของบุคคลในด้านความมุ่งมั่น ความมุ่งมั่นะบากบัน ความต้องการความสำเร็จ รู้จักแก้ปัญหาที่เกิดจากการทำงานจนประสบความสำเร็จและความตั้งใจทำงานให้มีคุณภาพสูง แบบวัดนี้มีทั้งหมด 18 ข้อ

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ วิสุทธิ์ รัตรี (2532)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 2.22 - 7.12 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .83

ตัวอย่าง แบบวัดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์

๐ ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ต้องใช้ความรับผิดชอบสูง

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
------------	------	--------------	-----------------	---------	---------------

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ด้วยการขีดเครื่องหมาย X ที่คำตอบที่ต้องการ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวก จะได้คะแนน 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 6 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนในแต่ละข้อคำถามมารวมกันผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 18 - 108 คะแนน คะแนนสูง แสดงว่าผู้ตอบมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง คะแนนต่ำแสดงว่ามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่ำ

6. แบบวัดทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน เป็นแบบวัดที่วัดความรู้ความเข้าใจและการเห็นประโยชน์ของการทำงานในชนบท รวมทั้งความรู้สึกด้านความเหมาะสม ความพอใจ , มองเห็นความสำคัญและคุณค่าต่อการทำงานในที่ตั้งกล่าว มีความต้องการหรือมุ่งทำงานเพื่อพัฒนาชนบท แบบวัดนี้ให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองในข้อคำถามต่าง ๆ รวม 3 ด้าน คือ ด้านความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ และพฤติกรรมมุ่งกระทำ จากแบบวัดรวม 9 ข้อ ผลสัมฤทธิ์ของทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนเปรียบเทียบคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบท

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ นวลละออ สุภาพล (2536)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 3.00 - 7.11 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .76

ตัวอย่าง แบบวัดทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน

๐ ข้าพเจ้าพอใจถ้าได้มีโอกาสรักษาพยาบาลให้กับคนชนบท

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
------------	------	--------------	-----------------	---------	---------------

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1

คำตอบ ด้วยการขีดเครื่องหมาย X ที่คำตอบที่ต้องการ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวก จะได้คะแนน 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 6 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนในแต่ละข้อมารวมกัน ผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 9 - 54 คะแนน คะแนนสูง แสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติต่อการทำงานในชนบทสูง คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีทัศนคติต่อการทำงานในชนบทต่ำ

7. แบบวัดผลการปฏิบัติงาน เป็นแบบวัดผลของการกระทำหรือผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่างที่เข้าไปฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ในเขตชนบท โดยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินตนเองจากภาระงานที่กระทำและความรู้สึกในการปฏิบัติงาน แบบวัดนี้มีทั้งหมด 13 ข้อ

แบบวัดนี้ปรับปรุงมาจากแบบวัดของ นวลละออ สุภาพล (2534)

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าระหว่าง 1.87 - 4.41 และมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .66

ตัวอย่าง แบบวัดผลการปฏิบัติงาน

๐ ข้าพเจ้ามีความเต็มใจอย่างยิ่ง ที่มีโอกาสดูแลรักษาผู้ป่วย

จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด
------------	------	--------------	-----------------	---------	---------------

เกณฑ์ในการให้คะแนน คำตอบทั้ง 6 ตัวเลือกให้ผู้ตอบเลือกตอบได้เพียงข้อละ 1 คำตอบ ด้วยการขีดเครื่องหมาย X ที่คำตอบที่ต้องการ ถ้าตอบ "จริงที่สุด" ในคำถามเชิงบวก จะได้คะแนน 6 คะแนน และลดลงตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน ถ้าเป็นข้อคำถามเชิงลบจะให้คะแนนตรงกันข้าม คือ ถ้าตอบว่า "จริงที่สุด" จะได้คะแนน 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นตามลำดับจนถึง "ไม่จริงที่สุด" จะได้คะแนน 6 คะแนน แล้วจึงนำคะแนนในแต่ละข้อมารวมกัน ผู้ตอบแต่ละคนจะมีพิสัยของคะแนนอยู่ระหว่าง 13 - 78 คะแนน คะแนนสูงแสดงว่าผู้ตอบมีผลการปฏิบัติงานสูง คะแนนต่ำแสดงว่าผู้ตอบมีผลการปฏิบัติงานต่ำ

วิธีดำเนินการเก็บข้อมูล

นำแบบสอบถามทั้งหมดข้างต้น ไปให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2539 ทั้งสิ้นจำนวน 65 คน ตอบแบบสอบถามก่อนการออกฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน (Pre-test) และให้ตอบแบบสอบถามนี้อีกครั้งหลังจากฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนเสร็จสิ้น (Post-test) ในวันที่ 3 เมื่อกลุ่มตัวอย่างกลับจากการฝึกเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์นี้ทำโดยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีขั้นตอนการวิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

1. การทดสอบความแตกต่างคะแนนจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 1 ถึงข้อ 6
2. วิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง (Two Way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 7 ถึงข้อ 11
3. วิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยวิธีเพิ่มตัวแปรทีละตัว เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 12 ถึงข้อ 17
4. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยใช้สูตรของเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation Coefficient) เพื่อทดสอบสมมติฐานข้อ 18

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง "การประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัธยมศึกษาที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อศึกษาว่า หลังจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ได้เข้าร่วมโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัธยมศึกษา แล้วมีการเปลี่ยนแปลงของจิตลักษณะทั้ง 6 ประการ คือ (1) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่อมั่นในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทักษะต่อการทำงานอนามัธยมศึกษา (6) ผลการปฏิบัติงาน สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัธยมศึกษาหรือไม่ โดยนำลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ซึ่งได้แก่ ผู้ประกอบการอาชีพของบิดามารดาหรือผู้ปกครอง เศรษฐกิจของครอบครัว การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง ระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง มาเป็นตัวแปรอิสระเข้ามาร่วมในการศึกษาครั้งนี้

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล พิจารณาผลทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มแยกย่อยตามลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง นำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็น 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จำนวน 65 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มอย่างง่าย

การเสนอข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นพื้นฐานในการเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะขอบเขตของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เพื่อพิจารณาวิเคราะห์ข้อมูลในรายละเอียดต่าง ๆ ต่อไป

ตาราง 1 จำนวนและร้อยละที่จำแนกตามลักษณะทางชีวสังคมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ
ชั้นปีที่ 4

	ลักษณะทางชีวสังคม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้อุปการะ	บิดามารดา	57	87.7
	ผู้อื่น	8	12.3
อาชีพของบิดา	ประเภท 1	41	63.1
	ประเภท 2	24	36.9
ระดับเศรษฐกิจ ครอบครัว	ค่อนข้างสูง	36	55.4
	ค่อนข้างต่ำ	29	44.6
การศึกษาของบิดา	ค่อนข้างสูง	33	50.6
	ค่อนข้างต่ำ	32	49.2
ระดับสติปัญญา	สูง	31	47.69
	ปานกลาง	34	52.31

จากตาราง 1 ลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ปรากฏผลดังต่อไปนี้ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ส่วนใหญ่อยู่ในความอุปการะของบิดามารดา มากกว่าผู้อื่น (87.7% และ 12.3% ตามลำดับ) ส่วนในด้านอาชีพพบว่า มีบิดาประกอบอาชีพประเภท 1 คือ รับราชการ ค่าจ้างหรือธุรกิจส่วนตัว มากกว่าอาชีพประเภท 2 คือ รับจ้าง หรือทำเกษตรกรรม (63.1% และ 36.9% ตามลำดับ) ส่วนในด้านระดับเศรษฐกิจ พบว่ามีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง มากกว่าระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (55.4% และ 44.6% ตามลำดับ) ส่วนในการศึกษาของบิดา พบว่ามีการศึกษาของบิดาค่อนข้างสูงมากกว่าค่อนข้างต่ำ (50.8% และ 49.2% ตามลำดับ) ส่วนในด้านระดับสติปัญญาพบว่ามีสติปัญญาสูงน้อยกว่าปานกลาง (47.69% และ 52.31% ตามลำดับ)

สรุปได้ว่า ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 5 ประการข้างต้น ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีลักษณะทางชีวสังคมเด่น คือมีบิดามารดาอุปการะ บิดาประกอบอาชีพรับราชการ ค่าจ้างหรือธุรกิจส่วนตัว มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง และมีการศึกษาของบิดาค่อนข้างสูง มากกว่ามีลักษณะทางชีวสังคมด้อย คือ มีผู้อื่นอุปการะ บิดาประกอบอาชีพ รับจ้างหรือทำการเกษตรกรรม มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ และมีการศึกษาของบิดาค่อนข้างต่ำ ยกเว้น ระดับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่างที่มีสติปัญญาปานกลางมากกว่าสติปัญญาสูง

ส่วนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

ในส่วนนี้ได้กำหนดหัวข้อการนำเสนอผลการวิจัย ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เป็นหลัก โดยพิจารณาทั้งในกลุ่มรวมและกลุ่มย่อย ตามลักษณะทางชีวสังคมของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอเป็นลำดับขั้นตามการวิเคราะห์ทางสถิติ ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เพื่อศึกษาผลของการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 โดยการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนจิตลักษณะ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ซึ่งจิตลักษณะทั้ง 6 ประการคือ (1) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่ออำนาจในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทักษะติดต่อการทำงานอนามัยชุมชน (6) ผลการปฏิบัติงาน โดยใช้สถิติ t-test (Dependent Samples) ในการวิเคราะห์ผลซึ่งจะเสนอตามลำดับของสมมติฐานข้อ 1 ถึงข้อ 6 ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 2

ตาราง 2 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนฝึก	65	3.58	.43	
หลังฝึก	65	4.98	.41	-19.66***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 2 พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่วัดก่อนการฝึกและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนฝึก จึงกล่าวได้ว่าการฝึกครั้งนี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1

สมมติฐานข้อ 2 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชน มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนฝึก	65	3.14	.32	
หลังฝึก	65	4.61	.42	-22.70***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 3 พบว่า การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่วัดก่อนการฝึกและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนฝึก จึงกล่าวได้ว่าการฝึกครั้งนี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงขึ้น ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2

สมมติฐานข้อ 3 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงาน
อนามัยชุมชนมีความเชื่ออำนาจในตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน"ผลการ
วิเคราะห์แสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ความเชื่ออำนาจในตน
ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนฝึก	65	2.21	.33	
หลังฝึก	65	3.63	.51	-19.06***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 4 พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4
ที่วัดก่อนการฝึกและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนฝึก จึงกล่าว
ได้ว่าการฝึกครั้งนี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีความเชื่ออำนาจในตนสูงขึ้น ซึ่งผล
การวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3

สมมติฐานข้อ 4 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงาน
อนามัยชุมชนมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการวิเคราะห์
แสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนฝึก	65	2.95	.38	
หลังฝึก	65	4.39	.39	-21.27***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 5 พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4
ที่วัดก่อนการฝึกและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนฝึก จึงกล่าว
ได้ว่าการฝึกครั้งนี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้น ซึ่งผล
การวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4

สมมติฐานข้อ 5 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงาน
 อนามัยชุมชน มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัย"
 ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน
 ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนฝึก	65	2.46	.52	
หลังฝึก	65	3.93	.25	-12.96***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 6 พบว่า ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจ
 ชั้นปีที่ 4 ที่วัดก่อนการฝึกและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนฝึก จึงกล่าว
 ได้ว่าการฝึกครั้งนี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงขึ้น
 ซึ่งผลการวิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5

สมมติฐานข้อ 6 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงาน
อนามัยชุมชน มีผลการฝึกปฏิบัติงานสูงขึ้นกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการวิเคราะห์
แสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติงานของนักศึกษา
พยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

กลุ่ม	n	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนฝึก	65	3.52	.26	
หลังฝึก	65	4.88	.35	-25.20***

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 7 พบว่า ผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4
ที่วัดก่อนการฝึกและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .001 โดยคะแนนเฉลี่ยภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนฝึก จึงกล่าว
ได้ว่าการฝึกครั้งนี้ทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีผลการปฏิบัติงานสูงขึ้น ซึ่งผลการ
วิจัยนี้เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 6

สรุปในขั้นที่ 1 นี้ได้ว่า การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนี้ ทำให้นักศึกษาพยาบาลตำรวจ
ชั้นปีที่ 4 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่อมั่น
ในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน และผลการปฏิบัติงาน สูงขึ้นกว่า
ก่อนฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ซึ่งผลนี้เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

ขั้นที่ 2 เพื่อศึกษาปฏิสัมพันธ์ของลักษณะทางชีวสังคม ร่วมกับการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 โดยเป็นการศึกษาว่า หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีลักษณะทางชีวสังคมเด่นร่วมด้วยจะมีจิตลักษณะทั้ง 6 ประการ คือ (1) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่อมั่นในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน (6) ผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและมีลักษณะทางชีวสังคมด้วยหรือไม่โดยใช้สถิติ Two - Way Analysis of Variance ในการวิเคราะห์ผล ซึ่งจะเสนอตามลำดับข้อของสมมติฐานข้อ 7 ถึงข้อ 11 โดยแต่ละข้อแบ่งเป็น 6 ข้อย่อย ดังนี้

สมมติฐานข้อ 7 ข้อย่อยที่ 1 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะ มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีผู้อื่นอุปการะ" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้อุปการะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	63.55	363.49***
บิดามารดา - ผู้อื่น (ข)	1	.00	.01
ก x ข	1	.13	.76
ที่เหลือ	126	.18	
ทั้งหมด	129	.66	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 8 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ผู้ประกอบการ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ บิดามารดาผู้ประกอบการ และผู้อื่นผู้ประกอบการ พบว่าคะแนนเฉลี่ย การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับผู้ประกอบการแต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.98 และ 3.58 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 1

สมมติฐานข้อ 7 ข้อย่อยที่ 2 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะ มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีผู้อื่นอุปการะ" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้อุปการะ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.75	509.28***
บิดามารดา - ผู้อื่น (ข)	1	.04	.30
ก x ข	1	.02	.19
ที่เหลือ	126	.14	
ทั้งหมด	129	.69	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 9 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ผู้อุปการะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ บิดามารดาอุปการะ และผู้อื่นอุปการะ พบว่าคะแนนเฉลี่ย การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับผู้อุปการะแต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.61 และ 3.14 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 2

สมมติฐานข้อ 7 ข้อย่อยที่ 3 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะ มีความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีผู้อื่นอุปการะ" ผลการวิเคราะห์ที่แสดงในตาราง 10

ตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้อุปการะของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	66.28	358.55***
บิดามารดา - ผู้อื่น (ข)	1	.05	.28
ก x ข	1	.02	.09
ที่เหลือ	126	.19	
ทั้งหมด	129	.70	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 10 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตนใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ผู้อุปการะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ บิดามารดาอุปการะ และผู้อื่นอุปการะ พบว่าคะแนนเฉลี่ย ความเชื่ออำนาจในตนของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับผู้อุปการะแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.63 และ 2.21 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 3

สมมติฐานข้อ 7 ข้อย่อยที่ 4 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีผู้อื่นอุปการะ" ผลการวิเคราะห์ที่แสดงในตาราง 11

ตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้อุปการะของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	67.33	462.75***
บิดามารดา - ผู้อื่น (ข)	1	.64	4.40*
ก x ข	1	.08	.56
ที่เหลือ	126	.15	
ทั้งหมด	129	.67	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 11 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ผู้อุปการะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ บิดามารดาอุปการะ และผู้อื่นอุปการะ พบว่าคะแนนเฉลี่ย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับผู้อุปการะแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.39 และ 2.95 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 4 และจากตาราง 11 ปรากฏผลอีกว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แปรปรวนไปตามผู้อุปการะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 4.40, p < .05$) กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลที่มีบิดามารดาอุปการะ มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผู้อื่นอุปการะ (คะแนนเฉลี่ย 3.70 และ 3.49 ตามลำดับ)

สมมติฐานข้อ 7 ข้อย่อยที่ 5 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะ มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีผู้อื่นอุปการะ" ผลการวิเคราะห์ที่แสดงในตาราง 12

ตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้อุปการะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.24	167.24***
บิดามารดา - ผู้อื่น (ข)	1	.04	.10
ก x ข	1	.56	1.33
ที่เหลือ	126	.42	
ทั้งหมด	129	.96	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 12 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ผู้อุปการะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ บิดามารดาอุปการะ และผู้อื่นอุปการะ พบว่าคะแนนเฉลี่ย ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ของนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับผู้อุปการะแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนแปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.93 และ 2.46 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 5

สมมติฐานข้อ 7 ข้อย่อยที่ 6 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะ มีผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีผู้อื่นอุปการะ" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับผู้อุปการะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	60.09	627.87***
บิดามารดา - ผู้อื่น (ข)	1	.04	.46
ก x ข	1	.01	.06
ที่เหลือ	126	.10	
ทั้งหมด	129	.56	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 13 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงาน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ผู้อุปการะ ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ บิดามารดาอุปการะ และผู้อื่นอุปการะ พบว่าคะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับผู้อุปการะแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า ผลการปฏิบัติงาน แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.88 และ 3.52 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 6

สมมติฐานข้อ 8 ข้อย่อยที่ 1 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 14

ตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	63.55	367.05***
อาชีพประเภท 1 - อาชีพประเภท 2 (ข)	1	.30	1.74
ก x ข	1	.05	.28
ที่เหลือ	126	.17	
ทั้งหมด	129	.66	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 14 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม-แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.98 และ 3.58 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 1

สมมติฐานข้อ 8 ข้อย่อยที่ 2 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2" ผลการวิเคราะห์ที่แสดงในตาราง 15

ตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.75	523.31***
อาชีพประเภท 1 - อาชีพประเภท 2 (ข)	1	.22	1.64
ก x ข	1	.32	2.33
ที่เหลือ	126	.14	
ทั้งหมด	129	.69	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ย การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่าการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.61 และ 3.14 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้ว ในสมมติฐานข้อ 2

สมมติฐานข้อ 8 ข้อย่อยที่ 3 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2" ผลการวิเคราะห์ที่แสดงในตาราง 16

ตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	66.28	381.84***
อาชีพประเภท 1 - อาชีพประเภท 2 (ข)	1	1.01	5.82*
ก x ข	1	.47	2.73
ที่เหลือ	126	.17	
ทั้งหมด	129	.70	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 16 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยความเชื่ออำนาจในตน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(คะแนนเฉลี่ย 3.63 และ 2.21 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 3 และจากตาราง 16 ปรากฏผลอีกว่า ความเชื่อทางใจในตน แปรปรวนไปตามอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 5.82, p < .05$) กล่าวคือนักศึกษาพยาบาลที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 มีความเชื่อในตนสูงกว่านักศึกษาที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 (คะแนนเฉลี่ย 3.04 และ 2.85 ตามลำดับ)

สมมติฐานข้อ 8 ข้อย่อยที่ 4 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีแรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 17

ตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	67.33	451.35***
อาชีพประเภท 1 - อาชีพประเภท 2 (ข)	1	.09	.58
ก x ข	1	.17	1.16
ที่เหลือ	126	.15	
ทั้งหมด	129	.67	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์ ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า แรงจูงใจไฟลัมฤทธิ์ แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.39 และ 2.95 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 4

สมมติฐานข้อ 8 ข้อย่อยที่ 5 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 " ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.24	169.57***
อาชีพประเภท 1 - อาชีพประเภท 2 (ข)	1	.97	2.35
ก x ข	1	.35	.85
ที่เหลือ	126	.41	
ทั้งหมด	129	.96	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 18 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.93 และ 2.46 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 5

สมมติฐานข้อ 8 ข้อย่อยที่ 6 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 19

ตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	60.69	638.78***
อาชีพประเภท 1 - อาชีพประเภท 2 (ข)	1	.05	.49
ก x ข	1	.21	2.23
ที่เหลือ	126	.09	
ทั้งหมด	129	.56	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงาน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า ผลการปฏิบัติงาน แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.88 และ 3.52 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 6

สมมติฐานข้อ 9 ข้อย่อยที่ 1 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 20

ตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	63.55	361.97***
เศรษฐกิจค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	.01	.03
ก x ข	1	.04	.22
ที่เหลือ	126	.18	
ทั้งหมด	129	.66	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 20 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ระดับเศรษฐกิจ พบว่า คะแนนเฉลี่ย การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับระดับเศรษฐกิจแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.98 และ 3.58 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 6

สมมติฐานข้อ 9 ข้อย่อยที่ 2 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 21

ตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.75	519.89***
เศรษฐกิจค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	.27	2.01
ก x ข	1	.15	1.12
ที่เหลือ	126	.14	
ทั้งหมด	129	.69	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ระดับเศรษฐกิจ พบว่า คะแนนเฉลี่ยการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับระดับเศรษฐกิจแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.61 และ 3.14 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 2

สมมติฐานข้อ 9 ข้อย่อยที่ 3 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีความเชื่ออำนาจในตน การควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 22

ตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจ ของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	66.28	359.24***
เศรษฐกิจค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	.05	.25
ก x ข	1	.06	.34
ที่เหลือ	126	.18	
ทั้งหมด	129	.70	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 22 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตนใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ระดับเศรษฐกิจ พบว่า คะแนนเฉลี่ย ความเชื่ออำนาจในตน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับระดับเศรษฐกิจแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน แปรปรวนไปมาตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.63 และ 2.21 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 3

สมมติฐานข้อ 9 ข้อย่อยที่ 4 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 23

ตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจ ของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	67.33	452.50***
เศรษฐกิจค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	.25	1.67
ก x ข	1	.06	.39
ที่เหลือ	126	.15	
ทั้งหมด	129	.67	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ระดับเศรษฐกิจ พบว่า คะแนนเฉลี่ย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับระดับเศรษฐกิจแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.39 และ 2.95 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 4

สมมติฐานข้อ 9 ข้อย่อยที่ 5 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีทัศนคติต่อการทำงาน อนามัยชุมชน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ครอบครัวยุติธรรมระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 24

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทัศนคติต่อการทำงาน อนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.24	177.59***
เศรษฐกิจค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	2.86	7.23**
ก x ข	1	.82	2.08
ที่เหลือ	126	.40	
ทั้งหมด	129	.96	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 24 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ระดับเศรษฐกิจ พบว่า คะแนนเฉลี่ย ทัศนคติต่อการทำงาน อนามัยชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับระดับเศรษฐกิจแต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้ แต่พบว่า ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

(คะแนนเฉลี่ย 3.93 และ 2.46 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 5 จากตาราง 24 ยังปรากฏว่า ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตามระดับเศรษฐกิจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นักศึกษาที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ มีทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน สูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.36 และ 3.06 ตามลำดับ)

สมมติฐานข้อ 9 ข้อย่อยที่ 6 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูงมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 25

ตาราง 25 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับระดับเศรษฐกิจของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	60.09	643.85***
เศรษฐกิจค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	.06	.68
ก x ข	1	.29	3.06
ที่เหลือ	126	.09	
ทั้งหมด	129	.56	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงาน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) ระดับเศรษฐกิจ พบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติงานของ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับระดับเศรษฐกิจแต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ผลการปฏิบัติงานแปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.88 และ 3.52 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 6

สมมติฐานข้อ 10 ข้อย่อยที่ 1 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่บิดามีการศึกษาต่อชั้นสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่บิดามีการศึกษาต่อชั้นต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 26

ตาราง 26 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผลเชิง จริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับการศึกษา ของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	63.65	366.30***
การศึกษาต่อชั้นสูง-การศึกษาต่อชั้นต่ำ (ข)	1	.12	.67
ก x ข	1	.19	1.09
ที่เหลือ	126	.17	
ทั้งหมด	129	.66	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 26 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ย การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวน ไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่ เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมแปรปรวนไปตามการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.98 และ 3.58 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วใน สมมติฐานข้อ 1

สมมติฐานข้อ 10 ข้อย่อยที่ 2 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ติดตามมีการศึกษาค้นคว้าสูงมีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ติดตามมีการศึกษาค้นคว้าต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 27

ตาราง 27 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนกับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.75	508.58***
การศึกษาค้นคว้าสูง-การศึกษาค้นคว้าต่ำ (ข)	1	.01	.10
ก x ข	1	.03	.22
ที่เหลือ	126	.14	
ทั้งหมด	129	.69	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่าคะแนนเฉลี่ย การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองแปรปรวนไปตามการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.61 และ 3.14 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 2

สมมติฐานข้อ 10 ข้อย่อยที่ 3 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูงมีความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่า ก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 28

ตาราง 28 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับการศึกษา ของบิดาหรือ ผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	66.28	364.72***
การศึกษาค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	.37	2.02
ก x ข	1	.09	.50
ที่เหลือ	126	.18	
ทั้งหมด	129	.70	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 28 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ย ความเชื่ออำนาจในตน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตาม ปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตนแปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.63 และ 2.21 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 3

สมมติฐานข้อ 10 ข้อย่อยที่ 4 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ติดตามมีการศึกษาค้นคว้าสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่า ก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่ติดตามมีการศึกษาค้นคว้าต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 29

ตาราง 29 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับการศึกษา ของบิดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	67.33	456.65***
การศึกษาค้นคว้าสูง-เศรษฐกิจก่อนต่ำ (ข)	1	.32	2.16
ก x ข	1	.16	1.08
ที่เหลือ	126	.15	
ทั้งหมด	129	.67	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.39 และ 2.95 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 4

สมมติฐานข้อ 10 ข้อย่อยที่ 5 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่บิดามีการศึกษาต่อชั้นสูงมีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่บิดามีการศึกษาต่อชั้นต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 30

ตาราง 30 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ทัศนคติต่อการทำงาน อนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับการศึกษา ของบิดาหรือผู้ปกครอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.24	166.21***
การศึกษาต่อชั้นสูง-เศรษฐกิจต่อชั้นต่ำ (ข)	1	.04	.09
ก x ข	1	.23	.55
ที่เหลือ	126	.42	
ทั้งหมด	129	.96	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 30 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ย ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวน ไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตาม การฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.93 และ 2.46 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าว มาแล้วในสมมติฐานข้อ 5

สมมติฐานข้อ 10 ข้อย่อยที่ 6 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูงมีผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อน การฝึกปฏิบัติงานและที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 31

ตาราง 31 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน ผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับการศึกษา ของบิดา หรือผู้ปกครองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	60.09	630.97***
การศึกษาค่อนข้างสูง-เศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ (ข)	1	.03	.27
ก x ข	1	.08	.57
ที่เหลือ	126	.10	
ทั้งหมด	129	.56	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 31 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงาน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึก กับการศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครองแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ผลการปฏิบัติงาน แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.88 และ 3.52 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 6

สมมติฐานข้อ 11 ข้อย่อยที่ 1 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีสติปัญญานกลาง" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 32

ตาราง 32 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนน การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	63.55	374.56***
สติปัญญาสูง - สติปัญญานกลาง (ข)	1	.53	3.14
ก x ข	1	.26	1.50
ที่เหลือ	126	.17	
ทั้งหมด	129	.66	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 32 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) สติปัญญา พบว่า คะแนนเฉลี่ย การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึก กับสติปัญญา แต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.98 และ 3.58 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 1

สมมติฐานข้อ 11 ข้อย่อยที่ 2 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูงมีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีสติปัญญานกลาง" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 33

ตาราง 33 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.75	511.18***
สติปัญญาสูง - สติปัญญานกลาง (ข)	1	.06	.42
ก x ข	1	.08	.54
ที่เหลือ	126	.14	
ทั้งหมด	129	.69	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 33 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) สติปัญญา พบว่า คะแนนเฉลี่ย การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับสติปัญญา แต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.61 และ 3.14 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 2

สมมติฐานข้อ 11 ข้อย่อยที่ 3 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูงมีความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่าก่อน การฝึกปฏิบัติงานและที่มีสติปัญญานกลาง" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 34

ตาราง 34 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความเชื่ออำนาจในตน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษา พยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	66.28	368.57***
สติปัญญาสูง - สติปัญญานกลาง (ข)	1	.62	3.42
ก x ข	1	.08	.45
ที่เหลือ	126	.18	
ทั้งหมด	129	.70	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 34 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของความเชื่ออำนาจในตน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) สติปัญญา พบว่า คะแนนเฉลี่ย ความเชื่ออำนาจในตน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับสติปัญญา แต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ความเชื่ออำนาจในตน แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.63 และ 2.21 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 3

สมมติฐานข้อ 11 ข้อย่อยที่ 4 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูงมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและมีสติปัญญากว่าปานกลาง" ผลการวิเคราะห์ที่แสดงใน ตาราง 35

ตาราง 35 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนความเชื่ออำนาจในตน

โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	67.33	454.76***
สติปัญญาสูง - สติปัญญากว่าปานกลาง (ข)	1	.01	.08
ก x ข	1	.39	2.62
ที่เหลือ	126	.15	
ทั้งหมด	129	.67	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 35 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) สติปัญญา พบว่า คะแนนเฉลี่ย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับสติปัญญาแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.39 และ 2.95 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 4

สมมติฐานข้อ 11 ข้อย่อยที่ 5 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่สติปัญญาสูงมีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและที่มีสติปัญญานกลาง" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 36

ตาราง 36 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	70.24	173.65***
สติปัญญาสูง - สติปัญญานกลาง (ข)	1	2.54	6.29*
ก x ข	1	.01	.02
ที่เหลือ	126	.40	
ทั้งหมด	129	.96	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 36 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) สติปัญญา พบว่า คะแนนเฉลี่ย ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับสติปัญญาแต่อย่างใด ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 3.93 และ .46 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วในสมมติฐานข้อ 5 และจากตาราง 36 ยังปรากฏผล

ว่าทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตามสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($F = 6.29, p < .05$) กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลที่มีสติปัญญาก่อนกลางมีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน สูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีสติปัญญาสูง (คะแนนเฉลี่ย 3.33 และ 3.05 ตามลำดับ)

สมมติฐานข้อ 11 ข้อย่อยที่ 5 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูงมีผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงาน และที่มีสติปัญญานกลาง" ผลการวิเคราะห์แสดงใน ตาราง 37

ตาราง 37 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทางของคะแนนผลการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาคะแนนก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน กับสติปัญญาของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4

แหล่งความแปรปรวน	df	MS	F
ก่อนฝึก - หลังฝึก (ก)	1	60.09	637.46***
สติปัญญาสูง - สติปัญญานกลาง (ข)	1	.18	1.95
ก x ข	1	.05	.50
ที่เหลือ	126	.09	
ทั้งหมด	129	.56	

***มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

จากตาราง 37 การวิเคราะห์ความแปรปรวนของผลการปฏิบัติงาน ใช้ตัวแปรอิสระ 2 ตัว คือ (ก) การฝึก (ข) สติปัญญา พบว่า คะแนนเฉลี่ย ผลการปฏิบัติงาน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ไม่แปรปรวนไปตามปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับสติปัญญาแต่อย่างไร ผลนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้แต่พบว่า ผลการปฏิบัติงานแปรปรวนไปตามการฝึก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (คะแนนเฉลี่ย 4.88 และ 3.52 ตามลำดับ) ผลนี้ได้กล่าวมาแล้วใน สมมติฐานข้อ 6

สรุป ตามสมมติฐานข้อ 7 - 11 ไม่พบปฏิสัมพันธ์สองทางของการฝึกกับลักษณะทางชีวสังคมแต่อย่างไร ผลที่ได้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 3 ในส่วนนี้เป็นการศึกษาถึงลักษณะชีวสังคม 5 ด้าน คือ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา และสติปัญญา ที่สามารถทำนายจิตลักษณะทั้ง 6 ประการ ได้แก่ (1) การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม (2) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง (3) ความเชื่ออำนาจในตน (4) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (5) ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน (6) ผลการปฏิบัติงาน ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ใช้สถิติ Multiple Regression Analysis โดยใช้วิธีเพิ่มตัวแปรทำนายทีละตัว ซึ่งปรากฏผลตามสมมติฐานข้อ 12 - 17 ดังนี้

สมมติฐานข้อ 12 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม ได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 38

ตาราง 38 เพอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ตัวถูกทำนาย	ตัวทำนาย	เปอร์เซ็นต์ทำนาย	ระดับนัยสำคัญ
การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ผู้อุปการะ	0	-
	อาชีพของบิดา	0	-
	ระดับเศรษฐกิจ	0	-
	การศึกษาของบิดา	0	-
	สติปัญญา	0	-

จากตาราง 38 ได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ เพื่อหาตัวทำนายการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญา เป็นตัวทำนาย ผลปรากฏว่า ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 5 ด้าน คือ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญา ไม่สามารถทำนายได้ ผลการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อ 13 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ได้มากกว่าลักษณะชีวสังคมด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 39

ตาราง 39 เพอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ตัวถูกทำนาย	ตัวทำนาย	เพอร์เซ็นต์ทำนาย	ระดับนัยสำคัญ
การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง	ผู้อุปการะ	0	-
	อาชีพของบิดา	0	-
	ระดับเศรษฐกิจ	0	-
	การศึกษาของบิดา	0	-
	สติปัญญา	0	-

จากตาราง 39 ได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ เพื่อหาตัวทำนายการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง โดยใช้ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญาเป็นตัวทำนาย ผลปรากฏว่า ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 5 ด้าน คือ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญา ไม่สามารถทำนายได้ ผลการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อ 14 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายความเชื่ออำนาจในตน ได้มากกว่าลักษณะชีวสังคมด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 40

ตาราง 40 เพอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายความเชื่ออำนาจในตนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ตัวถูกทำนาย	ตัวทำนาย	เพอร์เซ็นต์ทำนาย	ระดับนัยสำคัญ
ความเชื่ออำนาจในตน	ผู้อุปการะ	0	-
	อาชีพของบิดา	0	-
	ระดับเศรษฐกิจ	0	-
	การศึกษาของบิดา	0	-
	สติปัญญา	0	-

จากตาราง 40 ได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ เพื่อหาตัวทำนายการเชื่ออำนาจในตน โดยใช้ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญาเป็นตัวทำนาย ผลปรากฏว่า ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 5 ด้าน คือ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญา ไม่สามารถทำนายได้ ผลการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อ 15 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ได้มากกว่าลักษณะชีวสังคมด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 41

ตาราง 41 เพอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ตัวถูกทำนาย	ตัวทำนาย	เพอร์เซ็นต์ทำนาย	ระดับนัยสำคัญ
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์	ผู้อุปการะ	0	—
	อาชีพของบิดา	0	—
	ระดับเศรษฐกิจ	0	—
	การศึกษาของบิดา	0	—
	สติปัญญา	0	—

จากตาราง 41 ได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ เพื่อหาตัวทำนายแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ โดยใช้ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญาเป็นตัวทำนาย ผลปรากฏว่า ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 5 ด้าน คือ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญา ไม่สามารถทำนายได้ ผลการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อ 16 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สถิติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ได้มากกว่าลักษณะชีวสังคมด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 42

ตาราง 42 เปอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ตัวถูกทำนาย	ตัวทำนาย	เปอร์เซ็นต์ทำนาย	ระดับนัยสำคัญ
ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน	ผู้อุปการะ	0	—
	อาชีพของบิดา	0	—
	ระดับเศรษฐกิจ	6	.05
	การศึกษาของบิดา	0	—
	สติปัญญา	6	.05

จากตาราง 42 ได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ เพื่อหาตัวทำนายทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน โดยใช้ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญาเป็นตัวทำนายผลปรากฏว่า ลักษณะทางชีวสังคม 2 ด้าน คือ สติปัญญาสามารถทำนายได้ 6% ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายได้ 6% ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 เช่นกัน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานข้อ 17 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายผลการปฏิบัติงาน ได้มากกว่าลักษณะชีวสังคมด้านอื่น ๆ ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 43

ตาราง 43 เพอร์เซ็นต์การทำนายและตัวทำนายผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาพยาบาล
ตำรวจชั้นปีที่ 4 ภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ตัวถูกทำนาย	ตัวทำนาย	เพอร์เซ็นต์ทำนาย	ระดับนัยสำคัญ
ผลการปฏิบัติงาน	ผู้อุปการะ	0	-
	อาชีพของบิดา	0	-
	ระดับเศรษฐกิจ	0	-
	การศึกษาของบิดา	0	-
	สติปัญญา	0	-

จากตาราง 43 ได้วิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ เพื่อหาตัวทำนายผลการปฏิบัติงาน โดยใช้ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญาเป็นตัวทำนาย ผลปรากฏว่า ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 5 ด้าน คือ ผู้อุปการะ อาชีพของบิดา ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา สติปัญญา ไม่สามารถทำนายได้ ผลการวิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 4 ในส่วนนี้ เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างแปดตาม 6 ตัว คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน โดยใช้การทดสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยวิธีของเพียร์สัน (Pearson's Product-Moment Correlation Coefficient) ซึ่งปรากฏผลตามสมมติฐานข้อ 18 ดังนี้

สมมติฐานข้อ 18 กล่าวว่า "ภายหลังการเข้าโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ความสัมพันธ์ของตัวแปรการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน เป็นไปทางบวก" ผลการวิเคราะห์แสดงในตาราง 44

ตาราง 44 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจิตลักษณะ 6 ประการภายหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

ตัวแปร	1	2	3	4	5	6
1 การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม	-	.01	.21	.21	.25	.33*
2 การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง		-	.42**	.33*	.20	.27
3 ความเชื่ออำนาจในตน			-	.29	.14	.26
4 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์				-	.14	.42**
5 ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน					-	.34*
6 ผลการปฏิบัติงาน						-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 44 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามทั้ง 6 ตัว มีความสัมพันธ์อย่างเชื่อมั่นได้และเป็นไปในทางบวกในตัวแปรดังต่อไปนี้ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .33$ $p < .05$) การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความเชื่อทางใจในตนเองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .42$ $p < .01$) และการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .33$ $p < .05$) แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .42$ $p < .01$) ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชนมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับผลการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .34$ $p < .05$)

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สมมติฐานข้อ 1 ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
2. สมมติฐานข้อ 2 ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
3. สมมติฐานข้อ 3 ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. สมมติฐานข้อ 4 ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
5. สมมติฐานข้อ 5 ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
6. สมมติฐานข้อ 6 ปรากฏว่าเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
7. สมมติฐานข้อ 7 ข้อย่อยที่ 1 - 6 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
8. สมมติฐานข้อ 8 ข้อย่อยที่ 1 - 6 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
9. สมมติฐานข้อ 9 ข้อย่อยที่ 1 - 6 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
10. สมมติฐานข้อ 10 ข้อย่อยที่ 1 - 6 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
11. สมมติฐานข้อ 11 ข้อย่อยที่ 1 - 6 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
12. สมมติฐานข้อ 12 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
13. สมมติฐานข้อ 13 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
14. สมมติฐานข้อ 14 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
15. สมมติฐานข้อ 15 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

16. สมมติฐานข้อ 16 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 1 ส่วนใน 6 ส่วน
17. สมมติฐานข้อ 17 ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้
18. สมมติฐานข้อ 18 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 4 ได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ในการศึกษาการประเมินผล การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ที่มีต่อจิตลักษณะของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2539 ของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ จำนวน 65 คน โดยทำการวัดจิตลักษณะ 6 ประการ คือ 1. การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม 2. การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง 3. ความเชื่ออำนาจในตน 4. แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ 5. ทศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน 6. ผลการปฏิบัติงาน โดยวัดจิตลักษณะดังกล่าวก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน การวัดดังกล่าวนี้ได้กระทำ 2 ระยะคือ ก่อนและหลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน จากนั้นได้นำ ข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ตามสมมติฐาน ซึ่งมีอยู่ 18 ข้อ

ในบทนี้จะได้ประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปตีความและอภิปรายผลในแง่ต่าง ๆ ให้ชัดเจนมากขึ้น โดยจะสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ดังต่อไปนี้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 1 สมมติฐานข้อที่ 1 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการตัดสินใจให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังนี้หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ ที่นัยสำคัญทางสถิติ .001 ซึ่งแสดงว่า การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนี้สามารถทำให้ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นได้ โดยมีความสอดคล้องกับการประเมิน โครงการของต่างประเทศ เช่น การประเมินโครงการของลอยด์ (Lloyd, 1982) ที่พบว่า ภายหลังเข้าโครงการกลุ่มตัวอย่างมีพัฒนาการทางจริยธรรมสูงขึ้นและกัลเวย์ (Galvez, 1975) พบว่า ภายหลังการมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกทักษะทาง ด้านมนุษยสัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและควบคุมตนเอง ได้ ซึ่งลักษณะทั้ง 2 ประการนี้เป็นลักษณะของการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมอย่างหนึ่ง สำหรับ งานวิจัยในประเทศ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลละออ สุภาพล (2536) ซึ่งได้ ประเมินผลโครงการ "นรต. ฝึกวิชาชีพประชาชนในชนบท" พบว่า หลังจากได้เข้าโครงการฝึก กลุ่มตัวอย่างมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้นจากเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากผลการวิจัยดังกล่าวนี้แสดงให้เห็นว่าผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สามารถทำให้การให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของผู้ที่ได้ทำวิจัยมาแล้วข้างต้นนี้ โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 1 ที่ว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานข้อที่ 2 สมมติฐานข้อ 2 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังนี้หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ ที่นัยสำคัญทางสถิติ .001 ซึ่งแสดงว่า การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนั้นสามารถ ทำให้การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองของกลุ่มตัวอย่างสูงขึ้นได้ โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่มีการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่สามารถพัฒนาการควบคุมตนเองให้สูงขึ้น ซึ่ง นวลละออ สุภาพล (2534) ได้รวบรวมงานวิจัยต่างประเทศ ที่ได้มีผู้ทำวิจัยในการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่สามารถพัฒนาการควบคุมตนเองให้สูงขึ้น มีดังนี้ งานวิจัยของ กัลเวย์ (Galvez. 1975) อิกกินส์ มอรรอคโค และเดโบราห์ (Higgins, Moracco and Deborah. 1981) โรห์เบค (Rohrbeck. 1986) แอนเดอร์สัน กับ แอนเดอร์สัน (Anderson and Anderson. 1971) และสอดคล้องกับงานวิจัยในประเทศ ซึ่งบุณรัตน์ ศักดิ์มณี (2532) ได้ทำการวิจัยเชิงทดลองโดยการเสริมสร้างลักษณะมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง พบว่า หลังการฝึก กลุ่มตัวอย่างมีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงขึ้น และสอดคล้องกับกนกวรรณ อุ่นใจ (2535) ซึ่งได้ศึกษาการฝึกการใช้เทคนิคการพยากรณ์สำหรับพัฒนาการมุ่งอนาคตให้สูงขึ้นได้

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่อ้างอิงถึงข้างต้นนี้ สามารถพัฒนาการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองให้เพิ่มมากยิ่งขึ้น มีความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ โดยเป็นไปตามสมมติฐานที่ 2 ที่ว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนมีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงกว่าก่อนฝึกอย่างเชื่อมั่นได้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 3 สมมติฐานที่ 3 กล่าวว่า นักศึกษาพยาบาล
 ตราวจัณปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนมีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่าก่อนการฝึก
 ปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนนความเชื่ออำนาจในตนด้วยการ
 ทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังนี้ หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาล
 ตราวจัณปีที่ 4 มีความเชื่ออำนาจในตนสูงกว่าก่อนฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ทีนัยสำคัญทางสถิติ .001
 ซึ่งแสดงว่าการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนี้สามารถทำให้ความเชื่ออำนาจในตน ของกลุ่มตัวอย่าง
 สูงขึ้นได้ โดยมีความสอดคล้องกับ โคน และโอเวนส์ (Cone and Owens. 1991) ได้ทำ
 การศึกษาหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาในวิทยาลัยที่มีต่อการเพิ่มความเชื่อ
 อำนาจในตน พบว่าสามารถเพิ่มความเชื่ออำนาจในตนให้สูงขึ้น และผู้ที่มีความเชื่ออำนาจนอกตน
 มีการเปลี่ยนแปลงมามีความเชื่ออำนาจในตน นอกจากนี้ บุณรúb สักคิมฉี (2532) ได้ทำการฝึก
 เพื่อการเสริมสร้างการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง พบว่า สามารถทำให้ความเชื่ออำนาจ
 ในตนสูงขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของเดอนิจ ยงพานิช (2539) ได้ทำการฝึกทักษะทางด้าน
 มนุษยสัมพันธ์ให้กับพยาบาลจบใหม่ในโรงพยาบาลตราวจ พบว่า สามารถพัฒนาความเชื่ออำนาจ
 ในตนให้สูงขึ้น

จากผลการวิจัยที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า สามารถพัฒนาความเชื่ออำนาจในตน
 ให้สูงขึ้น ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยนี้ โดยเป็นการสนับสนุนสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ว่า นักศึกษา
 พยาบาลตราวจัณปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนมีความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่าก่อน
 ฝึกอย่างเชื่อมั่นได้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 4 สมมติฐานที่ 4 กล่าวว่า "นักศึกษา
 พยาบาลตราวจัณปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนการ
 ฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ด้วยการ
 ทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังนี้ หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนักศึกษาพยาบาล
 ตราวจัณปีที่ 4 มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สูงกว่าก่อนฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ ทีนัยสำคัญทางสถิติ .001
 ซึ่งแสดงว่าการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นี้สามารถทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ของกลุ่มตัวอย่าง
 สูงขึ้นได้ โดยมีความสอดคล้องกับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประเมินโครงการฝึกทักษะทางด้าน
 มนุษยสัมพันธ์ เช่น งานวิจัยของ มิราจเลีย (นวลละออ สุภาพล. 2536 ; อ้างอิงมาจาก
 Miraglia. 1966) ซึ่งประเมินแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เฉพาะด้านความสามารถในการแก้ปัญหา

และการวิเคราะห์ปัญหาเท่านั้น และพบผลว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าโครงการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ด้านนี้สูงกว่ากลุ่มควบคุม และนวลละอ อสุภาพล (2536) ได้ศึกษาผลของโครงการ "นรต. ฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจที่เข้าโครงการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นกว่าก่อนเข้าโครงการ ซึ่งได้ประเมินครอบคลุมองค์ประกอบของแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทุก ๆ ด้าน ฉะนั้นการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาล ตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์นี้ มีความสอดคล้องกับงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น คือ สามารถทำให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนฝึก เป็นไปตามสมมติฐานที่ 4

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 5 สมมติฐานที่ 5 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาล ตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่า ก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนนทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนด้วยการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังนี้ หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ ที่นัยสำคัญทางสถิติ .001 ซึ่งแสดงว่าการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ทำให้กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่าก่อนการฝึก ผลการประเมินนี้ปรากฏเช่นเดียวกับการประเมินในต่างประเทศหลาย ๆ โครงการ ซึ่ง นวลละอ อสุภาพล. (2536) ได้รวบรวมงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์กับทัศนคติ เช่น งานประเมินของ โอเบรียน ฟิคเลอร์ และอีวิตต์ (Fiedler, Mitchell and Triandis. 1971 ; citing O'Brien, Fiedler and Hewett. 1970) จากการประเมินโครงการฝึก ปรากฏว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพร้อมกระทำหรือพร้อมในการปฏิบัติงาน มีความพอใจในการทำงานนั้น ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานประเมินผลของ แลนดิส (Landis. 1976) ที่แสดงให้เห็นผลด้านทัศนคติเกี่ยวกับความรู้สึกพอใจการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ต่างไปจากประสบการณ์เดิมของตน ส่วนงานวิจัยในประเทศไทย อาทิ เช่น งานวิจัยของแผนกวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และองค์การ Unicet (2521) ได้ทำโครงการวิจัย โดยมีวัตถุประสงค์ประการหนึ่งคือ ศึกษาพัฒนาการทางทักษะและทัศนคติ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เข้าโครงการฝึกมีพัฒนาการของทักษะและทัศนคติสูงขึ้น และ นวลละอ อสุภาพล (2536) ได้ศึกษาผลของโครงการ "นรต. ฝึกรับใช้ประชาชนในชนบท" ซึ่งเป็นโครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ปรากฏผลว่า กลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติต่อการทำงานในชนบทระดับดีมากร้อยละ 30 และระดับดีร้อยละ 70

จากผลการวิจัยที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า โครงการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ สามารถพัฒนาทัศนคติต่อการทำงานให้สูงขึ้น มีความสอดคล้องกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงาน อนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ซึ่งเป็นการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์อย่างหนึ่ง ก่อให้เกิดทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน หลังการฝึกสูงกว่าก่อนฝึก เป็นไปตามสมมติฐานที่ 5 นับว่าเป็นความสำเร็จของโครงการฝึกนี้ เพื่อให้ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีทัศนคติดีขึ้น

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 6 สมมติฐานที่ 6 กล่าวว่า "นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน" ผลการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย คะแนนผลการปฏิบัติงานด้วยการทดสอบค่าที่ (t-test) ปรากฏผลดังนี้ หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าก่อนฝึกอย่างเชื่อมั่นได้ ที่นัยสำคัญทางสถิติ .001 ซึ่งแสดงว่า การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนี้สามารถทำให้ผลการปฏิบัติงานสูงขึ้นได้ สอดคล้องกับการประเมินผลการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของมหาวิทยาลัยมหิดล คณะสาธารณสุขศาสตร์ ปรากฏว่านักศึกษา ซึ่งได้รับการฝึกมีทักษะและความรู้ในการปฏิบัติงาน (นิรัตน์ อิมามิ และคนอื่น ๆ. 2528 - 2529 : 53 - 66) และมีผลปฏิบัติงานอยู่ในระดับดีและระดับปานกลาง สามารถทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่คนอื่นได้ดี (เขาวรัตน์ ประภักษ์ขาม และคนอื่น ๆ. 2529 - 2530 : 53) และยังมีงานวิจัยที่ศึกษาผลของการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานสูงขึ้น ได้แก่ การศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2534, 2536) ซึ่งได้ศึกษาในกลุ่มนักเรียนนายร้อยตำรวจ ผลการศึกษาพบว่า ภายหลังการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ กลุ่มตัวอย่างมีผลปฏิบัติงานสูงขึ้น และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานสูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ เตือนใจ ยงพานิช (2539) ที่ได้ศึกษากับพยาบาลจบใหม่ของโรงพยาบาลตำรวจ พบว่า มีผลการปฏิบัติงานสูงขึ้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ คันนิงแฮม (Cunningham. 1989) และที่ นวลละออ สุภาพล (2534) ได้รวบรวมไว้คือ งานวิจัยของมिरาเกลีย (Miraglia. 1966) สแตรทตัน, สแตรทตัน และ เจอร์ลัดิน (Stratton, Stratton and Geraldine. 1982) แบล็คเบิร์น (Blackburn. 1982)

จากผลการวิจัยที่นำมากล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า โครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สามารถพัฒนาผลการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น มีความสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 6 ที่ว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนมีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าก่อนฝึกอย่างเชื่อมั่นได้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 7 สมมติฐาน 7 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและมีผู้นออุปการะ" ในการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐาน ข้อ 7 นี้ได้ทำการศึกษาปฏิสัมพันธ์ของการฝึก ร่วมกับผู้นออุปการะที่มีต่อจิตลักษณะทั้ง 6 ประการ

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง ของปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึก กับผู้นออุปการะ พบว่าไม่ส่งผลต่อคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลนี้ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่มีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2534, 2536) ที่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับผู้นออุปการะเช่นกัน จากผลการวิจัยดังกล่าวซึ่งไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับผู้นออุปการะนั้น อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ได้จากบิดามารดาหรือผู้นออุปการะมานานโดยมาอยู่ในหอพักพยาบาล อยู่ในความดูแลของอาจารย์พยาบาลเป็นเวลานานถึง 4 ปี อิทธิพลของผู้นออุปการะเดิมจึงลดลงไป จนไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับผู้นออุปการะอย่างเชื่อมั่นได้ แต่ได้พบผลที่ไม่อยู่ในสมมติฐานประการหนึ่ง คือพบว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดามารดาอุปการะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีผู้นออุปการะ ซึ่งมีความสอดคล้องและสนับสนุนทฤษฎี ต้นไม้จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ที่ว่า ผู้ที่มีบิดามารดาอุปการะคือ ลักษณะทางชีวสังคมเด่น จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่า ผู้ที่มีผู้นออุปการะ คือ ลักษณะทางชีวสังคมด้อย แต่ตัวแปรตามจิตลักษณะอีก 5 ประการ คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชนและผลการปฏิบัติงานไม่สอดคล้องและ ไม่สนับสนุนทฤษฎีต้นไม้จริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) จากผลการศึกษาดังกล่าวจะสรุปโดยภาพรวมอีกครั้งหลังจากสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานข้อ 11 เสร็จสิ้น

การสรุปและอภิปรายตามสมมติฐานที่ 8 สมมติฐานที่ 8 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงานสูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและมีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2"

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง พบว่าไม่ส่งผลต่อคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลนี้ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2536) ในส่วนที่ไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับอาชีพของบิดา ที่ไม่ส่งผลต่อคะแนนทักษะคิดต่อการทำงานในชนบท แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2534) ที่พบว่า ลักษณะทางชีวสังคมของนักเรียนนายร้อยตำรวจกลุ่มที่บิดาประกอบอาชีพประเภท 1 (รับราชการ, ค้าขาย) เมื่อได้รับการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรม จะมีผลการปฏิบัติงานทั่วไปสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฝึก และบิดาประกอบอาชีพประเภท 2 (เกษตรกรรม, รับจ้าง) จากผลการวิจัยดังกล่าวที่ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 8 อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 นี้ ต้องมาอยู่รวมกันในหอพักพยาบาลถึง 4 ปี อยู่ภายใต้การดูแลและกฎระเบียบเดียวกันคือ อยู่ในความดูแลของอาจารย์พยาบาล ทำให้อิทธิพลของลักษณะทางชีวสังคมเดิมลดลงไป จึงไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับอาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ที่ส่งผลต่อคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงานแต่อย่างใด โดยจะขออภิปรายสรุปอีกครั้งหลังจากสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานข้อ 11 เสร็จสิ้น แต่ได้พบผลที่ไม่อยู่ในสมมติฐานประการหนึ่ง คือ พบว่าความเชื่ออำนาจในตนแปรปรวนไปตามอาชีพของบิดาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 2 มีความเชื่ออำนาจในตน สูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีบิดาหรือผู้ปกครองประกอบอาชีพประเภท 1 ซึ่งยังไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2534, 2536) ที่ได้ศึกษาการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ร่วมกับลักษณะ

ทางชีวสังคม โดยผลดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างภายหลังเข้าโครงการและลักษณะทางชีวสังคมเด่น (ทางบวก) จะส่งผลดีกับกลุ่มตัวอย่างก่อนเข้าโครงการและมีลักษณะทางชีวสังคมด้อย (ทางลบ) ซึ่งผลการวิจัยสนับสนุนทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรมของ ดวงเดือน พันธมนาวิน (2528) ที่ว่าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจสูง เมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมจะมีผลดีกว่าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจต่ำและขาดประสบการณ์ทางสังคม แต่งานวิจัยนี้ไม่สนับสนุนทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม และไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2534, 2536) ดังกล่าวข้างต้น นับว่าเป็นผลการวิจัยที่ได้ผลแตกต่างออกไป

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 9 สมมติฐานที่ 9 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจ ชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวยุติธรรม เสริมธุรกิจก่อนเข้าสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่อมั่นทางใจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและครอบครัวยุติธรรมเสริมธุรกิจก่อนเข้าต่ำ"

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับระดับเสริมธุรกิจของครอบครัวยุติธรรม พบว่า ไม่ส่งผลต่อคะแนน การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่อมั่นทางใจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลนี้ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2534) ที่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับระดับเสริมธุรกิจที่ส่งผลต่อคะแนนผลการปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2536) ที่ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับระดับเสริมธุรกิจที่ส่งผลต่อคะแนนผลการปฏิบัติงาน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่ไม่สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2536) ที่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับระดับเสริมธุรกิจที่ส่งผลต่อคะแนนทักษะคิดต่อการทำงานในชุมชน เหตุผลที่งานวิจัยนี้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ 9 คือ ไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับระดับเสริมธุรกิจของครอบครัวยุติธรรมที่ส่งผลต่อคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่อมั่นทางใจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน นั้นอาจเป็นเพราะนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 เหล่านี้ เมื่อเข้ามาเป็นนักศึกษาพยาบาลตำรวจตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 จะได้รับการบรรจุแต่งตั้งเป็นข้าราชการตำรวจมีชั้นยศ พลตำรวจพิเศษ

โดยกรมตำรวจจะจ่ายเงินให้ทุก ๆ เดือน ซึ่งนักศึกษาพยาบาลทุกคนจะได้รับเงินเดือนในแต่ละเดือนเท่ากัน ได้รับสวัสดิการที่วิทยาลัยพยาบาลตำรวจจัดให้เหมือน ๆ กัน ดังนั้นนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 เหล่านี้ จะมีระดับเศรษฐกิจที่คล้าย ๆ กัน ตลอดระยะ 4 ปีที่ผ่านมาจึงทำให้อิทธิพลของระดับเศรษฐกิจเดิมลดลงไป จนไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับระดับเศรษฐกิจ ทำให้ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ได้พบผลที่ไม่อยู่ในสมมติฐานประการหนึ่งคือพบว่า ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตามระดับเศรษฐกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ มีทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของนวลละอ อสุภาพล (2536) ที่พบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจ ที่มีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ มีทักษะคิดต่อการทำงานในชนบทสูงกว่านักเรียนนายร้อยตำรวจที่มีเศรษฐกิจค่อนข้างสูง โดยการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 นี้ ทำการฝึกในชนบทเช่นเดียวกันกับการฝึกของนักเรียนนายร้อยตำรวจซึ่งฝึกปฏิบัติประชาชนในชนบทเช่นกัน

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 10 สมมติฐานที่ 10 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่บิดามีการศึกษาค่อนข้างสูงมีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงานและบิดามีการศึกษาค่อนข้างต่ำ

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับการศึกษาของบิดากลุ่มตัวอย่าง พบว่าไม่ส่งผลต่อคะแนน การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน ของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลนี้ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่สอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลละอ อสุภาพล (2536) ที่ไม่พบว่ามีความแปรปรวน ของปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับการศึกษาของบิดา เช่นกัน ผลการศึกษานี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะนักศึกษาพยาบาลตำรวจเหล่านี้อยู่ร่วมกันในหอพักพยาบาลเป็นเวลาถึง 4 ปี อิทธิพลของลักษณะทางชีวสังคมจึงลดลงไป โดยจะขออภิปรายสรุปในตอนท้ายหลังจากสมมติฐานที่ 11

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 11 สมมติฐานที่ 11 กล่าวว่า "หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูง มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน สูงกว่าก่อนการฝึกปฏิบัติงาน และมีสติปัญญานกลาง"

เมื่อพิจารณาการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกกับสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ไม่ส่งผลต่อคะแนนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงานของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งผลนี้ไม่ตรงตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ และสอดคล้องกับการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2536) ที่ไม่พบว่า มีความแปรปรวนสองทางของปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกกับสติปัญญา ที่ส่งผลต่อคะแนนทักษะคิดต่อการทำงานในชุมชน และการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แต่ผลการศึกษาไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2536) ที่พบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกกับสติปัญญา ที่ส่งผลต่อคะแนนผลการปฏิบัติงานและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ สำหรับผลการศึกษาในครั้งนี้พบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างการฝึกกับสติปัญญานั้น เหตุผลที่เป็นไปได้อาจเนื่องมาจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 เหล่านี้ แม้มีระดับสติปัญญาแตกต่างกัน แต่นักศึกษาพยาบาลเหล่านี้ได้รับการสั่งสอน ปลูกฝังให้เป็นพยาบาลที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม มีทักษะที่ดีต่อวิชาชีพ สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในทางที่ดี (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. 2532 : 2) เป็นเวลานานถึง 4 ปี โดยจะสรุปและอภิปรายอีกครั้ง หลังจากสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานข้อ 11 เสร็จสิ้น นอกจากนี้ยังพบผลที่ไม่อยู่ในสมมติฐานประการหนึ่งคือพบว่าทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชน แปรปรวนไปตามสติปัญญาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญานกลาง มีทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูงกว่านักศึกษาพยาบาลที่มีสติปัญญาสูง โดยไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2534) ที่พบว่า ผู้ที่มีสติปัญญาสูง มีผลการปฏิบัติงานสูงกว่าผู้ที่มีสติปัญญานกลาง และไม่สอดคล้องกับการศึกษาของ นวลละออ สุภาพล (2536) ที่พบว่า ผู้ที่มีสติปัญญาสูง มีผลการปฏิบัติงาน และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าผู้ที่มีสติปัญญานกลาง และไม่สนับสนุนทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมของ ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ที่ว่าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจสูง เมื่อได้รับประสบการณ์ทางสังคมจะ

มีผลดีกว่าบุคคลที่มีความพร้อมทางจิตใจต่ำ และขาดประสบการณ์ทางสังคม อาจเนื่องมาจาก นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีสติปัญญาสูง ไม่มีความรู้สึกละอายที่จะทำงานในชนบท เพราะ ประเทศไทยยังไม่มีกระจายการศึกษาในระดับสูง เช่น ปริญญาโทและเอก ในต่างจังหวัดมากนัก มีเพียงบางจังหวัดเท่านั้น ซึ่งนักศึกษาที่มีสติปัญญาสูงเหล่านี้ อาจต้องการที่จะศึกษาต่อให้สูงขึ้นในระดับปริญญาโทและเอก

อภิปรายผลเพิ่มเติมตามสมมติฐานที่ 7 - 11

สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 7 - 11 ที่พบว่า ผลการศึกษาไม่พบปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับลักษณะทางสังคมทั้ง 5 ด้าน คือ ผู้ประกอบการ อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง ระดับเศรษฐกิจ การศึกษาของบิดา และสติปัญญาของกลุ่มตัวอย่าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเนื่องมาจากนักศึกษายาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 เหล่านี้ได้จากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง มาอยู่ร่วมกันเป็นเวลาถึง 4 ปี และเมื่อเข้ามาเรียนในวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ นี้ได้รับการสั่งสอนปลูกฝังให้เป็นพยาบาลที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรม ศีลธรรม มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองในทางที่ดี มีคุณสมบัติของพลเมืองดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีสมรรถภาพ (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. 2532 : 2) ซึ่งการมาอยู่ร่วมกัน ห่างจากบิดามารดาหรือผู้ปกครอง โดยอยู่ในความดูแลของอาจารย์พยาบาลถึง 4 ปีนั้น จึงเหมือนมาอยู่ในสิ่งแวดล้อมใหม่ มีอาจารย์พยาบาลเป็นผู้ดูแลให้คำปรึกษา ลักษณะทางสังคมเดิม จึงมีอิทธิพลลดน้อยลงต่อการฝึกนี้ และการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สามารถทำให้การให้มิให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงาน สูงขึ้นนั้น นับว่าเป็นการยืนยันกับผลสัมฤทธิ์ของโครงการนี้ เป็นการสนับสนุนและสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวลละออสุภาพล (2534, 2536) ยิ่งขึ้น ที่ว่าการฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์นี้จะทำให้กลุ่มตัวอย่างมีจิตลักษณะสูงขึ้น และสนับสนุนทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรม ของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528) ได้อย่างดียิ่ง

สรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 12 - 17 สมมติฐานที่ 12 - 17 กล่าวว่า

"หลังการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจสามารถทำนาย การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงานได้มากกว่าลักษณะทางชีวสังคมด้านอื่น ๆ"

เนื่องด้วยสมมติฐานที่ 12 - 17 ได้ผลเช่นเดียวกันเป็นส่วนใหญ่ จึงขอรวมอภิปรายผลดังนี้ เมื่อวิเคราะห์ตัวทำนายจากลักษณะชีวสังคมด้วยวิธีการถดถอยพหุคูณ โดยเพิ่มตัวทำนายทีละตัว ในลักษณะชีวสังคมทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงลำดับดังนี้ 1. สติปัญญา 2. ระดับเศรษฐกิจ 3. ผู้อุปการะ 4. อาชีพของบิดาหรือผู้ปกครอง 5. การศึกษาของบิดาหรือผู้ปกครอง ผลการศึกษาพบว่า การทำนายเป็นไปตามสมมติฐานคือ สติปัญญา และระดับเศรษฐกิจ สามารถทำนายทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนได้ตัวแปรเดียวเท่านั้น โดยมีเปอร์เซ็นต์ทำนาย 6% ทั้ง 2 ตัวแปร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ผลส่วนนี้จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ส่วนตัวแปรตามอื่นอีก 5 ตัวข้างต้น คือการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจ/สัมฤทธิ์และผลการปฏิบัติงานนั้น ลักษณะทางชีวสังคมทั้ง 2 ด้าน ไม่สามารถทำนายได้เลย ผลส่วนนี้จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากผลการศึกษานี้มีเพียงทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนเท่านั้น ที่สติปัญญาและระดับเศรษฐกิจ สามารถเป็นตัวทำนายได้นั้น อาจเนื่องมาจากการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนเป็นการฝึกประสบการณ์ทางสังคมอย่างหนึ่งให้แก่นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 เพราะนักศึกษาต้องเข้าไปปฏิบัติงานจริงกับประชาชนในชนบททั่ว ๆ ไป ทั้งในหมู่บ้านต่าง ๆ และโรงพยาบาลของแต่ละอำเภอนั้น ซึ่งการปฏิบัติงานจริงกับประชาชนในชนบท จะได้รับผลดีย่อมต้องมีความพร้อมทางจิตใจ หรือมีลักษณะบางประการที่พร้อมต่อการฝึกปฏิบัติงานจริงในงานวิจัยนี้ คือ การมีสติปัญญาดี (ดวงเดือน พันธมนาวิน. 2528) ส่วนระดับเศรษฐกิจของครอบครัวซึ่งเป็นตัวทำนายอีกตัวหนึ่ง แสดงถึงอิทธิพลความใกล้ชิดและคุ้นเคยกับชาวชนบทกล่าวคือ จากการสรุปและอภิปรายผลสมมติฐานที่ 9 พบว่า นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำ มีทัศนคติที่ดีต่อการทำงานในชนบทสูงกว่าที่ครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจสูง โดยครอบครัวมีระดับเศรษฐกิจค่อนข้างต่ำนั้นประกอบอาชีพเกษตรกรรมหรือรับจ้าง ซึ่งอาชีพเกษตรกรรมนั้นในปัจจุบันต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในชนบท จึงกล่าวได้ว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีประสบการณ์ร่วมกับชาวชนบทมาก่อน จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของทัศนคติต่อการทำงานเป็นอนามัยชุมชน ซึ่งผลการวิจัยนี้ สอดคล้องกับนวลละออ สถาผล (2536) ที่พบว่า ระดับเศรษฐกิจสามารถทำนายทัศนคติต่อการทำงานในชนบทได้

การสรุปและอภิปรายผลตามสมมติฐานที่ 18 สมมติฐานที่ 18 กล่าวว่า "ภายหลังการเข้าโครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน ความสัมพันธ์ของตัวแปรการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม

การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ที่ทัศนคติต่อการ
การทำงานอนามัยชุมชน ผลการปฏิบัติงานเป็นไปในทางบวก"

ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ศึกษา คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและ
การควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการทำงานอนามัย
ชุมชน และผลการปฏิบัติงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการให้เหตุผล
เชิงจริยธรรมกับผลการปฏิบัติงานเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .33$ $p < .05$) เช่นเดียวกับความสัมพันธ์ระหว่างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ กับผลการปฏิบัติงานเป็นไปในทาง
บวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .42$ $p < .01$) และทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชน
กับผลการปฏิบัติงานเป็นไปในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .34$ $p < .05$) แสดง
ให้เห็นว่าตัวแปรทั้ง 4 ตัว คือ การให้เหตุผลเชิงจริยธรรม แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อ
การทำงานอนามัยชุมชนและผลการปฏิบัติงาน มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันและกันอย่างชัดเจน
และเป็นไปในทางบวก นั่นคือ นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ที่มีการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม
สูง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูง มีทัศนคติต่อการทำงานอนามัยชุมชนสูง และมีผลการปฏิบัติงาน
สูงด้วย ความสัมพันธ์ของตัวแปรทั้ง 4 ตัวนี้ สอดคล้องกับการศึกษาของนวลละออ สุภาพล
(2536) และสอดคล้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาลตำรวจเพื่อผลิตพยาบาลวิชาชีพ
ที่มีความสามารถให้บริการแก่สังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์สูง จะต้องมีความรู้ทั่วไป
และความรู้ด้านวิชาชีพอย่างเพียงพอในการที่จะสามารถรับผิดชอบทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ
มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ยึดมั่นในจรรยาวิชาชีพ มีคุณธรรม จริยธรรม ศิลธรรม สามารถปรับปรุง
และพัฒนาตนเองในทางที่ดี มีคุณสมบัติของพลเมืองดี สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง
มีสมรรถภาพ (วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. 2532 : 2) และเป็นการสนับสนุนทฤษฎีต้นไม้อัน
จริยธรรมของดวงเดือน พันธุมนาวิน (2528)

ปรากฏผลอีก คือ การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับ
ความเชื่ออำนาจในตน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .42$ $p < .01$) และการมุ่งอนาคต และ
การควบคุมตนเอง ยังมีความสัมพันธ์กับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ($r = .33$
 $p < .05$) แสดงว่านักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูง
มีความเชื่ออำนาจในตนสูง และแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงด้วยเช่นกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ
บุญรับ ศักดิ์มณี (2532) ที่ทำการฝึกมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง พบว่า เมื่อกลุ่มตัวอย่าง

มีการมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเองสูงจะมีความเชื่ออำนาจในตนและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์สูงขึ้นด้วยเช่นกัน และเป็นการสนับสนุนทฤษฎีต้นไม้อัจฉริยะธรรม ของดวงเดือน พันธมนาวิน (2528) และสำหรับตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กัน แม้ไม่ถึงระดับที่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ก็เป็นไปในทางบวกทั้งหมด ซึ่งแสดงว่าการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนนี้ทำให้จิตลักษณะทั้ง 6 ประการ ซึ่งเป็นตัวแปรตามสูงขึ้นและมีความสัมพันธ์เป็นไปในทางบวกทั้งหมด จึงนับว่าโครงการฝึกนี้เป็นสิ่งที่ดียิ่ง

ข้อดีและข้อจำกัดของการวิจัย

ข้อดี

การวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นประโยชน์และผลดีของการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 คือ พบว่า การฝึกช่วยพัฒนาการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะคิดต่อการทำงานอนามัยชุมชนและผลการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นอย่างชัดเจน อันจะนำไปสู่การเรียนรู้สำเร็จเป็นพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีประสิทธิภาพ มีจริยธรรม ศีลธรรม คุณธรรมและความสามารถในการปฏิบัติงานได้ดี

ข้อจำกัด

เนื่องด้วยเป็นการวัดผลการฝึกของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ซึ่งนักศึกษาเหล่านี้ได้จากบ้านภูมีลาเนาเดิมและจากบิดามารดาหรือผู้ปกครองมาเป็นเวลาถึง 4 ปี ต้องมาใช้ชีวิตร่วมกันในหอพักโดยอยู่ในความดูแลของอาจารย์พยาบาล อยู่ในกรอบระเบียบเดียวกัน ได้รับการอบรมสั่งสอนเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่มีปฏิสัมพันธ์ร่วมระหว่างการฝึกกับลักษณะทางชีวสังคม ซึ่งทำให้ลักษณะทางชีวสังคมจึงไม่มีอิทธิพลต่อการฝึกเท่าใดนั้น เพราะนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 เหล่านี้ถือว่าอยู่ร่วมกันในครอบครัวเดียวกันมานานถึง 4 ปี

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจัดให้มีการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมแก่นักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 1 โดยทำการฝึกตั้งแต่แรกเข้ารับการศึกษา เพื่อพัฒนาจิตลักษณะของนักศึกษาให้สูงขึ้น ก่อนเข้าไปฝึกปฏิบัติงานกับผู้ป่วยในสถานการณ์จริง และทำการติดตามผล เป็นระยะในแต่ละปี เพื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงผลและเพื่อศึกษาความคงทนของการฝึก
2. ควรมีการติดตามผลการฝึกเมื่อนักศึกษาเหล่านี้จบการศึกษาและออกไปปฏิบัติงานในสภาพการทำงานจริง เพื่อศึกษาความคงทนของการฝึก
3. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรได้มีการศึกษาประสิทธิภาพของการฝึกต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น ทักษะต่อวิชาชีพพยาบาล สุขภาพจิต การปรับตัว บุคลิกภาพทางานนิยม เป็นต้น
4. ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรได้มีการศึกษาผลของการฝึกปฏิบัติงานการพยาบาลพื้นฐานของนักศึกษาพยาบาลตำรวจปีที่ 2 ที่มีต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรม การมุ่งอนาคตและการควบคุมตนเอง ความเชื่ออำนาจในตน แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทักษะต่อการทำงาน ผลการปฏิบัติงาน เป็นต้น
5. ควรจัดให้มีการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมในกลุ่มตัวอย่างอื่นด้วย เช่น อาจารย์พยาบาล แพทย์ เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาล พยาบาลประจำการ เป็นต้น เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างในผลที่ได้รับและยังแสดงให้เห็นถึงการนำการฝึกทักษะในการรับวัฒนธรรมไปใช้ได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ อุ่นใจ. ผลของการใช้เทคนิคการพยากรณ์ที่มีต่อลักษณะมุ่งอนาคตของนักเรียน
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามร้อยยอดวิทยาคม จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2535. อัดสำเนา.
- โกศล มีคุณ. การวิจัยเชิงทดลองฝึกอบรมการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมและทักษะการสวม
บทบาทของนักเรียนประถมศึกษา. ปริชญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- จินตนา บิลมาศ และคนอื่น ๆ. "คุณลักษณะของข้าราชการพลเรือน," รายงานการวิจัย.
สถาบันข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ., 2529.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คณะครุศาสตร์. "แผนกวิชาประถมศึกษาและองค์การ Unicef
"การฝึกกลุ่มสัมพันธ์และการรับรู้สำหรับครูจากสถาบันฝึกหัดครูระดับประถมศึกษา
2517 - 2521," รายงานผลการปฏิบัติงานโครงการวิจัย ครั้งที่ 3.
หน้า 10 - 11. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2521.
- จินตนา นพวงศ์. "การแนะแนวช่วยพัฒนาคน," วารสารแนะแนว. 18 : 6 - 8 ;
กรกฎาคม - กันยายน 2514.
- จิรพรรณ สุขตลอดชีพ. ผลของการแสดงบทบาทสมมติที่มีต่อการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรม
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์ กรุงเทพมหานคร. ปริชญานิพนธ์
กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.
อัดสำเนา.
- ฉลวยศรี มีใจเย็น. การทดลองใช้การแสดงบทบาทสมมติเพื่อพัฒนาจริยธรรมด้านความกตัญญู
กตเวทีของเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- ชาลี หวานฉ่ำ. การทดลองฝึกสมาธิที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์และระดับ
เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.

- ดวงจันทร์ หนูทอง. ผลของการใช้แม่แบบหนังสือที่มติดอกไม้ต่อการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้าน
ความรับผิดชอบของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดมณีเจริญมิตรภาพที่ 227
จังหวัดนครศรีธรรมราช. ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน. "การพัฒนาจิตใจข้าราชการ : หลักและแนวปฏิบัติทางวิชาการ,"
วารสารข้าราชการ. 30(2) : 21 - 32 ; 2528.
- _____. ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวกับสุขภาพจิตและจริยธรรมของนักเรียนวัยรุ่น.
กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2524.
- _____. จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- _____. "ทฤษฎีต้นไม้อจริยธรรมสำหรับคนไทย : การวิจัยและประยุกต์," ใน
ประมวลบทความวิชาการด้านพฤติกรรมศาสตร์. หน้า 12 - 28. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2531.
- ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจันปัจฉิม. จริยธรรมของเยาวชนไทย. รายงาน
การวิจัยฉบับที่ 21 กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2520.
- ดาระณี พัฒนศักดิ์ภิญโญ. ผลของการใช้ชุดการแนะแนวที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ทางการเรียน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนจิระประวัตวิทยาคม จังหวัดนครสวรรค์.
ปริณานิพนธ์ กศ.ม. ... กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2533. อัดสำเนา.
- ดารณี วงษ์อ่อนน้อย. การพัฒนาแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์โดยวิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม.
ปริณานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2525. อัดสำเนา.
- เดือนใจ ยงพานิช. รายงานการวิจัยเรื่องการทดลองฝึกทักษะทางด้านมนุษยสัมพันธ์ให้กับ
พยาบาลจบใหม่ในโรงพยาบาลตำรวจ. กรุงเทพฯ : แผนกพยาบาลกุมารเวชกรรม
โรงพยาบาลตำรวจ, 2539.
- ทศพร ประเสริฐสุข. การสร้างโมเดลการสอนแบบกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาแรงจูงใจใฝ่
สัมฤทธิ์สำหรับเด็กด้อยสัมฤทธิ์. วิทยานิพนธ์ ค.ด. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2525. อัดสำเนา.

- ธารงค์ น่วมศิริ. การทดลองใช้ข่าวหนังสือพิมพ์สร้างเป็นสถานการณ์จำลองในการสอน
จริยศึกษาเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมและพฤติกรรมเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- นวลละออ สุภาพล. ผลการฝึกทักษะในการรับรู้วัฒนธรรมที่มีต่อคุณลักษณะของนักเรียนนายร้อย
ตำรวจ. ปริชญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- ประสานมิตร, 2534. อัดสำเนา.
- _____. ผลและผลสะท้อนแห่งโครงการนักเรียนนายร้อยตำรวจมีกรับใช้ประชาชน
ในชนบท. กรุงเทพฯ : ทำการวิจัยตามความต้องการของโรงเรียนนายร้อยตำรวจ,
- 2536.
- นันทนา เทพบริรักษ์. การเปรียบเทียบผลการสอนวิทยาศาสตร์หน่วยพลังงาน โดยวิธี
กระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมชาติในชั้นประถมศึกษาปีที่หก. วิทยานิพนธ์
- ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.
- นิรัตน์ อิมามิ และคนอื่น ๆ. รายงานการประเมินผลการฝึกภาคสนามของคณะสาธารณสุข
ศาสตร์ ณ ตำบลโคกล่าม อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา
2528 - 2529. คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529.
- นาก พันธมนาวิน. ความแตกต่างระหว่างผู้นำทางการเกษตรและผู้ที่มีโชผู้นำในเรื่อง
แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ พฤติกรรมกล้าเสี่ยงและพฤติกรรมแพร่ขยาย. วิทยานิพนธ์
- ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2518. อัดสำเนา.
- นพณ์ สัมมา. จิตลักษณะสำคัญที่เกี่ยวกับการยอมรับนวัตกรรมทางการเกษตร. ปริชญานิพนธ์
- กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523.
- อัดสำเนา.
- บุญรับ ศักดิ์มณี. การเสริมสร้างจิตลักษณะเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการทำงาน.
ปริชญานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2532. อัดสำเนา.
- ประสาธ บัณฑิตวงศ์. ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในวิชาวิทยาศาสตร์ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์
และการคิดแบบอเนกนัย. ปริชญานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
- ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2516. อัดสำเนา.

- เพียรดี เปี่ยมมงคล. การศึกษามโนภาพแห่งตน ความวิตกกังวลในการฝึกปฏิบัติงานบนหอผู้ป่วยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาลโรงพยาบาลรามารับดี. ปริณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.
- เพียงใจ สินธุการ. ผลของการฝึกความไวต่อการรับรู้ที่มีต่อทักษะและทัศนคติส่วนบุคคล. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. อัดสำเนา.
- ไพศาล หวังพานิช. เอกสารประกอบการอบรมเทคนิคการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.
- เปาวรัตน์ ประบัษย์ขาม และคนอื่น ๆ. รายงานการประเมินผลการฝึกภาคสนามของคณะสาธารณสุขศาสตร์-ณ ตำบลหนองบัวโคกและตำบลแสงพัน อำเภอลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ ประจำปีการศึกษา 2529 - 2530. กรุงเทพฯ : คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2530.
- รุ่งรัตน์ ไกรทอง ผลของการใช้บทบาทสมมุติที่มีต่อการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดช่องนนทรี กรุงเทพมหานคร. ปริณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.
- รัตนา ประเสริฐสม. การสร้างจิตลักษณะส่งเสริมอนามัยของนักเรียนชั้นประถมศึกษา. ปริณยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.
- รัตนา วาฬบัณฑิตกุล. การพยาบาลอนามัยชุมชน. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการพยาบาลสาธารณสุข วิทยาลัยพยาบาล สภากาชาดไทย, 2533.
- วรรณภา ศิริทรัพย์การ. การศึกษาพัฒนาการการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสุรศักดิ์มนตรี ด้วยวิธีการแสดงบทบาทสมมุติ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2527. อัดสำเนา.

- วิระวัฒน์ พูลทวี. ผลของการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มที่มีต่อสัมฤทธิ์ผลในการเรียนนิสัยและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอัมรินทร์ จังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตร, 2523. อัดสำเนา.
- วิญญู พูลศิริ. ผลของการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นกลุ่มต่อสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนความวิตกกังวลในการเรียนนิสัยและทัศนคติของการเรียนของนักศึกษาในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพการศึกษาระดับสูง วิทยาลัยครูเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ กษ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2523. อัดสำเนา.
- วรรณดา คงสุริยะนาวัน. ผลการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มต่อเจตคติต่อการศึกษาภาคปฏิบัติของนักศึกษาพยาบาลปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531. อัดสำเนา.
- วิษชุดา เตียวกุล. ผลการใช้กิจกรรมการแนะแนวกลุ่มต่อนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.
- วิสุทธิ์ ราตรี. ปัจจัยด้านผู้บริหารโรงเรียนที่สัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนในโครงการการศึกษาเพื่อพัฒนาหมู่บ้านในเขตชนบทยากจน. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2532. อัดสำเนา.
- วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ, สำนักงานแพทย์ใหญ่. หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต. กรุงเทพฯ : กรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย, 2532.
- สุภาณี วสินอมร การพยาบาลพื้นฐาน แนวคิดและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุดทองการพิมพ์, 2532.
- สุปราณี พันธุ์น้อย. การพยาบาลพื้นฐาน. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร, 2529.
- สุวรรณ ตรีชัน. ผลของการใช้บทบาทสมมติที่มีต่อแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร. ปรินฎานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530. อัดสำเนา.
- เสริมศิริ เมนะเสวต. การเปรียบเทียบผลการสอนวิชาหลักการสอนอย่างโรงเรียนประถมศึกษาโดยวิธีกระบวนการกลุ่มสัมพันธ์และวิธีการสอนแบบธรรมดาในชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2519. อัดสำเนา.

- สกล เทียงแท้. ผลการใช้วิธีอภิปรายกลุ่มในการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมในเด็กชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่มาจากสภาพสังคมในโรงเรียนที่ต่างกัน. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.
- สมหวัง พิชยานุวัฒน์ (บรรณาธิการ). รวมบทความทางการประเมินโครงการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สมชาย วาณิชเสนี, พล.ต.ต. เอกสารวิจัย นโยบายกรมตำรวจ : ศึกษากรณีโครงการตำรวจชุมชนสัมพันธ์ของกองบัญชาการตำรวจนครบาล. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533.
- สุปรียา อันทิวโรทัย. ผลการใช้แม่แบบในการพัฒนาพฤติกรรมการเรียนและทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนจันทร์ประดิษฐารามวิทยาคม. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- สมเดช สีแสง. การทดลองสอนการยกระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2525. อัดสำเนา.
- อุทุมพร (ทองอุไทย) จามรมาน. การวัดและประเมินการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด พันนี้พับบลิชซิง, 2530.
- อัมพันธ์ ทันสม. ผลของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบเหตุผลอารมณ์ที่มีต่อทัศนคติในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเมืองสรวงวิทยา จังหวัดร้อยเอ็ด. ปรินุณยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2535. อัดสำเนา.
- Biskin, Donald S. and Danneth Hoskinson. "An Experimental Test of the Effect of Structured Discussions of Moral Dilemmas Found in Children's Literatures on Moral Reasoning," The Elementary School Journal. 77(5) : 407 - 418 ; 1977.
- Ballard, Keith D. and Ted Glynn. "Behavioral Self-Management in Story Writing With Elementary School Children," Journal of Applied Behavior Analysis. 8(4) : 387 - 398 ; 1976.

- Clore, Gerald L. and Robert M. Bray. "The Effects of Children's Stories on Behavior and Attitudes Modeling and Vikcarious Role Playing," Resources in Education (ERIC). 13 : 156; April, 1978.
- Caffey, Carol Anderson. "A Study of the Effects of Group Counseling on Self-Esteem, Attitude and Reading Efficiency of Athlets at the University of Missisipi," Dissertation Abstracts International. 44 : 1728-A ; December, 1983.
- Cormier, W.H. and L.S. Cormier. Interviewing Strategies for Helpers. A Guide to Assessment, Treatment, and Evaluation. Monterey, California : Brook slcole Publishing Company, 1979.
- Cunningham - Warburton, Patricia Ann. "A Study of the Relationship Between Cross-Cultural Training, The Scale to Assess World Views, and The Quality of Care Given by Nurses in a Psychiatric Setting," Master Abstracts International. 49(8) : 3102 ; February, 1989.
- Flannigan, Michael William. "A Study of Attitude Changes Through Group Processes," Dissertation Abstracts International. 31-A : 5 - 2102 ;1970.
- Glynn, E.L. and others. "Behavioral Self-Control of On-Task Behavior in an Elementary Classroom," Journal of Applied Behavior Analysis. 6(1) : 105 - 113 ; 1973.
- Galvez, Thelman J. "The Human Relations Approach," Phillipines Journal of Mental Health. 6(2) : 17 - 38; December, 1975.
- Hatten, Timothy Scott. Student attitude toward entrepreneurship as affected by participation in a small business institute program. p. 161. University of Missouri-Columbia (0133) degree : PHD date, 1993.
- Kanfer, Frederick H. and Jeanne S. Phillips. Learning Foundation of Behavior Theory. New York : Jone Wiley & Sons, 1970.
- Lloyd, Susan. "The Effect of Training Mode on Level Moral Development," Dissertation Abstracts International. 43(9) : 3052 ; March, Quackenbush, 1982.
- Lefurgy, W.G. and G.W. Waloshin. "Immediate and Long-term Effects of Experimentally Induced Social Influence in the Modification of Adolescent's Moral Judgents," Journal of Personality and Social Psychology. 12 : 104 - 110 ; 1969.
- Meade, Robert D. "Future Time Perspective of College Students in America and India," Journal of Social Psychology. 83 : 175 - 182 ; 1971.

- Mischel, W. "Processes in Delay of Gratification," Advances in Experimental Social Psychology. p. 249 - 293. Vol. 7. New York : Academic Press, 1974.
- Rotter, J.B. "Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement," Psychological Monograph. 80(1) : Whole No. 609 ; 1966.
- Richard, Kelvin. "An Experimental Study of Achievement Motive Training as a Function of the Moral Maturity of Trainees," Dissertation Abstraction International. 30(2) : 530A ; 1970.
- Robinson, Charles Loe. "Future Time Perspective in Non-Incarcerated Juvenile Delinquents," Dissertation Abstracts International. 32(2) : 1225-B ; August, 1971.
- Skinner, B.F. "What is Wrong With Daily Life in the Western World?," American Psychologist. 41(5) : 568-574 ; 1986.
- Schleifer Michael and Verginia I. Douglas. "Effects of Training on The Moral Judgment of Young Children," Journal of Personality and Social Psychology. 28(1) : 62 - 68 ; October, 1973.
- Strickland, Bonnie R. "Internal-External Control of Reinforcement," Personality Variables in Social Behavior. John Wiley and Sons, 1977.
- Stuart, D.F. "Personality Characteristics and Learning Style : Phonics Achievement of Preservice Elementary Teacher Expressed to a social of Isolated Learning Environment," Dissertation Abstracts International. 32(8) : 4434-A ; February, 1972
- Traviss, O.P and Sister Mery Peter. "The Growth of Moral-Judgement of Fifth Grade Children Through Role Playing," Dissertation Abstracts International. 35 : 3581-A ; December, 1974.
- Watson, David L. and Ronald G. Tharp. Self-Directed Behavior : Self-Modification for Personal Adjustment. California : Brooks Cole Publishing Company, 1985.

ภาคผนวก

ข้อมูลเบื้องต้น

คำชี้แจงในการตอบ

คำถามต่อไปนี้เป็นเรื่องราวบางอย่างเกี่ยวกับตัวท่าน ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และตอบตามความเป็นจริงของท่าน

แบบสอบถามนี้มี 6 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย (/) ลงหน้าข้อความที่เป็นคำตอบตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. บุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูข้าพเจ้าในปัจจุบัน
 - (...) บิดามารดา
 - (...) ญาติ
 - (...) บุคคลอื่นไม่ใช่ญาติ

2. อาชีพหลักของบิดาคือ (ในกรณีที่ผู้อื่นอุปการะ ให้ตอบอาชีพของผู้อุปการะ)
 - (...) รับราชการ
 - (...) ค้าขายหรือประกอบธุรกิจส่วนตัว
 - (...) ทาเกษตรกรรม
 - (...) อื่น ๆ ระบุ.....

3. รายได้ทั้งสิ้นของครอบครัวของข้าพเจ้าประมาณเดือนละ
 - (...) ไม่เกิน 8,000 บาท
 - (...) 8,001 – 13,000 บาท
 - (...) สูงกว่า 13,000 บาท
 รายได้ข้างต้นใช้เลี้ยงดูคนในครอบครัว.....คน

4. บิดาของข้าพเจ้ามีการศึกษาสูงสุดหรือเท่าเทียมระดับ
- (...) ป. 1 - 6
 - (...) ม. 1 - 3 (มัธยมศึกษาตอนต้น)
 - (...) ม. 4 - 6 (มัธยมศึกษาตอนปลาย)
 - (...) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงหรืออนุปริญญา
 - (...) ปริญญาตรี
 - (...) สูงกว่าปริญญาตรี
5. คะแนนเฉลี่ยสะสมในชั้นปีที่ผ่านมาของข้าพเจ้าคือ.....
6. โครงการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบทของนักศึกษาพยาบาลตำรวจชั้นปีที่ 4 ปีการศึกษา 2539 นี้ข้าพเจ้า
- (...) เข้าร่วมโครงการครบวัน
 - (...) ไม่ได้เข้าร่วมโครงการ
 - (...) เข้าร่วมโครงการไม่ครบวัน

แบบวัดที่ 1

คำชี้แจงในการตอบ

สิ่งที่ต้องการให้ท่านตอบต่อไปนี้ เป็นสถานการณ์ที่สมมติขึ้น การกระทำภายใต้สถานการณ์ต่าง ๆ ล้วนมีเหตุผล ซึ่งไม่มีเหตุผลใดถูกหรือผิด ขึ้นอยู่กับความคิดเห็นของแต่ละบุคคล ขอให้ท่านอ่านสถานการณ์ในแต่ละข้ออย่างช้า ๆ แล้วพิจารณาว่า ถ้าเป็นท่าน ท่านมีเหตุผลอะไรที่จะตัดสินใจกระทำเช่นนั้น แล้วตรวจสอบกับเหตุผลที่ให้ไว้ข้างล่างสถานการณ์ว่ามีเหตุผลใดตรงกันหรือใกล้เคียงกันกับเหตุผลที่ท่านคิดไว้ล่วงหน้ามากที่สุด ให้ขีดเครื่องหมาย (/) ลงในช่อง 0 ข้างหน้าเหตุผลนั้น ๆ ในข้อหนึ่ง ๆ ให้ท่าน เลือกเฉพาะเหตุผลที่ท่านเห็นว่าเป็นสิ่งที่อยู่เบื้องหลังการตัดสินใจของท่านมากที่สุด เพียงเหตุผลเดียว โปรดตอบทุกข้อ

ซึ่งผู้ตอบ.....

1. อาจารย์ในวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ออกแบบสอบถามให้นักศึกษาหอพักของวิทยาลัยบอกถึงชื่อของเพื่อนร่วมหอพักที่มีความประหลาดน่าไว้วางใจและไม่น่าไว้วางใจด้านต่าง ๆ โดยไม่ต้องระบุชื่อของผู้ตอบ เมื่อได้รับแบบสอบถามคืนจากนักศึกษา อาจารย์ท่านนั้นพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่จะระบุชื่อเพื่อนที่ตนเห็นว่ามีประหลาดน่าไว้วางใจเท่านั้น และจะไม่ระบุชื่อเพื่อนผู้มีความประหลาดไม่น่าไว้วางใจ เหตุผลสำคัญที่แท้จริงที่นักศึกษาไม่ระบุชื่อเพื่อนผู้ประหลาดไม่ดีในความคิดของท่านก็คือ
 - 0 ถือเป็นหน้าที่ของเพื่อนที่จะต้องปกป้องเพื่อน
 - 0 ความสงสารไม่อยากให้ใครได้รับความเดือดร้อนที่อาจมีขึ้นหรือไม่ก็ตาม
 - 0 เกรงเพื่อนคนอื่นจะเห็นคนไม่รักเพื่อน เพราะเพื่อนส่วนใหญ่ก็ไม่บอก
 - 0 กลัวตัวเองจะเดือดร้อนได้รับภัย เพราะถ้าผู้รู้เข้าอาจมาทรมานเอาได้
 - 0 เห็นว่าธุระไม่ใช่ ตัวเองไม่ได้รับผลตอบแทนอะไร
 - 0 ถือว่าความรัก ความสามัคคี เป็นสิ่งสำคัญในการอยู่ร่วมกัน

2. มีหญิงวัยกลางคนคนหนึ่ง แต่งกายด้วยเสื้อผ้าขาดวิ่น อัมพาตรกคนหนึ่งเที่ยวเดินขอทานในตลาดมีผู้คนบางคนให้เศษเงินเป็นทานแก่ขอทานผู้นั้น
- ถ้าสมมติว่าท่านเป็นผู้หนึ่งที่อยู่ในเหตุการณ์นั้น และได้ให้เศษเงินแก่ขอทานไป เหตุผลแท้จริงที่สำคัญที่สุดสำหรับการให้ก็คือ
- 0 เห็นว่าเป็นสภาพที่น่าสงสารจริง มนุษย์ควรมีความเมตตากรุณาต่อกัน
 - 0 กลัวตนเองจะต้องตกอยู่ในลักษณะลำบากอย่างนั้นบ้าง
 - 0 ทำตามอย่างคนบางคน ซึ่งเป็นการกระทำที่ชื่นชม
 - 0 เห็นว่าบุคคลควรจะรู้จักแบ่งปันเพื่อลดความเห็นแก่ตัวลงไป
 - 0 เห็นว่าการให้ทานเป็นการปฏิบัติตามหลักศาสนา
 - 0 หวังว่าคงได้รับผลคุ้มค่าจากการให้ทานนี้
3. มีบุคคลบางคน บางกลุ่ม มีความคิดเห็นว่า ระบบสังคม เศรษฐกิจ และการปกครองทำให้เกิดปัญหาความทุกข์ยาก และความไม่เป็นธรรมขึ้นในสังคม แล้วก็เข้าป่าทนทุกข์ยากจนอาวุธเป็นปฏิปักษ์กับฝ่ายบ้านเมือง ทำให้เกิดการรบพุ่งฆ่าฟันกันเองในระหว่างคนในชาติขึ้น แต่ในที่สุดก็มีจำนวนมากที่ออกจากป่ามามอบตัวกับทางราชการ เป็นผู้ร่วมพัฒนาชาติตามนโยบายของรัฐบาลที่จะไม่เอาโทษกับผู้เข้ามามอบตัว
- ถ้าท่านเป็นบุคคลในกลุ่มนั้น เหตุผลที่แท้จริงสำคัญในการตัดสินใจเข้ามามอบตัวก็คือ
- 0 ทนความอดอยากไม่ไหว เสี่ยงต่ออันตราย
 - 0 เมื่อเขาตีมา เราก็ตีตอบ เข้ามอบตัวอยู่สุขสบายกว่า
 - 0 เพื่อน ๆ เข้ามอบตัวกันมาก ทำให้เหมือนเพื่อน
 - 0 เพื่อความสามัคคีระหว่างคนในชาติ
 - 0 การเช่นฆ่ากัน เป็นความหลงผิด เป็นบาปน่าละอาย
 - 0 เห็นว่ามีโอกาสพัฒนาชาติเช่นกัน

4. มีผู้ขายไทยจำนวนไม่น้อยที่เข้าบวชในพระพุทธศาสนา เป็นระยะเวลาสั้นบ้างยาวบ้าง ซึ่งแต่ละคนก็มีเหตุผลในการตัดสินใจต่าง ๆ นานา ถ้าท่านเป็นผู้บวชคนหนึ่ง เหตุผลสำคัญที่สุดที่ทำให้ท่านตัดสินใจบวชก็คือ
- 0 การถูกบังคับโดยบุคคลหรือสถานการณ์บางอย่าง
 - 0 ต้องการความสุขสงบ
 - 0 ปฏิบัติตามประเพณีนิยม
 - 0 การชักชวนหรือชักจูงจากผู้ใกล้ชิดสนิทสนม
 - 0 การได้รับผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่านับที่ยอมบวช
 - 0 เพื่อให้ความสุขของผู้อื่น
5. ณ ร้านหมอแห่งหนึ่ง วันหนึ่งมีคนไข้คนหนึ่งลักษณะท่าทางคล้ายคนร้าย เดินกะเผลกเข้ามาในร้านขอให้หมอช่วยผ่าตัดเอากระสุนปืนที่ฝังอยู่ในขาของเขาออก โดยไม่ยอมไปโรงพยาบาลตามคำแนะนำของหมอ ซึ่งหมอก็รับดูแลช่วยเหลือให้เป็นที่น่าพอใจ โดยไม่แจ้งพฤติกรรมที่น่าสงสัยให้ตำรวจทราบ
- ตามความคิดของท่าน เหตุผลที่แท้จริงในการรักษาพยาบาลของหมอก็คือ
- 0 หวังจะได้รับเงินค่ารักษาจากคนเจ็บ ซึ่งคาดว่าจะได้มากกว่าสมควร
 - 0 กลัวคนเจ็บจะมาทำร้ายเอาภายหลัง ถ้าไม่รักษาหรือแจ้งให้ตำรวจทราบ
 - 0 ทำตามหน้าที่และจรรยาบรรณของหมอ
 - 0 การให้การรักษายาบาลคนเจ็บไข้ได้ป่วยเป็นอุดมการณ์ของหมอ
 - 0 คิดว่าหมอคนอื่น ๆ ก็คงทำเช่นเดียวกันนี้
 - 0 ความสงสาร โดยหวังว่าเขาจะทําประโยชน์ให้กับตนเองและสังคมต่อไป

6. บุคคลผู้หนึ่งได้รับมอบหมายให้ดูแลรักษาทรัพย์สินของส่วนรวม ปรากฏว่า เขามีได้ยกยอก หรือแสวงหาผลประโยชน์เป็นของส่วนตัวเลย ซึ่งทำให้เขาได้รับการเชื่อถือไว้วางใจมาก ผู้คนต่างให้เหตุผลในการที่เขาปฏิบัติเช่นนั้นต่าง ๆ กัน

"ถ้าท่านเป็นบุคคลนั้น ท่านเห็นว่า เหตุผลใดที่เป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุด และน่าจะเป็น เหตุผลที่แท้จริงในการปฏิบัติเช่นนั้น

- 0 ถ้าทุจริตและถูกจับได้ อาจโดนประหารชีวิตได้
- 0 ความภาคภูมิใจที่ได้ทำประโยชน์ให้ส่วนรวม
- 0 ทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
- 0 สบายใจที่ไม่โลภ และได้ทำตนมีคุณค่ามีประโยชน์
- 0 ไม่อยากเสี่ยงกับผลตอบแทนที่ได้รับอยู่แล้ว
- 0 ทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น ทำให้ได้รับการยอมรับ

7. สมมติว่าท่านและเพื่อน ๆ ต่างมีสิทธิ์เลือกตั้งในการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรครั้งหนึ่งซึ่งในเขตที่ท่านมีสิทธิ์ลงคะแนนเสียง มีผู้สมัครรับเลือกตั้งหลายคน ท่านได้ทราบว่ามี การใช้อิทธิพลและอาจมีการทุจริตในการเลือกตั้งครั้งนี้ด้วย เพื่อน ๆ ของท่านส่วนใหญ่พากันไปใช้สิทธิ์ ซึ่งท่านก็ไปด้วย เหตุผลสำคัญที่น่าจะเป็นจริงเกี่ยวกับการใช้สิทธิ์ของท่านคืออะไร

- 0 ทำเพื่อพรรคพวก ถ้าไม่ไปเพื่อน ๆ อาจติเตียนเอาได้
- 0 รักษาสิทธิ์ของตนเอง เพื่อส่วนรวม
- 0 เห็นว่าสมาชิกที่ดีของสังคมไม่ควรนอนหลับทับสิทธิ์
- 0 เกี่ยวกับผลประโยชน์ของตัวเอง
- 0 สบายใจกับการทำตนเป็นประโยชน์แก่สังคม
- 0 กลัวภัยถ้าไม่ให้ความร่วมมือกับผู้มีอิทธิพล

8. ในหมู่บ้านแห่งหนึ่ง เจ้าของบ้านหลังหนึ่งปลูกมะม่วงไว้มาราว กิ่งก้านจำนวนหนึ่งของ มะม่วงต้นนั้นโผล่พ้นมายังถนนนอกบริเวณรั้วบ้าน มีผลมะม่วงห้อยย้อยออกมาจากรั้วบ้าน ข้อแต่ละข้อมีผลตกกลิ้งนำมารับประทาน สามารถเอื้อมมือเก็บได้ไม่ยากนัก

สมมติว่าท่านก็เป็นคนหนึ่ง อาศัยอยู่ในหมู่บ้านนั้น และมีบ้านอยู่ใกล้เคียงกับบ้านที่มี มะม่วงดังกล่าว เหตุผลใดที่น่าจะเป็นเหตุผลสำคัญที่แท้จริง ในการตัดสินใจไม่เก็บ รับประทาน

- 0 สังคมย่อมอยู่ได้เป็นสุข ถ้ามีผู้คนไม่เบียดเบียนกัน
- 0 เราควรเคารพสิทธิ์ของผู้อื่น
- 0 กลัวว่าถ้าถูกจับได้ จะได้รับอันตราย
- 0 ได้ไม่คุ้มเสีย ไม่อยากเสี่ยง
- 0 ผิดกฎหมาย ศีลธรรม
- 0 ไม่มีใครเก็บเป็นตัวอย่างให้เห็น

9. สมมติในการสอบคราวหนึ่ง ท่านทำข้อสอบไม่ค่อยได้ แต่เพื่อนที่นั่งสอบอยู่ข้าง ๆ ท่านนั้น เป็นคนที่เรียนเก่ง มีความรู้ดี เขาเข้าใจในความเดือดร้อนของท่านและจะส่งกระดาษ คำตอบให้ท่านดู เหตุผลของท่านในการตัดสินใจว่าจะไม่รับก็คือ

- 0 กลัวว่าถูกจับได้ จะถูกลงโทษ
- 0 ละอายใจตนเอง รู้สึกว่ามันไม่ยุติธรรมกับคนอื่น ๆ
- 0 รู้สึกเสียศักดิ์ศรี เป็นการทำลายความภาคภูมิใจของตนเอง
- 0 อายเพื่อน เพราะยังไม่เห็นเพื่อน ๆ เขาลอกกัน
- 0 เคารพกฎระเบียบในการสอบ ซึ่งห้ามไม่ให้ทุจริต
- 0 ต้องตอบแทนบุญคุณเป็นการเสียได้ไม่คุ้มเสีย

แบบวัดที่ 2

เรื่อง

คำแนะนำในการสอบ

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะสำรวจความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับอนาคต ขอให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านี้ตรงกับความจริงและความรู้สึกจริง ๆ ของท่านเพียงใด แล้วเลือกตอบโดยขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อคำถามมี 10 ข้อ โปรดตอบให้ครบทุกข้อ ขอขอบคุณ

ชื่อผู้ตอบ.....

1. ข้าพเจ้ามักจะทำงานไม่เสร็จทันเวลาที่กำหนดไว้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

2. การวางแผนล่วงหน้าเป็นการกระทำที่ไร้ประโยชน์ เพราะมักไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

3. สิ่งตอบแทนที่ดีสุดในการทำงาน คือ เงิน และ/หรือตำแหน่ง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

4. ถ้าข้าพเจ้าเห็นของที่ชอบได้มากและราคาแพงมาก ข้าพเจ้าจะตัดสินใจซื้อทันทีและยอมอดหลังจากนั้น

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

5. ข้าพเจ้าคิดว่าไม่มีประโยชน์อะไรเลยที่จะต้องไปวัดกัณฑ์เกี่ยวกับอนาคต

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

6. ถ้าข้าพเจ้าอยากได้สิ่งใด แต่ต้องรอคอย ข้าพเจ้าจะหมดความอดทนหรือทนไม่ได้

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

7. ข้าพเจ้าพยายามใช้เงินอย่างประหยัดเพื่อให้เพียงพอต่อการใช้จ่ายตลอดเดือน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

8. ข้าพเจ้าคิดว่าถึงเวลาแล้วที่เราควรมีการรณรงค์กันในเรื่องการใช้ทรัพยากรของชาติเพื่อ
 ให้มีเหลือถึงเยาวชนรุ่นต่อไป

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

9. ในการประชุม ถ้ามีการพูดกันถึงสิ่งที่ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วย ข้าพเจ้าจะคัดค้านทันทีโดยไม่
 สนใจว่าขณะนั้นเป็นจังหวะที่เหมาะสมหรือไม่

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

10. ข้าพเจ้าคิดว่าคนเราควรหาความสุขใส่ตัวให้มากที่สุด ในขณะที่ เพราะอนาคตเป็นสิ่งที่
 แนนอน

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

แบบวัดที่ 3

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้ มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาหาความรู้สึกที่ท่านมีต่อตัวท่านเอง ขอให้ท่าน
อ่านข้อความแต่ละข้อ และตอบโดยใช้ความรู้สึกที่แท้จริงของท่านเป็นหลัก

แบบสอบถามนี้มี 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย / ลงบน
เส้นให้คำตอบตรงกับความรู้สึกและการกระทำของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ชื่อผู้ตอบ.....

1. ข้าพเจ้าคิดว่าความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ขึ้นอยู่กับความสามารถของบุคคลเป็นสำคัญ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
2. ข้าพเจ้าไม่ทราบว่าข้าพเจ้าจะได้รับผลอย่างไร จากการที่ข้าพเจ้าช่วยรักษาพยาบาล
คนไข้อย่างเต็มความสามารถ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
3. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและพยายามทำงานอย่างเต็มที่ แต่ข้าพเจ้าไม่อาจบอกได้ว่าวิถีชีวิต
ในการ เป็นพยาบาลของข้าพเจ้า จะประสบความสำเร็จหรือไม่
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
4. ข้าพเจ้าไม่สามารถจะทำนายได้เลยว่า ข้าพเจ้าจะมีความก้าวหน้าในอาชีพ
.....
จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

5. ในหน่วยงานของข้าพเจ้า คิดว่าความขยันขันแข็งในการทำงานเป็นสิ่งที่ไม่สูญเปล่า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

6. นักศึกษาพยาบาลที่ได้รับคำชมเชยจากอาจารย์ว่าทำงานดี เพื่อน ๆ มักไม่เห็นด้วยกับการชมนี้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

7. เมื่อข้าพเจ้าได้ทำงานที่ใช้ความเพียรพยายามอย่างมากกับอาจารย์ ข้าพเจ้าก็หวังว่าอาจารย์จะชมเชย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

8. ขณะนี้ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการปฏิบัติงานพยาบาลให้ผลไม่คุ้มค่า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

9. นักศึกษาพยาบาลบางคนขาดเรียนเป็นประจำ แต่ก็ได้รับการผ่อนผันจากอาจารย์

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

10. ในหลายกรณี ผู้ที่ได้รับคำชมเชยในการทำงาน มิใช่คนที่ข้าพเจ้าเห็นว่าเป็นคนที่ทำงานดีและมีนิสัยดี

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

11. บางครั้งข้าพเจ้าทำผิดเพียงเล็กน้อย แต่ถูกตักเตือนจากอาจารย์อย่างรุนแรง
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
12. มีบ่อยครั้งที่ข้อเสนอของคน ๆ หนึ่งมักเป็นที่ยอมรับของอาจารย์ทั้ง ๆ ที่ข้าพเจ้ามองไม่เห็นความเหมาะสม
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
13. ข้าพเจ้ามีความตั้งใจและเอาใจใส่ต่อการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี แต่ข้าพเจ้าไม่แน่ใจว่าจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบเป็นพิเศษ
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
14. ข้าพเจ้าไม่กระตือรือร้นในการทำงานเพราะไม่แน่ใจว่าอาจารย์จะให้ความสนใจทำงานและผลงานเป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบ
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
15. ในการทำงาน ผู้ที่ขยันและทำงานดี จะได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่จากอาจารย์
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
16. ถ้าอาจารย์ไม่ชอบข้าพเจ้า ก็เป็นสิ่งที่ยากมากที่จะทำให้ท่านกลับมาชอบข้าพเจ้าได้
-
- จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

17. ความพยายามและความตั้งใจจริงของข้าพเจ้าจะช่วยให้ข้าพเจ้าได้ในสิ่งที่ข้าพเจ้าต้องการ

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

แบบวัดที่ 4

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้มีความประสงค์ที่จะสำรวจความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับการทำงานทั่วไปขอ
ให้ท่านพิจารณาข้อความเหล่านั้นว่าตรงกับความคิดเห็นของท่านเพียงไร แล้วเลือกโดยขีด
เครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ
แบบสอบถามนี้มี 20 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

ชื่อผู้ตอบ.....

1. ข้าพเจ้ามักไม่ชอบการทำงาน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

2. เพื่อน ๆ คิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนขยัน

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

3. เพื่อน ๆ คิดว่าข้าพเจ้าเป็นคนทำงานหนัก

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

4. ข้าพเจ้าคิดว่าการเตรียมตัวอย่างเต็มที่เพื่อที่จะทำงานสำคัญ ๆ นั้นเป็นสิ่งจำเป็น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

5. เมื่อทำงานใด ๆ ข้าพเจ้าจะทุ่มเทความพยายามให้กับงานนั้น

.....					
จริงที่สุด	จริง	ค่อนข้างจริง	ค่อนข้างไม่จริง	ไม่จริง	ไม่จริงที่สุด

6. ในขณะที่เรียนหนังสือ ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับการเรียนมากอยู่เสมอ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

7. ข้าพเจ้ามักจะทำงานมากกว่าที่ได้ตั้งใจเอาไว้

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

8. ในขณะที่เรียนหนังสือ ข้าพเจ้าคิดว่าความพยายามเป็นสิ่งสำคัญ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

9. เมื่อข้าพเจ้าเรียนหนังสือ ข้าพเจ้าให้ความสนใจกับการทำการบ้านมาก

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

10. ในขณะที่ข้าพเจ้ากำลังทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งอยู่นั้น ถ้าข้าพเจ้าถูกเรียกให้หันเหความสนใจไปหาสิ่งอื่นชั่วขณะหนึ่งแล้ว หลังจากนั้นข้าพเจ้าจะกลับไปทำงานที่ค้างอยู่ทันที

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

11. ข้าพเจ้าชอบทำงานที่ต้องใช้ความรับผิดชอบสูง

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

12. ข้าพเจ้าอยากมีชีวิตอยู่อย่างสบาย ๆ โดยไม่ต้องทำงานใด ๆ เลย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

13. ขณะที่ข้าพเจ้ายังเรียนหนังสืออยู่นี้ ข้าพเจ้าคิดว่าการมีตำแหน่งสูง ๆ หรือเป็นที่ยอมรับในสังคมนั้นเป็นสิ่งสำคัญ

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

14. เมื่อข้าพเจ้าพบว่างานที่กำลังทำอยู่นั้นยาก ข้าพเจ้ามักจะเลิกทำโดยเร็ว

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

15. โดยทั่วไปแล้ว ข้าพเจ้าเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของอนาคตหรือมุ่งมั่นเพื่ออนาคต

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

16. ข้าพเจ้ายกย่องคนที่ได้เข้าไปสู่ตำแหน่งสูงในชีวิตได้

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

17. ข้าพเจ้ามักจะมึนงานต้องทำอยู่ตลอดเวลา

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

18. ข้าพเจ้าสามารถทำงานอย่างใดอย่างหนึ่งได้ติดต่อกันเป็นเวลานานโดยไม่เบื่อหน่าย

.....
 จริงที่สุด จริง ก่อนข้างจริง ก่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

แบบวัดที่ 5

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้มีความประสงค์ที่จะทราบความรู้สึกของท่านที่มีต่อการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนในชนบทขอให้ท่านอ่านคำถามแต่ละข้อแล้วพิจารณาว่าท่านมีความรู้สึกต่อสิ่งที่ถามนั้นอย่างไร และตอบจากความรู้สึกจริงของท่าน

แบบสอบถามนี้มี 10 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ ด้วยการเขียนเครื่องหมาย (/) ลงบนเส้นที่มีคำตอบตรงกับความรู้สึกของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ชื่อผู้ตอบ.....

1. ข้าพเจ้าพอใจถ้ามีโอกาสศึกษาพยาบาลให้กับคนชนบท

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

2. งานพยาบาลอนามัยชุมชนเป็นงานที่ต้องรับผิดชอบมาก แต่ได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

3. งานพยาบาลอนามัยชุมชนในชนบทไม่เหมาะกับข้าพเจ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

4. เมื่อเปรียบเทียบงาน พยาบาลอนามัยชุมชนในชนบทกับงานอื่น ๆ แล้ว งานพยาบาลอนามัยชุมชนดังกล่าวเป็นงานที่สนใจทั่วไปเห็นความสำคัญน้อย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

5. ถ้ามีโอกาสเลือก ข้าพเจ้าต้องการทำงานในกรุงเทพฯ มากกว่าในชนบท

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

6. งานพยาบาลอนามัยชุมชนในชนบทไม่มีโอกาสหารายได้พิเศษเพื่อแก้ปัญหาด้านเศรษฐกิจของข้าพเจ้า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

7. ข้าพเจ้าจะแนะนำให้ นักศึกษาพยาบาลตำรวจรุ่นน้องเลือกทำงานในชนบท

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

8. ข้าพเจ้ามีความมุ่งมั่นที่จะทำงานและพัฒนาคนชนบทในด้านการรักษาสุขภาพอนามัยให้ดีขึ้นกว่าเดิม

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

9. งานพยาบาลอนามัยชุมชนในชนบทน่าจะได้รับความนิยมจากนักศึกษาพยาบาลตำรวจรุ่นหลัง ๆ

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

แบบวัดที่ 6

คำชี้แจงในการตอบ

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาความรู้สึกของท่านเอง ในขณะที่ปฏิบัติงาน
 อนามัยชุมชน ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อ และตอบโดยใช้ประสบการณ์จริงของท่านเป็นหลัก
 แบบสอบถามนี้มี 15 ข้อ กรุณาตอบให้ครบทุกข้อด้วยการขีดเครื่องหมาย / ลงบนเส้นที่
 ให้คำตอบตรงกับความรู้สึกและการกระทำของท่านมากที่สุดเพียงแห่งเดียวในแต่ละข้อ

ชื่อผู้ตอบ.....

- ข้าพเจ้ามีความเต็มใจอย่างยิ่ง ที่มีโอกาสดูแลรักษาผู้ป่วย

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
- ข้าพเจ้ามีความพร้อมที่จะทำงานหนัก เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ให้ได้มากที่สุดและดีที่สุดในการ
 การช่วยเหลือดูแลผู้ป่วย เช่น ความรู้เรื่องโรค และการดูแลตนเองด้านสุขภาพอนามัย
 การดูแลตนเองขณะป่วย เป็นต้น

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
- ข้าพเจ้าคิดว่าไม่สามารถแก้ไขปัญหาด่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับผู้ป่วยได้

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
- ข้าพเจ้ารู้สึกพอใจที่จะมีโอกาสช่วยเหลือผู้ป่วยในปัญหาด่าง ๆ

 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

5. ข้าพเจ้าเห็นการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานต่าง ๆ ได้รับความสำเร็จมากขึ้น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
6. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการกระทำตัวให้เป็นประโยชน์แก่ผู้ป่วยเป็นสิ่งจำเป็น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
7. ข้าพเจ้ามีความพร้อมที่จะให้ความรู้ด้านการดูแลสุขภาพอนามัย และการปฏิบัติตนแก่ผู้ป่วยได้
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
8. ข้าพเจ้ารู้สึกว่าการฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนเป็นสิ่งที่น่ายินดี
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
9. การฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชนย่อมให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพการทำงานดียิ่งขึ้น
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด
10. ข้าพเจ้าเห็นการฟังบรรยาย อภิปรายและหาความรู้จากสิ่งต่าง ๆ เกี่ยวกับโรคเจ็บป่วยต่าง ๆ ไม่มีประโยชน์ต่อการปฏิบัติการพยาบาลเลย
-
- จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

11. ข้าพเจ้ายังไม่มีความพร้อมเพียงพอ ที่จะไปฝึกปฏิบัติงานอนามัยชุมชน

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

12. ถ้ามีโอกาสข้าพเจ้ายินดีที่จะให้ความช่วยเหลือเพื่อตอบสนองความต้องการทั้งร่างกายและจิตใจของผู้ป่วย

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

13. การให้การช่วยเหลือดูแลผู้ป่วยต้องรับผิดชอบมาก และได้รับผลตอบแทนไม่คุ้มค่า

.....
 จริงที่สุด จริง ค่อนข้างจริง ค่อนข้างไม่จริง ไม่จริง ไม่จริงที่สุด

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	รตอ.หญิง สุรัมภา รอดมณี
เกิดวันที่	15 พฤษภาคม 2508
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	จ 296 หมู่ 3 ซอยอภิชาติ ถนนสร่งประภา แขวงสีกัน เขตดอนเมือง กทม. 10210
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	วิทยาจารย์ตรี
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ ถนนอังรีดูนังต์ ปทุมวัน กทม. 10330
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2526	มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนหอวัง กรุงเทพฯ
พ.ศ. 2530	ประกาศนียบัตรพยาบาลศาสตร์เทียบเท่าปริญญาตรี วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ
พ.ศ. 2540	การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร